

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ПЕТО ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ
Четврти дан рада
26. септембар 2017. године

(Седница је почела у 10.05 часова. председава Маја Гојковић,
председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани посланици, настављамо са радом.

Молим вас да ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали убаците своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система. По евиденцији, има 85 посланика.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да су у сали присутна 104 народна посланика.

Данас је уторак, питања су. Да ли неко жели да искористи своје право, у складу са Пословником, и постави питање или тражи објашњење?

Изволите, реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Добар дан, данас је уторак, да подсетимо председницу, и данас се постављају питања.

Имам неколико питања која су махом поновљена јер на питања која сам већ поставио нико није дао одговор, вероватно зато што је председника или министре срамота да дају одговоре, или не знају да дају одговоре. У сваком случају, ни једно ни друго није добро.

Прво питање поставио сам пре извесног времена министру иностраних послова, а сада постављам и председници Владе и министру унутрашњих послова и поново министру иностраних послова, а то је – какви су ефекти санкција које је Србија увела Француској пре пет-шест месеци, када је Француска одбила да испоручи Харадинаја по Интерполовој потерници коју је расписала Србија?

Да подсетим српску јавност да је Србија тада тражила од својих службеника да три месеца не посећују Француску, да се примене друге мере, да се повуче амбасадор на консултације итд. Након три месеца се

десило то да су посланици Владе Србије и владајућих српских странака у косовском парламенту подржали избор тог истог Харадинаја за председника владе тзв. Косова!

Питам – шта се то променило? Прво, који су ефекти наших санкција Француској, да ли је то донело неке велике користи нашој држави? Друго, ако није, откуд та велика промена у нашој политици према Харадинају? Да ли су ту у питању неки историјски интереси Србије; ако јесу, који? Да ли је ту, можда, притисак неког страног фактора; ако јесте, ког? Или је ту у питању оно што је вероватно тачно – новац, да је неко платио за ново пријатељство?

Неколико пута у последњих неколико година понављам питање, а сад је оно ажурирано пре пар месеци променом овлашћених лица и променом текућег рачуна једне познате фирме која се зове „Асомакум“. Питао сам тада министра финансија, а сада питам и министра привреде и министра унутрашњих послова – ко је власник фирме „Асомакум“? Као што знамо, српска јавност је упозната да је та фирма имала велике пореске проневере, да је тамо било свега и свачега, да су неки људи хапшени, привођени, да су покренуте неке оптужнице, да наводно та фирма нема везе са братом највишег функционера Србије, али и дан-данас не знамо ко су власници. То, наравно, није тајна, пошто у АПР-у то може да се види, за све српске фирме осим за ову. За ову фирму у АПР-у пише да она нема власнике, односно да су власници цртице; имате цртице и ја бих волео да ми неко преведе шта те цртице значе.

Треће питање везано је за нешто што се јуче десило у Параћину, а то је да је 230 људи изгубило посао. Они су радили у Српској фабрици стакла у Параћину, коју је пре три године приватизовао, по ономе што пише у потерници Интерпола коју је иницирала Бугарска, криминалац који се зове Цветан Василев, који је велики пријатељ бившег председника Србије, садашњег председника Србије, многих српских политичара, многих чланова владајуће странке у Србији. Упозоравао сам неколико пута да је брука за Србију и непоштовање међународне обавезе да не испоручујемо некога ко је на Интерполовој потерници. С пуним правом смо тражили да Харадинај буде испоручен Србији, то што се то није десило је на срамоту државе Француске, али, исто тако, наш однос према овом случају је на срамоту државе Србије, односно људи који воде ову државу.

Зато питам министра унутрашњих послова, министра иностраних послова, министарку правде, министра привреде и министра финансија – шта се то дешава са Српском фабриком стакла? Зашто је допуштено да једна бугарска фирма пре три и по године купи ту фирму, то је фирма *Glass Industry*, да не плати цену која је договорена са Агенцијом за приватизацију

а да буде укњижена? После тога, та фирма прави губитке од 120 милиона евра. Након тога она пет пута мења власнике, крије се иза, како пише у сазнањима надлежних служби у полицији, Светозара и Петра Црногорца, Милорада Миће Пушице, Душана Адамовића, Верице Матковић. Други и трећи су високи функционери Српске напредне странке, ова последња, чини ми се, Социјалистичке партије Србије.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, време.

Реч има народни посланик Фатмир Хасани.

Изволите.

ФАТМИР ХАСАНИ: Хвала. Уважена председнице, даме и господо народни посланици, питање постављам Влади Републике Србије. Чланом 86. ст. 6. Закона о локалној самоуправи утврђено је да Влада доноси посебно решење о именовану председника и чланова привременог органа, водећи рачуна о политичком и етничком саставу распуштене скупштине јединице локалне самоуправе.

У примеру општине Прешево, где је Влада донела одлуку о распуштању скупштине због тога што више од три месеца није одржана ниједна седница, ова законска норма није испоштована. Наиме, након прошлгодишњих избора Скупштина општине Прешево имала је следећи састав: Демократска партија Албанаца – 14 одборника, Алтернатива за промене – 11 одборника, Партија за демократско деловање – 10 одборника, Демократска унија Долине – два одборника и Демократска унија Албанаца – један одборник.

Међутим, у владиној одлуци о привременом органу председник и један члан привременог органа припали су Алтернативи за промене која има 11 од 38 одборника колико има Скупштина, што износи 28,9%; затим, један члан овог органа је из СНС-а, која нема одборнике у распуштеној Скупштини, а само преостала два члана привременог органа припала су свим другим политичким странкама које су заступале Албанце Прешева, које су имале 27 одборника у распуштеној скупштини, што значи 71,1%.

Овде се очигледно види да је маргинализована апсолутна већина гласача општине Прешево а да је дат огроман монопол само једној странци, Алтернативи за промене, коју води Шћиприм Арифи. Такође је битно да за председника привременог органа није именована досадашња председница општине Прешево Ардита Синани, у оквиру досадашње праксе примењене у оваквим ситуацијама у другим општинама Србије.

Пошто је ова одлука Владе изазвала огромно незадовољство у Прешеву, постављам питање Влади – који су били политички мотиви да приликом доношења ове одлуке није испоштована законска норма и досадашња пракса у Србији?

Друго питање постављам председници Народне скупштине – да ли ће да поштује законске норме приликом заказивања превремених избора у општини Прешево? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем.

Реч има народни посланик Ђорђе Вукадиновић.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Имам три питања.

Прво питање односи се на Министарство просвете, односно министра Шарчевића, иако ћемо са њим моћи да разговарамо када буду амандмани, али ово је званично питање и апел истовремено, а поводом догађаја у школи „Светозар Милетић“ у Земуну, где су родитељи и запослени скоро месец дана у штрајку, деца не похађају наставу, криза је велика. Питам министра и апелујем на њега и јавност – да ли су заиста проблеми у тој школи, инспекцијски утврђени, тако велики да је потребно терати овако мак на конач?

Реч је о школи која, подсећам и наглашавам због јавности и оних који нас гледају, има изванредне резултате, на екстерном вредновању добила је највишу оцену. Дакле, школа која служи за узор у сваком погледу. Да ли је нешто што је скривио, са или без наводника, актуелни директор те школе тако велико да завређује овакву шикану запослених, родитеља и деце? Тим пре, поштено говорећи, ја то само критички кажем, што толику подршку колику су добили руководство те школе и директор, и то спонтану подршку, мало ко, да не кажем нико, из власти и из опозиције без неког организованог превоза или широке организације не може да сакупи.

Због тога бих још једном позвао министра да се пређе преко неке сујете, неког интереса или не знам ког ћефа и да се види да ли постоји начин да се реши тај проблем, а не да трпе ученици, наставници и запослени, при чему никакве користи нема осим што се демонстрира сила и осим уколико се то не схвата као показна вежба за све оне који намеравају да протестују широм Србије.

Моје друго питање односи се на МУП, министра Стефановића и тиче се набавке возила за потребе Министарства, 710 возила, а наводно треба да буде 1.500. То је велика набавка за наше услове. Возила су узета од приватног предузећа из Чачка. Наравно, власник тог предузећа је у блиским везама, које не крије, са актуелном владајућом странком. Није то поента.

Моје питање, не само за МУП, него и за друге државне органе гласи – зашто се не користе, можда има неки разлог који ја не знам, зашто се не узимају „Фијатова“ возила? Наш председник, тада још премијер, убеђивао је Владимира Путина, подстицао га, наша Влада у више наврата, да узме возила из „Фијата“, односно из Крагујевца. Говорио је да је то „зделано“ у

Србији, да је то српски аутомобил. Зашто наши органи, наше институције, наша влада, наша министарства не користе то и не узимају тај аутомобил који покушавамо да Путину и Русима пласирамо, а истовремено га ни сами не возимо? То је лош пример. Ако је то заиста домаћи аутомобил, а држава Србија јесте власник, односно велики власник, не већински, али значајним делом власник фабрике у Крагујевцу, зашто се онда не види могућност да се на тај начин помогне и самој фабрици, која је наводно наша, тј. не наводно, него јесте, а истовремено се шаље порука свима онима којима пласирамо тај аутомобил или желимо да пласирамо као домаћи српски производ?

Последње питање иде на адресу председнице Скупштине и руководства Скупштине. Може и јавно да одговори, а може и писмено. Од почетка овог сазива, колико је опомена, колико је казни упућено народним посланицима, па да погледамо сви заједно, неке колеге кажу мало, али свеједно, колико међу тим кажњенима и опоменућима има представника власти и опозиције? Па, да онда заиста видимо да ли постоји атмосфера толеранције и сарадње и да ли се уз такву асиметрију може радити у колико-толико нормалним околностима.

Немојмо се изненадити када они који су очигледно шиканирани или хендикепирани у том односу користе и друга, ванпарламентарна средства. Немојте да вас то изненади.

Ово је апел да бисмо могли да наставимо да радимо и да вратимо достојанство овом дому на начин који је потребан и нама и грађанима, јер медији и Парламент су најважнији инструменти дијалога и демократије у друштву. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Прво желим да укажем вама и председници Скупштине, која је по члану 27. дужна да се стара о примени Пословника, да питања која постављамо немају одговор или одговори стижу много касније од прописаних петнаест дана. Стварно бих молио председницу Парламента да се потруди да одговоре на питања која се постављају на овај начин добијемо раније.

Крајем јуна поставио сам питање о стању ремонта у Јавном предузећу Електропривреда Србије. После месец дана добио сам одговор који звучи као лепа бајка, да је све по плану и да ће све да буде у реду. Међутим, чињенице говоре другачије, да је стање у Електропривреди Србије данас забрињавајуће.

Због тога смо ми као посланичка група тражили да се, у складу са чланом 209, организује посебна седница за постављање питања на актуелну тему. Ја очекујем да ћемо коначно у овом сазиву добити једну седницу на актуелну тему, како то Пословник предвиђа. Бројне посланичке групе су у претходних годину и по дана, у овом сазиву, тражиле да се разматрају бројне теме, али никада нисмо били у прилици.

С друге стране, тенденциозним заказивањем седница Скупштине избегава се и обавеза да се једном месечно постављају питања Влади, последњег четвртка у месецу. Очигледно је да ни овог четвртка, за два дана, Скупштина неће радити и да нећемо бити у прилици да председници Владе и министрима поставимо питање већ трећи пут од њиховог избора. Апелујем на председништво Парламента да нешто промени и да поштује Пословник.

Поставио бих данас питање председници Владе и председници Парламента – да ли су обавештени од стране директора Републичког завода за статистику, господина Ковачевића, да је методологија за утврђивање стопе незапослености и запослености промењена 2015. и 2016. године?

Зашто постављам ово питање? У једној полемици која се водила између господина Арсића, који је написао један текст где научно побија могућност да је стопа незапослености смањена са 26% на 11-12%, како чујемо од председника Републике, председнице Владе, свих министара, господин Ковачевић је одговорио да је методологија којом се утврђује стопа незапослености промењена 2015/16. године и да су стога подаци из претходног периода неупоредиви са подацима данас. Човек каже да је Републички завод за статистику обавестио јавност о томе. Мене занима како је то обавестио јавност, да ли су окачили на огласној табли у Заводу да је промењена статистика 2015. и 2016. и да ти подаци не могу да се упоређују? Или је послато обавештење, рецимо, макар Влади, да чланови Владе не буду у заблуди када мисле да је економска политика Владе довела до тога да се незапосленост у Србији преполови?

То једноставно није тачно и то грађани знају, осећају на својој кожи катастрофалне последице економске политике Владе која није смањила незапосленост. Можемо једино да говоримо о томе да је смањен број незапослених зато што се велики број људи, нажалост, иселио из Србије, јер у Србији нису могли да нађу посао. Та економска политика довела је до тога да је Србија данас земља са највећим бројем сиромашних људи у Европи, 12%, са највећом стопом угрожености од сиромаштва, скоро 30%.

Ја верујем, можда су министри и посланици били у заблуди и верују да је стварно стопа незапослености смањена са 26 на 12%, а не знају да је промењена методологија. Молим вас да добијемо то обавештење, да не

будемо у заблуди, да овде доносимо одлуке базиране на здравим, реалним чињеницама. На овај начин, наставком ове економске политике, довешћемо до даљег осиромашења грађана Србије и исељавања младих талентованих људи из Србије. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Војислав Шешељ.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо народни посланици, имам два питања. Прво питање упућено је председнику Републике Александру Вучићу и председнику Владе Ани Брнабић: зашто се толико касни са доношењем одлуке да се припадницима, особљу Руско-српског хуманитарног центра у Нишу додели дипломатски статус? То је заиста постало већ скандалозно! Мора се хитно донети та одлука. Ја лично стрепим да неће доћи до испоруке руског наоружања Србији, обећаног, уговореног, уколико се тај статус не додели. Не можемо се ми поигравати са Русијом. Она нас обасипа пријатељством, ми морамо узвратити на оним тачкама где је можда за спољну политику и најосетљивије. Хитно се мора тај дипломатски статус доделити. Ја сам то питање већ једном постављао пре много времена, није ми одговорено.

Друго питање је за министра иностраних послова и министра правде – зашто је српска влада досад скрштених руку посматрала монтирани процес Драгану Васиљковићу пред хрватским судом у Сплиту? Данас се очекује, у пола два, изрицање првостепене пресуде. Интензивно сам пратио тај процес, колико се то могло пратити преко хрватских медија, и закључио да хрватски суд апсолутно нема никаквих доказа против Драгана Васиљковића званог Капетан Драган, апсолутно никаквих доказа.

Ако данас не буде донесена ослобађајућа пресуда, захтевам да се одмах опозове српски амбасадор из Загреба и да председник Републике Александар Вучић откаже своју управо договорену посету Загребу која се планира за новембар месец. Дакле, да се апсолутно заоштре наши односи са Хрватском уколико Капетан Драган данас не буде ослобођен. Хајде, некако можемо „сварити“ пресуду која би покрила године које је већ одробијао, али ако би данас био задржан у хрватском затвору, онда без пардона морамо наступити као држава, заштитити наше националне интересе, заштитити нашег грађанина.

Једноставно, морамо се успротивити тој усташкој самовољи која надире из Загреба, из Хрватске и огледа се и у процесима свим осталим Србима којима Хрвати суде за измишљену кривицу. Прво их на неки начин успавају прокламацијама да нико од Срба неће бити кривично гођен због учешћа, како они кажу, у оружаном побуну, а онда, чим се врати неки Србин

у пуној снази, чим се врати неко ко би могао да опстане тамо на српској земљи, одмах га хапсе. Тако стављају до знања и другима да нису пожељни на окупираној територији Републике Српске Крајине. Они приме само старце који су пред крај живота и који више не могу представљати ни политичку ни било какву другу опасност по тај усташки режим.

Даме и господо, иначе, Србија је непрекидно попуштала у својим односима са Хрватском. Морамо ставити до знања да нећемо прихватити међународну арбитражу по питању 10.000 хектара земље са леве обале Дунава коју Хрвати потражују по старим аустроугарским катастарским књигама, јер граница мора бити на матици Дунава.

Друго, видели сте већ, три најважније хрватске политичке партије су се усагласиле да од Србије траже четрдесет милијарди евра ратне одштете. Дакле, све оно што чини данашњу хрватску политичку сцену стоји иза тог захтева, па и наша штампа је обелоданила.

Да вам кажем искрено, мене је обрадовала та вест, јер то је разлог више да се не учлањујемо у Европску унију. Шта ћемо ми у Европској унији када су тамо сви српски непријатељи концентрисани? Дакле, заострити потпуно дипломатске односе са Хрватском, а да евентуална данашња осуђујућа пресуда Драгану Васиљковићу буде повод за тај потез.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем.

Уважени председавајући, поставио бих питање Министарству здравља конкретно, баш због тога што долазим из општине која има доста велику површину, мали број људи, демографски је веома угрожена, а таквих општина у Србији и на југоистоку Србије има доста.

Питање је – да ли ће у наредном периоду, када се буде мењао закон о здравству, бити могућности да локалне самоуправе као што су општине Сврљиг, Бела Паланка, Гаџин Хан, Ражањ, Бабушница и др. имају хитну помоћ, односно људе који могу радити у хитној помоћи, баш због тога што велики део наших људи јесу стари? Кроз општину Сврљиг пролази веома фреквентан пут, то је магистрални пут, где се уназад неколико дана дешавао већи број незгода; људи, радници у дому здравља, у оквиру својих надлежности излазили су на терен, али због недостатка кадра нису могли да пруже на најбољи начин пажњу онима који имају такве саобраћајне незгоде.

Хтео сам да поставим питање и очекујем да ћемо у наредном периоду имати могућност, да ће „Батут“ имати могућност да неке ствари промени, да не буде 20.000 људи за интернисту, да не буде 25.000 људи за

кућну негу и такве ствари, већ да то гледамо према територији, према површини, према путној инфраструктури, да се таквим општинама да могућност да упосле још доктора, још сестара, још возача, да могу да пруже помоћ свакоме коме је потребна. Мислим да је свакоме од нас на првом месту здравље људи. Знам да је проблем око запошљавања, али таквим општинама морамо то омогућити.

Код нас у Сврљигу ових дана завршава се пут према Старој планини. То је велика ствар за све нас. Ја бих се захвалио претходном премијеру, а садашњем председнику Србије, који је заједно са мном обилазио те путеве и дао подршку да тај пут према Старој планини коначно завршимо, да може много већи број људи да дође преко Сврљига до Старе планине да тамо види, да се мало одмори. Али имамо проблем са недовољним бројем кадрова (доктора, сестара, возача). Ми морамо то обезбедити и на тај начин дати пажњу свима који пролазе кроз Сврљиг и иду према Старој планини или на било ком другом месту, када се деси нека незгода, да могу тим људима да спасу живот.

Још нешто што је врло битно, то може да буде питање усмерено Министарству здравља – да ли Дом здравља у Нишу, који покрива град Ниш и околину, може да да хитну помоћ и службу, да буде код нас у Сврљигу и да на тај начин разрешимо проблем хитне помоћи и ургентне медицине? Велики број незгода се дешава, старачка је популација и хитна помоћ је неопходна за општине као што је Сврљиг, као што су, уопште, општине на југоистоку Србије.

Још нешто поводом тога, велики је проблем демографска карта. Баш због тога, морамо много већи број доктора, сестара имати на терену, и превентивно, и обезбедити елементарне услове да тим људима обезбедимо макар нормалну старост.

Још нешто око тога бих рекао, јер мислим да се стварно много ствари мења набоље, закони које сада доносимо су баш примерени овој ситуацији каква јесте. Мислим да би требало што пре ући у поступак промене Закона о давању утрина и пашњака селима на коришћење. То је питање за Министарство финансија и Министарство пољопривреде. Тај закон је донесен деведесетих година и у њему је дата могућност да сеоске месне заједнице које имају слободне просторе, утрине и пашњаке те пашњаке могу да користе за потребе сточарства. Сведоци смо да због великог одлива људи и старачке популације тај закон морамо мењати. Морамо дати могућност да те утрине и пашњаке ставимо у функцију, да ту може да се гради фарма, да се граде објекти и, у крајњем случају, да тамо упошљавамо људе. Имамо Закон о задругарству, који је промењен, имамо велики број младих људи који желе да се баве задругарством, али немамо

довољно пашњака, њива које се могу ставити у функцију. Баш због тога би требало овај закон коначно променити. То је закон који је у надлежности Министарства финансија, али сви заједно на томе желимо да радимо. Хвала вам још једном.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Срђан Ного.

Изволите.

СРЂАН НОГО: Прво питање за председницу Владе Ану Брнабић. Она ми је дужна одговор на ово питање још од седнице када је бира на место председника Владе.

Да ли је Ненад Ковач звани Неша Роминг лице које је тражило рекет од фирме „Континентал винд“ када сте ви били директор те фирме? У јавности сте исправно сведочили да то није урадио Никола Петровић, кум Ненада Ковача, али да ли је то лице Ненад Ковач? Ненад Ковач је, подсетићу вас, један од главних перача пара нарко-клана Дарка Шарића, кум Николе Петровића, који је „први кум Србије“ јер је двоструки кум Александра Вучића.

Друго питање – да ли сте ви упознали нашег брата Игор са Ненадом Ковачем, Николом Петровићем и Славишом Кокезом и повезали их да заједно пословно сарађују?

Треће питање је за Александра Вучића, али као координатора служби безбедности, и Братислава Гашића, директора БИА – молим вас да нам доставите извештај о безбедносној провери Ане Брнабић када је ступала на функцију. Ко је лице које је потписало тај извештај? Уколико је извештај саопштен усмено, ко је лице које је саопштило тај извештај усмено и коме је тај извештај саопштен?

Такође, питање за министра надлежног за послове телекомуникација, то је господин Расим Љајић, и за директора „Телекома“ – молим вас да нам се доставе сви уговори, подаци о промету и подаци о провизијама између „Телекома“ и свих фирми које су се бавиле електронским допунама мобилне телефоније од 2004. године до данас. Исто то тражим, значи уговоре, податке о промету и провизијама између „Телекома“ и следећих фирми: „Роминг електроникс“ и повезаних правних лица, има их педесетак, затим „Техноманије“, „Проинтера“, „Алтија“ и „Вин Вина“. Да ли су ти послови закључени на јавним тендерима или пак по хитним набавкама?

Постављам, такође, питање „Телекому“ – колико су донирали, кроз разне системе, Бусплусу и ГСП-у, градском предузећу у Београду, за промоцију система Бусплус?

Такође, занима ме одговор министра културе и информисања – да ли може да уради нешто из своје надлежности против ријалитија, не само

ријалитија на телевизији него и ријалитија у штампаним медијима? Наиме, имамо случај једног убиства које је у задњих петсто и нешто дана сваки дан на насловним странама новина, стотине и хиљаде новинских наслова и насловних страна посвећених случају убиства Јелене Марјановић. Толико заједно нису добили ни случај смрти патријарха Павла, ни убиство Зорана Ђинђића, ни сва остала убиства; верујем, када бисте ставили на једну страну њихове насловне стране а на другу страну случај овог убиства да би овде претегнуло. Ко је уопште... Који је разлог да једно такво убиство заслужује толико насловница? Једини логичан одговор би био да је неко много моћан на неки начин повезан, лично Александар Вучић или можда Ивица Дачић да су повезани на неки начин са тим случајем.

Када смо већ код случаја убиства, шта ћемо са људима који су радили одговорно посао за државу и остављени на цедилу од стране те државе? Молим да ми се доставе извештаји о смрти и аутопсији – молим рецимо министра спољних послова, он је надлежан за то питање – о смрти амбасадора Потезице. Јер, то је заиста једна од најчуднијих саобраћајних несрећа, да човек погине у саобраћајној несрећи а има седам метака у телу. Волео бих да ми се достави тај случај, да видимо обдукциони налаз господина Потезице и шта је Министарство урадило тим поводом.

Такође, да се да одговор, када се десио онај случај отмице у Либији, шта је било са 120 милиона долара који су се налазили у колима када су отети службеници наше амбасаде у Либији? Ко је крив за то што је посао са трговином оружјем пошао наопако? Ко је оставио на цедилу људе који су одговорно радили посао за ову државу? Није спорно да држава тргује наоружањем, али је спорно када неко направи грешку и остави двоје службеника, касније и поменутог амбасадора, на милост и немилост, да они сnose последице. Јадна је држава која не стаје иза својих људи. Држава мора да штити своје људе и неко у том ланцу одговорности мора да одговара.

Такође, шта је било са... Питање за председника Александра Вучића, да нас подсети на свој разговор са Мекејном, када је господину Мекејну, како он каже, дао локацију где се налазе отети службеници амбасаде Србије у Либији, који су онда наводно страдали у бомбардовању. Подсетићу вас да је господин Мекејн рекао да је добио податке о једној другој локацији.

Хајте да видимо обдукциони налаз како су страдали ти службеници амбасаде у Либији. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Тражим обавештење и захтевам сву документацију од следећих институција: Првог основног јавног тужилаштва, Тужилаштва за организовани криминал и Агенције за борбу против корупције, као институција које су учествовале у поступању по кривичној пријави и извештају против министра Александра Вулина који је поднела Агенција за борбу против корупције.

Наиме, Агенција за борбу против корупције је 2015. године направила извештај и поднела кривичну пријаву, са сумњом да постоје кривична дела злоупотребе службеног положаја, примања мита и новца непознатог порекла потребног за куповину стана министра Александра Вулина 2012. године. Тужилаштво за организовани криминал је водило поступак и обавестило једино о томе, и поред ургенција, да је полиција одбила да проверава наводе из извештаја који је Агенција за борбу против корупције поднела и који је требало проверити у Тужилаштву за организовани криминал. Затим, кривична пријава је прослеђена Првом основном јавном тужилаштву, које је завршило процес са образложењем да је проверавало да ли је министар пријавио стан да га поседује, што јесте, и то је једина усмена информација зашто је одбачена кривична пријава.

Дакле, тражим од Првог основног јавног тужилаштва образложење о одбацивању кривичне пријаве и престанку поступања по извештају Агенције за борбу против корупције, од Тужилаштва за организовани криминал укупан извештај о поступању по наводима које су добили од Агенције за борбу против корупције и од Агенције за борбу против корупције извештај који им је упутило Тужилаштво за организовани криминал, уз напомену да сав текст овог мог усмено постављеног захтева, и за обавештење и за документацију, да све три институције унапред обавештавам и молим да ми доставе изјаву коју треба потписати о руковању и поступању са личним и осетљивим подацима, а у складу са Законом о заштити података о личности. Подсећам да је рок од 15 дана за достављање ове документације нешто на шта су обавезани и Тужилаштво за организовани криминал и Прво основно јавно тужилаштво и Агенција за борбу против корупције.

Радо бих питала министра полиције по ком основу полиција може да одбије Тужилаштво за организовани криминал, да испитује наводе, али је то рекла-казала. Мислим да ми не треба да се бавимо са „рекла-казала“, нити треба да пустимо да само новинари воде рачуна о владавини права, него треба да зарадимо плате којима нас грађани плаћају да бранимо владавину права. То је разлог зашто тражим документацију од ове три институције и зашто тражим да ни не покушају да ми пошаљу одговор да су у питању лични подаци и посебно осетљиви подаци, јер ћу, понављам,

потписати изјаву којом ћу у складу са законом руковати тим подацима.
Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Душан Павловић.

Изволите.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Имао бих неколико питања.

Прво питање је за министра просвете, који је овде у Скупштини ових дана, али већ неколико пута одбија да експлицитно каже шта се заправо дешава у Основној школи „Светозар Милетић“ у Земуну. Јуче смо сазнали у јавности неколико информација о томе због чега је заправо смењен директор те школе. Као што знате, да обавестим јавност, већ неколико недеља теку протести родитеља због тога што је смењен директор у тој школи. Министар нас је обавестио да је смењен због тога што је просветна инспекција пронашла неколико неправилности у његовом раду.

Ево да прочитам и да питам министра да ли је могуће да су то заиста неправилности због којих неко може да буде смењен. Каже – инспекција је затекла да је један професор географије предавао географију а имао је диплому Географског факултета. Онда каже – пронашли су да је записник Школског одбора водио секретар школе а не родитељ, и да је једном наставнику два пута продужен уговор на одређено време зато што је мењао колегиницу на трудничком боловању. Знате шта, овако може било који директор да буде смењен, било чега, ако су ово валидни разлози.

Сазнали смо, такође, да је просветна инспекција десет пута била у тој школи у задњих годину дана. Да ли је то тачно? Због чега је та школа толико атрактивна за просветну инспекцију? Молио бих министра да се изјасни о томе.

Друго питање је за Александра Вучића, тадашњег председника Владе. Њему смо у задњих неколико недеља и месеци поставили 26 питања, ни на једно није одговорио; сада бисмо му поставили 27. питање. Да ли је чињеница да је Српска напредна странка направила коалицију са Рамушем Харадинајем на Косову заправо још један увод у промену Устава по којој ће из Устава бити избачена преамбула? Да ли знате да је за промену Устава иначе потребна излазност од 50% и да половина од тога мора да се изјасни за промену или против промене Устава? То је јако тешко оствариво.

Да ли је тачно да се све ово на Косову ради да би америчка администрација и ЕУ склапале очи пред непрекидним спуштањем демократских права и слобода у Србији? Зар није било боље да пробамо да сарадњу са Американцима поводом косовских питања направимо на неким потпуно другачијим основама?

Ево имам у руци један документ, кратак елаборат који је председнику, док је још био шеф безбедносних служби, упутио мој колега са факултета Мирољуб Јевтић, где му указује на све већу радикализацију происламских елемената на Косову и нуди објашњење како би ствар могла у том правцу да се потера. Знате ли да је са територије Европе у рат за Исламску државу отишло највише људи управо са територије Косова? Шта ће бити када се сви ти људи врате на Косово? Да ли мисле да ће они да седе скрштених руку? Мислим да би било вредно пажње да се размотри да ли једна оваква стратегија може да се укључи у државну безбедносну политику, поготово на Косову.

Коначно, питање за Мају Гојковић, председницу Скупштине, која је дужна да води рачуна да се поштује Пословник у овом дому и да на сва ова питања која ми непрекидно постављамо сваког уторка и четвртка добијемо одговор у року од 15 дана. Ово није моја слободна процена, ово пише у Пословнику.

Дакле, питање за Мају Гојковић, којој смо 17 пута поставили ово питање и 17 пута нема никаквог одговора, ево и 18. пут: када ћемо почети да добијамо одговоре на ова питања која вам постављамо? Када ће коначно сазвати Колегијум Скупштине и донети план и програм рада Скупштине? Ово су пословничке обавезе председника Скупштине. Када ће ставити предлог о својој смени на дневни ред, што је сама јавно обећала пре неколико месеци?

Молим председницу Скупштине да ми писмено достави одговоре, да не коментарише јавно било чије излагање овде у вези с посланичким питањима и да уради оно што је њена законска обавеза. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем се. Реч има народни посланик Александар Марковић. Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Даме и господо народни посланици, на једној од претходних седница поставио сам питање Вишем јавном тужилаштву у Београду у вези са кривичном пријавом против бившег руководства једне београдске општине, у питању је ГО Врачар, као и бившег руководства Јавног предузећа за управљање пословним простором те београдске општине.

Пре неколико дана добио сам одговор од Тужилаштва у коме се истиче да је поднета кривична пријава против неких лица, Михаила Самофалова, Александра Ђурашиновића, Владимира Медаковића, Светлане Триундић, Бранимира Кузмановића, Тијане Благојевић, Мирјане Ђорђевић и Александра Ивановића, због постојања сумње да су као службена лица Јавног предузећа за управљање пословним простором и ГО Врачар извршили кривично дело злоупотребе службеног положаја. Подносилац

пријаве је накнадно, на захтев Вишег јавног тужилаштва у Београду, доставио документацију која се односи на наводе пријаве, након чега је Више јавно тужилаштво у Београду, и то дана 6. марта 2017. године, поднело захтев за прикупљање потребних обавештења МУП-у Републике Србије, Полицијској управи за град Београд, Одељењу за сузбијање привредног криминалитета. Сада укључујем питање МУП-у, тј. Полицијској управи за град Београд, Одељењу за сузбијање привредног криминалитета – да ли су прикупили потребна обавештења и информације из наведеног предмета?

Неко би можда могао да пита зашто ја у посланичким питањима потенцирам злоупотребе у Градској општини Врачар, зашто толико потенцирам општину Врачар као такву. Зато што је Врачар можда најбољи пример бахатости и лоповлука једне странке, у питању је Демократска странка, која је годинама, деценијама, више од двадесет година, вршила власт у тој београдској општини.

То је странка коју иначе народ од миља зове „жуто предузеће“. Да су такав епитет или надимак заслужили, говоре управо резултати њихове власти. Једино је онај из Смедеревске Паланке што воли пиво а није данас на седници више успео да уништи једну локалну самоуправу од бивших штеточина из Демократске странке који су водили општину Врачар.

Врачар је специфичнији, наглашавам, управо због тога што је Демократска странка више од две деценије пустошила ту београдску општину. Резултати су, као што сам рекао, били крајње поражавајући и погубни. Да се подсетимо, салдо двадесетогодишње власти „жутог предузећа“ на Врачару је опустошена општина, преполовљен фонд пословног простора, нестали станови, уништене све установе и предузећа чији је оснивач Скупштина општине Врачар, огромни дугови и минуси који су настали.

Дакле, 780.000.000 динара минуса, тј. ненаплаћених потраживања за која је неко, по свему судећи намерно, допустио да остану ненаплаћена када је реч о Јавном предузећу за управљање пословним простором општине Врачар. Стотине станова који су били у јавној својини, односно који су били у фонду општине Врачар некако су се волшебно изгубили из евиденције и данас их више нема. Некад су постојали, некад их је било, данас их више нема. Нико нема одговор на питање где су нестали, шта је са тим становима, ко их је узео, како су „добили ноге“, како су нестали. Буквално, преполовљен број квадрата пословног простора који је временом, за ових двадесет година о којима сам причао, издвајан полако из фонда Јавног предузећа за управљање пословним простором. Навешћу само цифру од 5.354 квадрата за која не постоји никаква документација где су нестала.

Како је могуће да их више нема? И, све остале афере које смо овде упорно износили још за време док су „жути“ били на власти у тој општини.

Е, такви су водили општину Врачар, али такви су водили и Град Београд, уништили и уништавали Град Београд. Подсетићу само из једног разлога, због најаве одржавања скорих избора у граду Београду, да је Град Београд за време њихове власти задужен преко 1,1 милијарду евра. Подсетићу да смо ми за ово кратко време успели да преполовимо тај дуг, и то из сопствених средстава, не узимањем кредита, него само уштедама и на реалним основама. Успели смо да преполовимо дуг који су направили Драган Ђилас и остале штеточине које су водиле Град Београд. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Пошто се више нико од председника, односно овлашћених представника посланичких група не јавља за реч, настављамо са претресом у појединостима.

Прелазимо на 1. тачку дневног реда – **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА** (наставак претреса у појединостима).

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Ненад Константиновић.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Поштовани потпредседниче Парламента, даме и господо народни посланици, представници Министарства, министре, ми смо дали амандман на члан 7. У међувремену је Министарство схватило да тај члан 7. став 2. тачка 1) није био јасно написан и прихватили сте амандман једне колегинице, такође из опозиције, и изменили овај члан.

Мислим да је важно да прочитамо шта тај члан значи. Тај члан говори чиме треба да се бавимо приликом остваривања принципа у образовању и васпитању. Закон каже да у сарадњи са породицом, укључивањем родитеља, односно другог законског заступника, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, треба да се укључи и локална заједница итд. Дакле, Министарство и сви они који се баве образовањем и васпитањем требало би да укључе у то и родитеље и породицу и локалну заједницу. Ви сте то прокламовали овим законом, ми се с тим слажемо, али ви радите потпуно супротно ономе што прокламујете овим законом.

Предлажем вам да у решавање проблема у школи у Земуну укључите родитеље, како сте у закону написали, и породицу. Родитељи деце из школе „Светозар Милетић“ из Земуне не желе да се смени директор

и своју децу не шаљу у школу данима. Јуче је био прилог, од 1.200 ђака свега 50 иде у школу. Хиљаду сто педесет ђака изгубило је месец дана наставе. Зашто? Зато што Министарство хоће да смени директора. А хоће да га смени, као што смо малопре чули (то је било питање упућено министру, на које није одговорио), зато што је секретар школе водио записник на Школском одбору, зато што је неко ко има завршен Географски факултет предавао географију, што није противно закону, или зато што је два пута једном наставнику продужен уговор на одређено време због замене док је други наставник на породилском одсуству. Дакле, ми нисмо чули који су законски разлози зашто би био смењен директор школе. Претпостављамо да се ради о политичком обрачуна са директором школе из Земуна.

Ви у закону сами кажете да треба да консултујемо родитеље...

(Председавајући: Колега Константиновићу, хоћете да ми објасните какве то везе има са вашим амандманом?)

Консултовање родитеља? Има и те како везе. У закону се прокламује нешто што министар директно крши истог секунда док предлаже да се то унесе у закон. Шта нам вреди ово написано у закону ако тако нећемо да се понашамо? Ако ово пише, консултујте родитеље, родитељи ће вам рећи. Па имају право родитељи да кажу нешто.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Константиновићу.

На члан 7. амандман је поднео народни посланик Душан Милисављевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

ДУШАН МИЛИСАВЉЕВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министре, колегинице и колеге народни посланици, ово је један од двадесетак амандмана које сам поднео на овај закон. Већина амандмана усмерена је ка побољшању закона и ка једној теми која је више него актуелна, а то је борба против вршњачког насиља.

Конкретно, овај амандман третира проблем едукације код куће деце која су тешко болесна. Поред права на кућно лечење, овим амандманом предлажем да се деци омогући право на кућну едукацију и образовање у тренуцима када су тешко болесна, када су постоперативно приморана да иду на неку рехабилитацију, када су онеспособљена да похађају редовну наставу.

Као лекар и професор могу да вам кажем да бројна медицинска стања, као што су ретке болести, као што су онколошки случајеви, захтевају дужи постоперативни рехабилитациони процес и време које је потребно да би се та деца вратила дневним активностима. Мислим да у многим ситуацијама бројних дијагноза које их онеспособљавају да похађају

редовну наставу могу да кроз један вид кућног учења и едукације не касне за својом генерацијом и да наставе учење код куће.

Желим да кажем да је то један проблем који постоји у Србији. Постоји проблем, много већи, не само што се тиче едукације, постоји проблем и за родитеље тешко оболеле деце, који су приморани да узимају боловање или чак да у неким ситуацијама дају отказ како би били уз своје дете у току лечења, у процесу лечења. То је једна иницијатива која није отишла ка вашем министарству, то је иницијатива НУРДОР-а која је отишла ка Министарству здравља, односно Фонду здравственог осигурања. Мислим да ћемо ускоро имати прилике да променимо и тај закон и да омогућимо иницијативи НУРДОР-а да родитељи имају право да буду уз своје болесно дете док год траје његово лечење и постоперативни период.

Рекао сам на почетку, ово је један од двадесетак амандмана које сам предложио на овај закон. Ви сте као ресорни министар усвојили један од тих мојих амандмана. Ја вам се захваљујем на томе али вас позивам да погледате и амандмане који су везани за вршњачко насиље, у наредним члановима закона. Лично мислим да су добри и да можемо да нађемо начина да неке предлоге који су управо против вршњачког насиља уврстимо у предлог закона. Хвала вам пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: У праву сте, ово је регулисано делимично у овом закону, кровном, у тачки 4). Међутим, у сету закона који ће ући у Скупштину у октобру, који су саставни део овог комплексног закона, јесу закони о предшколском, основном и средњем образовању, па пошто нисмо могли ући са свим законима одједном, та проблематика се фино разрађује у овим осталим законима и правилницима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Амандман којим се после члана 7. додаје члан 7а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колега Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Ради уштеде времена, нећу образлагати амандман. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Ради уштеде времена, нећу образлагати амандман.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан амандман су заједно поднели посланици ...

Извињавам се, реч има Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Ми српски радикали апсолутно не споримо право народним посланицима да пишу амандмане, да пишу какве год хоће амандмане, али пажљиво сам погледала овај амандман на члан 8. и нешто не видех у чему се он разликује од предложеног члана 8. Ово је заиста писање, подношење амандмана само да би се због великог броја амандмана који су актуелни и које су поднели народни посланици скраћивало, односно одузело време да народни посланици који желе да образлажу амандмане то на прави начин и ураде. Зато ме чуди да је надлежни одбор пустио овакве амандмане.

Али кад је већ поднет амандман, који је идентичан са предложеним чланом, има доста тога што је тема овог члана 8, основни циљеви образовања и васпитања, доста тога је овде наведено, волела бих да у оквиру овог члана питам министра... Он је овде говорио да има намеру да школе које се не користе за наставу, старе објекте итд. прилагоде, да их мало среде да би могле да се користе за ваншколске активности, што је потпуно у реду, да се мање пара даје за некакве екскурзије итд.

Молим вас, министре, да ангажујете једног доброг правника имовинца у вашем министарству да прегледа по целој Србији катастре, да прегледа по целој Србији шта је некад било власништво школа, односно Министарства и како су неки објекти нестали.

Изнећу вам пример једне школе у Куршумлији која је 1988. године дата на коришћење тадашњој „Планинки“, која је била друштвено предузеће, док не буде требала школи за школску намену. У међувремену је требала школи; деца из тог куршумлијског села сада иду у друго село у школу. Најважније је да имамо податак односно доказ из катастра да је „локални шериф“, извесни Радован Раичевић, који је иначе председник Напредњачке странке у Куршумлији, а постао је власник АД „Планинке“ у међувремену, без икаквог правног основа укњижио школски објекат на име своје фирме, дакле приватно отео школски објекат.

Само сам желела да вам скренем пажњу. Пошаљите сараднике, ко зна колико овога по Србији има. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Посланици имају право да подносе амандмане и имају право да их образложе и да их не образложе.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Александра Чабраја, Зоран Живковић, Соња Павловић и Јован Јовановић.

Реч има народни посланик Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председнице.

Поднела сам амандман на члан 8. који говори о циљевима образовања и васпитања, и то на став 1. тач. 2) где пише – обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу.

Ми овим амандманом тражимо, и сматрамо то изузетно важним, да се изричито наведе, потенцира да се нулта толеранција нарочито успоставља према вршњачком насиљу и насиљу заснованом на претпостављеној сексуалној оријентацији. Зашто? Сви смо сведоци галопирајућег пораста вршњачког насиља. Мислим да је то неупитно за све народне посланике у овој сали, као и за цело друштво. Такође смо сви сведоци (они који јесу родитељи, а они који нису родитељи знају из свог окружења) да је етикетирање деце у најмлађем узрасту, нарочито основношколском, нешто што је „природна ствар“. Дакле, деца јесу најсуровија у етикетирању и дискриминацији.

Оно што је, међутим, појавна ствар јесте да имамо фаталне последице приликом нереаговања школа, односно надлежних органа када је у питању вршњачко насиље у образовним институцијама. Ја ћу навести трагичан пример малог Алексе Јанковића из Ниша, чији пример, иницијатива кроз „Алексин закон“ није нашла пут, нажалост, до ове скупштине, али би овом амандманском интервенцијом то на неки начин могло не да се ублажи, него да се допринесе да се кроз превенцију, која је најефикаснији начин борбе против било које врсте насиља, ово стање поправи.

Такође, подсетићу колеге да је одређивање према вршњачком насиљу заснованом на претпостављеној сексуалној оријентацији обавеза овог дома с обзиром на то да су се пре тачно годину дана два ресорна одбора, за европске интеграције и за људска и мањинска права, заједничким закључком обавезала да ће Народна скупштина у хитном року усвојити декларацију којом се, између осталог, претпоставља и превенција, поновићу, врло важног вршњачког насиља заснованог на претпостављеној сексуалној оријентацији. Дакле, млади људи, средњошколци који јесу или се претпоставља да јесу припадници ЛГБТ заједнице трпе стравично насиље у свом окружењу. О томе су сведочили и на јавним слушањима овде у Народној скупштини. Добро је што се о томе могло овде слушати, али мислим да је ово права прилика, господине министре, да то изричито стоји написано и у овој тачки члана 8. овог закона. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважена председнице, господине министре, неко је јуче рекао да се у Предлогу закона мало говори о вршњачком насиљу. Мислим да је то добро, господине министре, што се све мање говори, зато што је насиље последица неваспитања. Што више морамо говорити о васпитању у школи, друштву, породици, које смо протерали у задњих десет година. Постојали су примери, ја их могу и навести, за странке бившег режима, било је забрањено говорити о васпитању у школи наставницима од стране појединих директора, зато што су се директори бирали на начин на који су се бирали па су често и директори били неваспитани.

Да је последица неваспитања вршњачко насиље, доказује се и међу нама посланицима. Ми имамо посланика, једног од предлагача овог амандмана, који је јуче рекао појединим посланицима и председнику државе да смо лудаци. Затим је рекао у овом високом дому (видите шта је последица неваспитања) да смо примати, тј. врста мајмуна; затим је рекао једном народном посланику да је стока. Имам датуме и секунде и минуте када је у овом високом дому тај народни посланик, који је један од предлагача овог амандмана, то рекао.

Ми треба што мање да говоримо о насиљу на телевизији, више о васпитању. Треба правити планове васпитног деловања по школама, којих нема. На једном семинару питао сам директоре школа да ли имају планове васпитног деловања школе, одговорили су да немају.

Господо народни посланици, господине министре, ми можемо сваки дан по двадесет милиционера сатерати у једно одељење, ништа нећемо постићи. Насиље је последица неваспитања. Кад ученик изврши насиље, то је већ готов чин. Ми, наставници, професори, родитељи, сви друштвени фактори који не делују задњих петнаестак година, својим деловањем треба да учинимо све да не дође до насиља. Значи, залажемо се.

Овај закон иде у том правцу, господине министре. Ово је први пут у задњих петнаест година да је наш закон о основама васпитања и образовања, и уопште у средњој школи, покушао васпитање вратити у друштво, у школу, ако хоћете и остале факторе итд.

Ми смо имали чињеницу да наш закон, код министара странке бившег режима, у самом називу није спомињао васпитање. Чак, ако хоћете, и стратегија образовања се зове Стратегија образовања, а не – стратегија васпитања и образовања. Ви покушавате овим законом, а ми ћемо то страшно подржати, а и родитељи, да повратите васпитање у школе, да на неки начин читав васпитно-образовни систем „уљудимо“ и доведемо на меру на којој треба да стоји итд.

Да поновим још једанпут, подржавамо овај закон, да што више говоримо о васпитању и да наставници и школе праве планове васпитног деловања, почевши од разредног одељења, преко ученичких организација, па чак и наставних садржаја појединих наставних предмета. То се занемарило. Другим речима, занемарила се васпитна функција наставе, више се полагало материјалном задатку наставе, а мање васпитном и функционалном. Овај закон управо „фаворизује“, на неки начин, не само васпитно него и функционално, оно што сте ви рекли. То је циљ овог закона и циљ савремене школе. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Зоран Живковић.

Као овлашћени, је л' тако?

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Колегиница Тепић је рекла све што треба да се каже о овом амандману и мислим да ту нема никакве дилеме, да он треба да буде прихваћен и да нико ко жели било шта добро да учини за Србију, за децу, за ученике, за школски систем, за образовање и васпитање не би могао да каже ништа против тога. Надам се да ћемо наићи на позитивну одлуку министра, да ће он да промени своју, односно одлуку Владе, на шта има право као овлашћени и да прихвати овај наш амандман. Тиме би се показало да Влада Србије и присутни министар желе да учине овај закон бољим, на опште добро, и да кад нешто добро долази из опозиције то не треба да буде одбачено само по себи него треба да буде део правог демократског одлучивања у парламенту у коме се ми сада налазимо.

Велика је дилема, и то не само у Србији већ и у другим државама, да ли је васпитање део онога чиме школство треба да се бави или је то посао, пре свега, породице и неких других сегмената друштва. Ја не бих сада да доносим суд о томе, то је дијалог који треба да буде и стручни, али треба да има и темељ у традицији једног народа. Да ли су школе икада биле место за васпитање или је образовање било њихова примарна функција?

Врло је опасно да поверите васпитање своје деце школству или појединим просветним радницима који показују висок ниво непознавања основних ствари које морате да знате из општег васпитања. Рецимо, једна од тих ствари је да су примати људи, мајмуни и лемури, да је то иста група. То би бар неки професори са универзитета требало да знају. То може да се научи из Познавања природе и друштва, ако тај предмет још увек постоји, у моје време је постојао.

То што се неко препозна у неком ружном изразу није кривица оног ко тај израз каже, него оног ко се препозна у њему, вероватно оправдано. А то опет не даје њему оправдање да не зна основне ствари, као што је то да је неспојива функција председника државе и било која друга јавна функција, па и функција председника партије.

А о приматима више нећу да говорим. Ја сам једног његовог колегу назвао ренесансном личношћу па се увредио исто, тако да... Мало учења би било добро и за ове путујуће професоре који путују по неколико стотина хиљада километара. Прво су Туђманови посланици, онда дођу овде да нама причају о великом српству.

Најгора ствар, насиље, производи се тако што једно друштво гаји културу насиља. Ми смо, нажалост, део друштва које је у деведесетим годинама, а тада су у томе учествовали сви који данас држе власт у Србији, уз часне изузетке, који би требало сами да се јаве...

(Председник: Потрошили сте време овлашћеног представника, сада прелазите на време посланичке групе.)

Још пет секунди.

Сви су они произвели културу насиља у Србији. То мора да буде прекинуто.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само две реченице, везано је за колегиницу Тепић. У ставу 2. стоји – успостављање нулте толеранције према насиљу. Иза тога, не знам шта бисмо више могли да ставимо. Наравно да се додатно раде правилници који разрађују целу проблематику. Хвала.

(Народни посланици добацују: Не чује се ништа.)

Извињавам се, рекао сам да имамо у ставу 2 – успостављање нулте толеранције према насиљу. То је потпуно довољна категорија, иза које стварно не знате шта да кажете, уз чињеницу да сам рекао и јуче и ових дана да иде двеста нормативних аката који прате овај системски закон. Значи, правилници који ће разрадити целу проблематику се раде на том пољу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, поштовани грађани Србије, вама се обраћам, поштовани студенти педагогије и свих студијских група, вама се обраћам, шокиран сам изјавама претходног народног посланика који каже да школа не треба да васпитава. То је, поштовани грађани, царевало задњих петнаест година, сада видите то на делу. Дакле, ни школа, ни друштвене организације, нити ученичке организације, нити средства масовног комуницирања итд. Видите за шта се народни посланици боре – за невоспитање. Када имамо невоспитање, имамо и необразовање, нема ни знања.

Наставници и студенти то врло добро знају, имамо три задатка наставе: материјални, функционални и васпитни, које наставници у

дневним припремама морају свакодневно да раде. О томе не бих говорио јер се ради о посланику који не познаје основне ствари из педагогије.

Исто тако, да ли неко нешто исправно говори процениће грађани Републике Србије. Алудирао је да сам ја био Туђманов посланик. Јесам, господо, господине народни посланиче, грађани Републике Србије и бивше Југославије знају да сам био у првом вишестраначком Сабору. Имате на интернету моје иступање, сваку реченицу. Поносан сам што сам као Србин у првом вишестраначком Сабору бранио српски народ од усташке ХДЗ. Дакле, још једанпут понављам, поносан сам што сам храбро, да тако кажем, бранио свој народ.

Исто тако, поносан сам што сам у Хашком трибуналу храбро бранио свој народ и свог председника, за разлику од претходног народног посланика који се заложио, заправо био један од заслужних који су отерали нашег председника у Хаг. У том смислу, историја ће дати оцене о мени, о њему и о свим тим догађајима. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Михаило Јокић.

Изволите.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Као дугогодишњи просветни радник, са 38 година радног искуства, знам да смо све време говорили о васпитно-образовном процесу. Нема образовања без васпитања, ни васпитања без образовања. Не образовно-васпитни процес, све време: васпитно-образовни процес. У том духу, у том правцу и у том смеру треба разговарати. Ако тако будемо радили, онда и образовање има смисла, и васпитање има смисла. Свако раздвајање је погубно и није добро за генерације које долазе. Толико од мене.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

По амандману, народни посланик Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем.

Само сам хтела да питам министра, ако би био љубазан да овде, пред оволико сведока у Народној скупштини, гарантује да ће се подзаконским прописима то регулисати, да ће за вршњачко насиље и насиље (такође вршњачко) засновано на претпостављеној сексуалној оријентацији – дакле, причам о синтагми која је општеприхваћена као категорија насиља – тако писати у подзаконским актима. Иако бих јако волела, као и посланичка група којој припадам, Клуб самосталних посланика, да ово баш тако буде препознато и у закону, не случајно, јер сви смо сведоци фаталних исхода по ђаке који не могу сами да изађу на крај са неадекватним реаговањем школе.

Не значи да ће таквих случајева бити мање или више у будућности. Али сам разумела да је ваш одговор на сваки амандман ове врсте – биће у подзаконским актима. Да ли ми имамо обећање са ваше стране да ће то тако бити наведено? Да. Климање главом значи – да. Дакле, разумела сам да је одговор потврдан. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Биће размотрено.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, Иван Костић, Зоран Радојичић и Миладин Шеварлић.

Изволите, народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, колеге народни посланици, данас се наставља расправа о изузетно важном, крвном просветном закону и у оквиру њега о једном члану који има веома велики значај због потенцирања васпитања у вези с образовањем. Ми одавно имамо образовање без васпитања и мислим да се сви слажемо да тако нешто мора да се промени.

Конкретно, подржавам једну од ових тачака у члану 8. која говори о здравим стиловима живота као једном важном циљу и идеји овога закона. Ми смо само предложили да уместо „зdrави стилови живота“ стоји „зdrав начин живота“ јер мислимо да је то прецизније.

Оно око чега не можемо да се сложимо са министром јесте – зашто се овде уводи неуставна категорија родне равноправности. Сами сте се бунили да нешто што не постоји у Уставу не може постојати ни у закону. Е па, господине министре, родна равноправност не постоји у Уставу Србије, тако да не може стајати ни у овом вашем закону. Ја вас молим да је избаците. Доста је убацивања непостојећих и неуставних термина попут родне равноправности, сексуалне оријентације и томе слично.

Трећа ствар коју смо ми вама овде предложили и коју сматрамо изузетно важном јесте да се у тачки 1б) после речи „поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина“, што је све апсолутно на месту, додају речи „васпитање у патриотском духу“. То је кључна реч коју желимо да видимо у овом вашем закону.

Када ће се будуће генерације у Србији васпитавати у патриотском духу, што је једно од најважнијих националних осећања и један од најважнијих делова нашег свеукупног националног васпитања? Не можемо, господине министре, васпитавати будуће генерације на ријалити Пинк култури. Не може то бити идеал младих људи – старлете, криминалци и оно што ваше Министарство културе дозвољава, заједно са Регулаторним телом за електронске медије, да се емитује на нашим телевизијама. Потребан нам

је другачији систем вредности. Ви сте добро препознали значај здравог начина живота, али нисте препознали значај патриотског васпитања.

Грађани Србије, Срби имају све разлоге овога света да се поносе што припадају српском народу, да кажу – ми смо Срби и поносни смо тиме, излазимо слободно пред читаву Европу и свет са својом културом, својом историјом, својом духовношћу, својим великанима. Тако треба васпитавати будуће генерације. Такво васпитање имате у Руској Федерацији, као патриотско васпитање. Тако васпитање имате и на западу, у САД и Канади школски дан почиње интонирањем државне химне, свуда и на сваком месту видите државне заставе. Не видим зашто бисмо се ми Срби једини стидели патриотског васпитања и зашто у школи не бисмо имали васпитање у патриотском духу, како предлаже овај амандман Посланичке групе Српског покрета Двери? Ја бих волео да чујем који су аргументи против патриотског васпитања.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Мислим да је у тачки 16) довољно широко обухваћено: „развијање свести и осећања припадности Републици Србији“. А кроз силне наставне планове и програме, избор лектире и све друге облике рада се то прожима, и међупредметно повезивање историје и географије и других предмета, не мора стајати овде још децидније. Ово је врло децидно.

Друго, у овом закону први пут стоји – поштовање и неговање српског језика. У старом стоји – матерњи. Значи, убачено је то. Матерњи стоји за све припаднике националних мањина. Значи, ово је битан искорак и разлика, о чему причамо.

Закон о забрани дискриминације, овај термин „родна равноправност“... Знате да закон пролази 22 мишљења и да представници разних тела, не само министарстава, дају сугестије, предлоге и неки од њих се уважавају.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, председнице.

Уважени господине министре, као што су многи који су дискутовали о амандманима које су и сами поднели на овај члан рекли, у овом члану се ради о циљевима образовања. Ми смо предложили да се додају четири нова циља. Сва четири су преузета из Стратегије развоја

образовања до 2020. године, на којој су радили највећи стручњаци за образовање у овој земљи, коју је усвојила Влада у истом овом саставу у ком је сада. Нису они седели у некој затвореној соби па написали ту стратегију, него су се консултовали, биле су јавне расправе, дискусије, сви људи у овој земљи који су на било који начин заинтересовани за образовање учествовали су у изради ове стратегије.

Ми предлажемо да се, између осталог, као циљеви образовања поставе: повећање обухвата становништва Републике Србије на свим образовним нивоима, од предшколског васпитања и образовања до целоживотног учења; друго, достизање и одржавање релевантности образовања, посебно оног које се потпуно или делимично финансира из јавних извора; повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања, односно завршавање образовања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања.

Господине Шарчевићу, због чега не желите да се ово дода циљевима образовања које сте сами затекли? Кажете да је оно што сте ви предложили уређено на бољи и прецизнији начин. Стварно не знам јесте ли ви читали ова образложења која је неко писао, зато што не може бити прецизније оно где има мање тачака ако ми предлажемо да се дода још тачака. Или неко не разуме шта значи прецизније, или ви ово што сте нама послали овде не читате. Није ни важно. У сваком случају, реците због чега не желите да се и ова три нова циља поставе као циљеви образовања у Републици Србији.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 8. амандман је поднео народни посланик Душан Павловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Душан Павловић.

Изволите.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Захваљујем.

Поднео сам амандман на овај члан који се тиче уједначавања шанси за животни успех свих грађана Србије, па сам након свих ових тачака које утврђују циљеве додао тачку која гласи да је циљ образовања и васпитања „уједначавање шанси за животни успех свих грађана Србије“, тј. деце која се налазе у предшколским и школским установама.

Амандман је одбијен са следећим образложењем: „Амандман се не прихвата будући да није јасно на шта се односи предложени термин уједначавање шанси за животни успех свих грађана Србије, уз напомену да су шансе за образовање и васпитање већ прописане.“

Дакле, с једне стране није јасно, а с друге стране изгледа да је јасно па се каже да је то већ прописано. Не знам ко је писао ово, али ако сте читали амандмане које сам предложио, тамо се веома јасно каже шта ја подразумевам под једнакошћу шанси. Једнакост шанси је када имате децу која долазе из различитог животног окружења. Нека долазе из богатијих породица, нека из сиромашнијих. Они који долазе из богатијих породица имају веће шансе за животни успех; они који долазе из сиромашнијих имају мање шансе за животни успех.

Зашто сам то ставио овде? Због тога што, рецимо, када се ради о предшколском васпитању, оно и дан-данас није подједнако приступачно свој нашој деци. Нека деца имају више могућности да се упишу у вртић, нека имају мање шансе. Из праксе сазнајемо да баш она деца која долазе из бољестојећих породица имају веће шансе да се упишу у вртић. То се онда преводи и у бољи успех у школи, бољи успех у средњој школи, на факултету и у животу. Ми хоћемо да уједначимо те могућности тако што ћемо обавезати... Ово је један општи члан који обавезује све предшколске и школске установе да свима омогуће, да отворе своја врата за сву децу, а то може тако што ћете прописати, донети начелни став да су вртићи плаћени из буџета за сву децу.

Министар је пре неки дан рекао да је то добра идеја. Само, зашто се то не убаца у закон и каже – хоћемо да уједначимо шансе свих грађана Србије тако што ћемо да им омогућимо да у вртиће долазе тако да не плаћају ништа, да у основним школама имају бесплатне уџбенике. То је била суштина овог предлога. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ја сам разумео да ово треба да буде доступно свима, али не пише тако.

Посланик који је говорио пре мене је предавач, професор, или мало фали да буде професор, редовни професор. Иначе је дипломирао, колико знам, на Сорошевом универзитету у Мађарској.

Тема је следећа: када професори кажу да школство треба да буде доступно, онда тако треба и да напишу, али ако професор напише – тако што ће бити доступачни свима... Доступачни свима... Школство није доступачно, колико ја знам, већ доступно. Али с обзиром на то да се ради о професору универзитета који је после дизајнерске средње дипломирао тамо негде у Мађарској, на неком Сорошевом универзитету, њему је све опрштено. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 8. додаје члан 8а поднео је посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и проф. Марко Атлагић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: У циљу ефикаснијег рада одустајем од образложења, али наше је право да подносимо амандмане, с обзиром на то да има разних коментара. С обзиром на то да моја посланичка група има свега шест минута, нужно је некад поднети амандман да бисмо се могли укључити у расправу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, због уштеде времена одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 9. амандман су заједно поднели Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем. Ово је члан који говори о ономе о чему сам говорила када смо имали начелну расправу, а то је какве ученике желимо, шта желимо од те деце, каква да буду када изађу из школе.

По ономе што сте ви одбили, господине Шарчевићу, ви не желите да деца по завршетку школовања критички сагледавају свет око себе као одговорни грађани, спремни за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности: правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности. Ви не желите да деца која заврше школу имају развијену свест о себи, развијену самоиницијативу, способност самовредновања, изражавања свог мишљења. Не желите да деца која заврше школу развију способност комуницирања, дијалога, осећање солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способност за тимски рад. Не желите да осим тога што науче да уче, науче и да користе свој ум.

Питала бих вас због чега то не желите, господине Шарчевићу, али јасно је због чега не желите. Не желите због тога што и ви и премијерка сматрате да је основни проблем нашег образовања то што из њега не излазе готови радници, који ће вероватно бити пресретни што су добили прилику

да за десет евра дневно стоје десет сати за траком и носе пелене и слушају шта им се говори; зато што не сматрате да је проблем нашег образовања то што је застарело, превазиђено, што су учитељи и наставници потплаћени; не сматрате да је проблем нашег образовања то што из њега излазе деца која не знају да мисле. Ви мислите да је основни проблем нашег образовања то што из њега излазе деца која нису спремна да буду робови у фабрикама које Влада Републике Србије преплаћује дајући инвеститорима десетине хиљада евра по радном месту. Вама овакви људи који би имали ове квалитете које смо ми предложили а ви одбили очигледно не требају, јер такви људи никада у животу не би гласали ни за вас ни за вашу странку.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Не знам коју верзију колегиница има пред собом, али овде врло детаљно све пише. Не знам којим језиком говоримо, али ако каже: развој свести о себи, стваралачке способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности тимског рада, мени остаје да ставимо на сајт Министарства и да грађани виде о чему се ради јер је бесмислено на ово одговарати.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 9. амандман су заједно поднели посланици Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић и Весна Марјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели посланици ПГ Двери.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: У тачки 15) овог члана закона стоји да, цитираћу тачно, један од циљева треба да буде да „има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај“ итд. Ми сматрамо да не постоји сопствена култура, већ да то треба прецизирати и дати термин „култури српског и других народа који живе у Србији“.

Изузетно је важно да наши млади људи у процесу образовања и васпитања стекну свест о српској култури и на неки начин изађу у савремени свет поносни на себе, своју прошлост, свој идентитет, своју традицију. Већ пуно година уназад имамо један процес да се све што је српско у Србији доведе у питање, да се све што је српско прогласи некаквим екстремизмом, насиљем, фашизмом, како све не. Ми сматрамо да тај процес треба да се заврши. Доста нам је оних који нас етикетирају, нападају, вређају све што је српско, што је традиционално, што је хришћанско, што је породично у Србији.

Веома је важно да од малих ногу наша деца стичу патриотско васпитање и уче о култури српског народа. Ви знате како се у бившој Југославији српски језик звао: наш језик, матерњи језик; како су одређени

предмети на универзитетима, како су имена одређених националних институција губила тај предзнак – српски. Сматрамо да је то постало недопустиво и да у овако важном просветном закону мора да се нагласи не сопствена култура већ култура српског народа. Хоћемо да имамо јасна именована када се нешто односи на српски народ, на нашу традицију, на нашу културу, на нашу историју. Нећемо више да кријемо своје име, хоћемо да се поносимо тиме што смо Срби и то и закон мора да препозна.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Даћу реч министру, али промашили сте амандман.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: То је било у претходном амандману, колега, тачка 16) – развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика као матерњег и свих других. То смо прошли пут причали.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Погледао је.

На члан 9. амандман је поднела посланица Бранка Стаменковић.

Реч има народна посланица Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Ево, око ове културе само да разјаснимо, да можда покушам да помогнем колеги Обрадовићу да схвати: култура је много генералнији појам од онога што ви мислите. Култура није само култура једног народа. Постоји култура сваке мање заједнице, као култура Народне скупштине, култура унутар здравствених установа, винчанска култура.

Значи, култура није везана само за појам једног народа. Ако причамо о снажењу културе једног народа, она се не брани тако што нападамо друге културе; она ће најпре да се брани економском снагом једног народа, исто као и национални идентитет једног народа. Нема страха никаквог од мешања са другим културама, тиме само можемо да се обогатимо. Хвала.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Вама није било упућено.

На члан 9. амандман је поднео посланик Душан Милисављевић.

Да ли желите реч? (Да.)

Реч има народни посланик Душан Милисављевић.

ДУШАН МИЛИСАВЉЕВИЋ: Поштована председнице, поштовани министре, овај амандман има за циљ да омогући деци да што ефикасније користе очуване развојне потенцијале, уз одговарајући васпитно-образовни односно образовно-васпитни подстицај и подршку.

Наиме, и јуче и данас спомињали смо децу са неким проблемом (да ли здравственим, значи деца са аутизмом, деца са неким болестима), која би

могла кроз наш регуларни програм инклузије која је практично уведена у Републику Србију... Али лично сматрам, поред тога што је добро што смо увели инклузију, да многи учитељи и наставници нису довољно едуковани да раде са овом децом. То сам приметио и као отац који је имао дете у основној и средњој школи и као професор.

Морамо више пажње да посветимо едукацији учитеља и наставника који су у контакту са овом децом. Најважнија јесте љубав, али поред љубави и пажње потребно је да они знају како да поступају са дететом које има аутизам, како да поступају са дететом које има Даунов синдром, да знају да поступају са дететом које има неку сметњу. Овако се троши време тог професора, наставника, не постиже се ефекат у образовању детета са посебним потребама, а остала деца могу да га извргну руглу.

Оно што желим да кажем, а што сам и претходном министру, господину Вербићу, предлагао, односи се на грађанску иницијативу која је дошла од госпође Драгане Родић и Удружења „Драгана Родић“. Заједно смо направили један мали бонтончић који би имао сврху едукације вршњака да је различитост нешто што треба да нас спаја, да у разреду постоје деца која слабије чују, да постоје деца која слабије виде, да постоје деца која имају шећерну болест, да постоје деца која имају неку сметњу, али да то није разлог да буду раздвојени и да друг постане мета.

Управо кроз тај бонтончић – који сам предлагао министру Вербићу а покушаћу у наредним данима и недељама да дођем до вас и презентујем вам га – кроз анимацију, кроз један мали цртани „буклетић“ за децу првог разреда, кроз одређене примере и ситуације деца би имала прилику да уче. Поред едукације деце да друг није мета, потребно је да учимо и учитеље и наставнике како да раде са овом децом.

Кроз овај амандман управо вам показујем да имамо децу која су за одређене ствари савршена, а да деца у неком моменту нису за све, говорим за децу која су у програму инклузије. Поновићу кроз овај пример, мислим да је добар пример у мору лоших ствари, у раду Парламента са Владом: једна нишка породица која има дете са аутизмом, која је имала проблем око уписа, обратила се мени као народном посланику, ја сам се обратио вама и проблем смо решили. Тај дечак је вансеријски за рад на рачунару, у анимацији, он је сада уписао уметничку школу. То је супер, али вам кроз овај амандман показујем да треба да подстакнемо ту децу која су у инклузији, да им се омогући шанса да се упишу у неку од ових школа и да потенцијал који носе у себи искажу, а то су највише деца са аутизмом. Хвала вам пуно.

(Бошко Обрадовић: Повреда Пословника.)

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

Да ли имате картицу?

Значи, повредили сте Пословник. Идемо даље.

Амандман којим се после члана 9. додаје члан 9а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, одустајем од образложења због уштеде времена. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Због ефикаснијег рада нећу даље образлагати. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 10. додаје члан 10а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 11. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Због ефикаснијег рада одустајем. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због ефикаснијег рада одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Амандман којим се после члана 11. додаје члан 11а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На наслов изнад члана и члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Наташа Јовановић, Миљан Дамјановић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Наташа Сп. Јовановић.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Хвала, председнице.

Тражили смо, господине министре, брисање наслова и овог члана зато што је ово, по нама, када је установљено приликом израде претходног закона, измишљање неке топле воде. Сложићете се, као и већина колега која се школовала у основном и средњем школству по ранијим стандардима и нашем образовном систему, да опште међупредметне компетенције треба

да препозна добар педагог и стручњак, почев од учитеља, па и у предшколском узрасту, и касније у разредним предметима, неко ко жели да развија одређени таленат код деце.

Уместо овога и свих наведених компетенција (нешто потпуно неразумљиво, што никада није постојало у нашем образовном систему), педагози, али вероватно то не могу јер доста њих је деморалисано због других обавеза које су им наметнуте овим и претходним законом, треба више да се баве оним што је таленат код сваког ученика, да га препознају и каналишу. Тако је било у наше време. Сетите се само када је установљена Школа за музичке таленте у Ћуприји (ја сам је као дете једно време похађала), па онда друге школе, које се тичу предмета из области природних наука. Мислим да то треба да буде подстицај за сву децу.

Наравно, и оно што се понесе из куће, а то су традиционалне српске вредности, да се на њима деца уче и развијају своје могућности, да касније током свог школовања јасно знају, а не да им буде приоритет само – завршићемо малу матуру, идемо на упис средње школе; до последњег тренутка не знају ни они ни родитељи, настаје једно хаотично стање. Треба да се на такав начин, препознавањем и усмеравањем од најмлађих ногу, долази до тога да онај ко је способан, ко има одређене капацитете заврши адекватну школу и сутра буде користан нашем друштву.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Поштовани посланици, сагласно чл. 27. и 87. ст. 2. и 3. Пословника, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18 часова. То продужење је за сваки случај, ако неки минут прекорачимо.

На члан 12. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Нећу образлагати амандман.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због уштеде времена одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 12. амандман је поднео посланик Владимир Ђурић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандмане су заједно поднели Мариника Тепић, Александра Чабраја, Зоран Живковић, Соња Павловић и Јован Јовановић.

Реч има Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председнице.

Посланички клуб самосталних посланика сматра да треба да се брише члан 12. из простог разлога што су све наведене компетенције у овом поглављу Опште међупредметне компетенције побројане насумично, са неуједначеним формулацијама, језички непрецизно, рекла бих чак и неписмено.

С друге стране, у два ранија члана, односно члану 9, практично већ имате обухваћено оно што би се сматрало исходом образовања и васпитања. Сматрамо да је то боље уређено чланом 9. него што се овде насумично, нејасно и неписмено побројавају компетенције, међу којима је одговорност сврстана у ове категорије. Одговорност уопште није компетенција, за почетак.

Даћу само неколико примера, ви у члану 12. кажете: „Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији су“, под тачком 2) „одговорно учешће у демократском друштву“. А за крај средњошколског образовања одговорно учешће у демократском друштву је, рецимо, у тачки број 7). Ако би се већ по неком значају те компетенције, шта год ово значило иако је нејасно образложено у Предлогу закона, и узеле у обзир, како је могуће да је одговорно учешће у демократском друштву важније у основном школском образовању него у средњем образовању, уз све оно што претпоставља учешће у демократском друштву, између осталог и спремност будућих пунолетних средњошколаца, неких већ у четвртном разреду средње школе, да први пут гласају?

Стога сматрамо да овај члан треба да се брише. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 12. амандман је поднела Бранка Стаменковић.

Влада и надлежни одбор прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Реч има Бранка Стаменковић.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Овим амандманом исправљене су у овом предлогу закона одређене правописне и словне грешке. Драго ми је да предлагач закона схвата важност чињенице да је потребно да закони које доносимо буду језички чисти и јасни. Само ми није јасно како је могуће да из Министарства просвете добијемо Предлог закона са већим бројем граматичких и правописних грешака. Стизало нам је и из других министарстава, али онда то одбијете на чињеницу да, рецимо, лекари углавном комуницирају на латинском. Мислим да Министарство просвете мора посебну одговорност да има за то.

Јуче смо провели пола дана причајући о томе како се национални идентитет брани ћирилицом. Мислим да нам је пре свега потребно да идентитет бранимо писменошћу, била она на латиници или на ћирилици. Мислим да до оваквих ствари долази не због тога што су људи који раде и спремају ове законе у министарству неписмени, верујем да су то врло писмени људи, него зато што се доста тога ради под притиском, на брзину, по хитном поступку. Молила бих да се та пракса убудуће прекине и да се оно што у Скупштину долази детаљно прегледа више пута, као и да се посланицима остави више времена да проуче законе који долазе у Скупштину, да убудуће не тражите да буду по хитном поступку. Хвала унапред.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 12. амандман су заједно поднели посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, Драган Весовић, Иван Костић, Зоран Радојичић и Миладин Шеварлић.

Реч има Драган Весовић.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Овде се ради о амандману који предлаже да се у члану 12, када се говори о међупредметним компетенцијама на крају основношколског образовања, бришу тачке 2) и 7). Наиме, у тачки 2) каже – одговорно учешће у демократском друштву, а тачка 7) – предузимљивост и оријентација ка предузетништву. Обоје има и на крају средњошколског образовања. То је тамо потпуно прилагођено, али не видимо како ученик који је завршио основну школу може да има предузимљивост и оријентацију ка предузетништву. Зато смо предложили да се то обрише. Сматрамо да је предлагач требало да мало више пажње поведе о узрасту деце за коју се предлаже законско решење.

Иначе, члан као члан је у реду, али сматрамо да ово двоје потпуно није потребно када говоримо о међупредметним компетенцијама на крају основног школског образовања. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 12. додаје члан 12а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандманом 12а предлаже се увођење бесплатних уџбеника за сву децу у основним и средњим школама. У основним школама је 560.000 ђака, а 260.000 је у средњим школама. Овај трошак може да се плати.

Интересантно, на основу јучерашње расправе добио сам доста порука од грађана. Један од њих је написао да је завршио школу и да је децу школовао у Боцвани и да је у Боцвани пракса да се уџбеници набављају из буџета. Сва деца наше дијаспоре која напуштају земљу и школују се, рецимо, у земљама Северне Америке или ЕУ добијају у тим

капиталистичким земљама уџбенике који су плаћени из буџета, зато што све те земље разумеју колико је то важна ствар и не препуштају тако нешто тржишту, које је практично направило толико уџбеника који служе само за плаћање родитеља.

Овај трошак може да се плати. Да би се набавили сви уџбеници, за сву децу, из свих основних и средњих школа у Србији, потребно је 0,23% буџета Републике Србије. Да би грађани знали колико је то, то је дупло мање него субвенција коју добија „Ер Србија“ сваке године. Субвенције су још веће од тога, ево, последње године, 2016, добили су толико, дупло више него што кошта набавка свих уџбеника.

Пет година од владајуће већине слушамо различите приче, коначно је време да стану иза нечега. Ово је нешто што може да се уради. Грађани очекују да уведете, односно да урадите нешто што је могуће платити и што је сигурно у интересу породица које једва састављају крај с крајем. Због тога мислим да је време да се пређе са речи на дела и усвоји овај амандман да сви уџбеници за сву децу, у свим основним и средњим школама, буду плаћени из буџета. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има посланик Михаило Јокић.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Већ неколико пута слушам овај предлог. Предлажем да онај ко је говорио пре мене, господин Радуловић, не каже 0,23%, то је релативан показатељ. Реците ви грађанима колики је апсолутни износ. Колико коштају уџбеници за једног ученика? Колико треба дати за уџбенике? Колико износи ово 0,23% и са које ставке у буџету ће се то скинути тачно, а да се не поремети његово функционисање? Значи, направите калкулацију, немојте све време понављати – 0,23%. То не значи ништа ако се не зна главница. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Саша Радуловић. Реплика.

САША РАДУЛОВИЋ: Захваљујем се посланику из владајуће већине, који очигледно није прочитао амандман, није прочитао образложење, па ћу сад учинити то за њега да бих му одговорио на питање.

Значи, просечно комплет уџбеника у Србији кошта између 10.000 и 17.000 динара. Ако узмемо неку просечну цену од 12.000, рецимо, и помножимо са бројем ђака, добићете апсолутни износ за 560.000 ђака у основним школама, који кад се подели са четири, пошто се уџбеници не купују свакоме него се наслеђују од генерације до генерације (рецимо, у земљама као што је Канада или у Европској унији сваке четири године мењају уџбенике), дођете до износа од 14.000.000 евра. Исто тако, за 260.000 ђака у средњим школама, када узмете просечну цену уџбеника од неких 14.000 динара, дођете до цене која је око 8.000.000 евра, користећи исту рачуницу.

Одакле то платити? Дао сам више предлога, поновићу овај главни: субвенција „Ер Србији“ износи преко 40 милиона евра, ово је могуће платити са пола те субвенције. Не мора све од „Ер Србије“. Ако узмете мало од свих ових страних инвеститора којима дајете субвенције, које су практично за отварање јефтиних радних места за јефтину радну снагу, а то су вам стотине милиона евра годишње, онда вам је лако утврдити да један мали проценат, 5–10%, те цифре може да плати за све уџбенике.

С друге стране, родитељи ће вам бити јако захвални, јер, знате, просечна примања у Србији целе породице, односно домаћинства јесу 57.000 динара. Да ли знате који је ударац за породицу када мора да купије уџбенике, који су између 10.000 и 17.0000 динара комплет? Па онда, ако имају друго дете, треће дете, тај трошак је неподношљив. Јадни људи узимају кредите. Србија је јединствена земља по томе што се узимају кредити да би се деци набавили уџбеници.

Ово може да се плати, ево прилике да урадите нешто што је добро за грађане. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. Реч има Михаило Јокић, изволите.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Ви добро знате шта је калкулација, то морате да урадите на две децимале, не можете се фрљати милионима.

Немојте се смејати, ништа није смешно. Прво, то је некултурно, ја се нисам смејао када сте ви говорили. Једноставно, кажем вам да морате урадити калкулацију, а ви знате шта је то – значи, тачно рећи на две децимале колико то износи.

То што ви предлажете је много добра ствар, и то не мора да се уради у целини, може да се купи првом разреду, па следеће године другом разреду и да се тај проблем реши у неколико година унапред. Толико од мене, хвала.

(Саша Радуловић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, лепо смо слушали ово... Наиме, било би лепо да ми нашим ученицима обезбедимо и бесплатну храну, и превоз, и уџбенике. То је ствар некакве будућности, то је циљ ове државе. Министар је јуче добро рекао на који начин ће то ова влада постићи у будућности.

Мислим да бисмо им могли купити доста уџбеника да претходни говорник, господин Радуловић, није био стечајни управник и „краљ стечаја“ у 14 фирми и оштетио у милионским свотама грађане Републике Србије.

Само ћу једну реченицу да кажем. Један угледни лист објавио је наслов: „Радуловићу, бруко, колико си мазнуо пара“, завршен цитат. Могао бих данима да то кажем. Због ових мојих речи господин Радуловић је мене

тужио Основном суду и Апелационом суду. Добро зна како се провео, а има и решење о његовој казни и наплати одређене финансијске своте коју је морао да плати. Осим тога, тужио је господина Ристичевића; мислим да ће изгубити и тај суд који је још у току. Хвала лепо.

(Саша Радуловић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Да, изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Захваљујем се уваженом посланику који бежи од суда, односно „вади се“ на посланички имунитет и покушава да изврда, јер ове ствари које говори на суду наравно не може да докаже, односно на суду би платио казну. Према томе, нећу више о томе.

Што се тиче калкулације на две децимале, да вам кажем, калкулацију имате овде, можете да се „вадите“ на шта год хоћете, ово је једноставна ствар. Не требају нам године да ово уведемо. Лепо сам вам показао, у једноставној рачуници, да је ово пола субвенције коју „Ер Србија“ добија једне године, да је то 5–10% субвенција које се дају страним инвеститорима. То је једноставно могуће платити одмах, никакве године за ово нису потребне.

Што се тиче стечајева, ја сам поносан на све што сам радио у стечајевима: хватао лупеже, завршавали су у затвору, никада ниједан динар ни од кога нисам узео. Али ове измишљотине се понављају и понављају. Угледни листови о којима говори уважени колега посланик – то је нпр. „Курир“, који је о томе писао када сам нагазио Млађана Динкића, па је преко тих новина пуштао ове смешне приче о стечајевима. Тамо сам штитио државну имовину, штитио повериоце и спречавао лупеже да краду. Према томе, на то сам поносан, на сваки овај предмет.

Пет година причате о овоме, понављате исте ствари. Исти ови посланици који данас говоре гласали су за мој буџет, Министарства привреде, којим сам укинуо све субвенције.

Према томе, овде се прича на звонце, гласа на звонце. Грађани би морали да знају да је ово покушај да скрену са теме, а тема је – СНС би могао да уради нешто за грађане, да пређе са речи на дела, уместо да причају...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, само реплицирајте.

САША РАДУЛОВИЋ: Ово је реплика.

Ево видите, ни председница Скупштине не може да издржи када чује аргументе, зато прекида говорника и покушава да ми одузме време. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Не могу вас стварно, вашу дискусију ни да разумем. Ја сам искрена, не разумем вас уопште. Значи, реплика мора да

буде... Прочитајте Пословник, љубазно вас молим, да видите шта значи реплика. Мешате бабе и жабе.

Реч има народни посланик Горан Ковачевић.

ГОРАН КОВАЧЕВИЋ: Зашто не могу да гласам за овај амандман? Зато што овај амандман у ствари математички није тачан. Ми се позивамо на народног посланика који нам објашњава да је то све тачно, а у ствари математички није тачно. Имате 560.000, његова терминологија и његово објашњење, ученика у основној школи, по 12.000 комплет, 260.000 по 14.000, то је 84.000.000 евра. Осамдесет четири милиона евра није двадесет милиона евра. Ако користите аргумент да поделите са четири, можете да користите и аргумент да поделите са четрдесет, па би то било два милиона евра на нивоу годину дана. Фискална година не траје четири године. Ако бисмо усвојили овај амандман, то би подразумевало фискални трошак овог тренутка, ове године. Он би износио 86.000.000 евра.

Зато не могу да прихватим овај амандман конкретно, али наравно да могу да прихватим идеју да, генерално, школство у Србији треба да буде бесплатно. Шта то подразумева? Када достигнемо економски ниво, онда можемо као држава да финансирамо образовање, уџбенике, храну. То је ствар за коју се залажемо сви и то је социјална категорија којој треба сви да тежимо. образовање у Србији треба да буде бесплатно, без обзира на социјални статус који имају родитељи у држави, пре свега зато што на тај начин дајемо исту поруку, и социјалну – да не раздвајамо децу и да Србија треба да буде јединствена.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 13. амандмане, у истоветном тексту, поднели су посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ја нисам електричар који се представља да је економиста. Поделе у образовању, не можете бити електричар... Ако сте електричар и ако сте високи, онда можете сијалице да мењате лако, али када кренете да будете математичар, онда треба да рачунате. Чак и електричари знају математику.

С тим у вези, поводом овог мог амандмана морам рећи да 560.000 ученика, са свим уџбеницима и рачунарима (колега који је малопре говорио заборавио је рачунаре), то ти је хиљаду евра по ученику. То је 560.000.000 евра. Да преполовимо, то је 280.000.000 и 2,8% прихода у буџету. Али, када је неко електричар, он заборави једну нулу па каже – то је 0,23%. Дакле, то су значајна средства, која треба од неког узети. Практично, он брани родитеље тиме што каже...

(Председник: Амандман вам је о војном образовању.)

Да, о образовању је.

Дакле, он образује родитеље на следећи начин: дајте паре, да вам узмемо паре па да вам дамо паре.

Да је мало образованији, у складу са амандманом, без обзира на то што је стечајни управник... А тамо се лапа, не питајте.

(Саша Радуловић: Не може о овом амандману.)

Могао би да протумачи ову народну пословицу – када се од народа узима, то је као кад узимаш од пчела, мораш да узмеш толико да и пчелама нешто остане. А стечајни управници не знају, они узму све и шутну кошницу. Хвала.

(Саша Радуловић: Пословник.)

(Бранка Стаменковић: Пословник.)

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић, по амандману, подносилац амандмана.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, само две реченице да кажем.

Оне који пуштају неартикулисане гласове молим да се умире.

Само да кажем две реченице, да је претходни говорник изрекао једну тешку лаж тиме што је рекао да сам се позивао на имунитет. Нисам, госпођо председнице, него он није дошао...

(Народна посланица Бранка Стаменковић пришла је столу председавајуће и рекла: По Пословнику!)

ПРЕДСЕДНИК: Само моменат.

По Пословнику вам нисам дозволила да приђете. Хоћете ли бити љубазни да се склоните, да не реметите рад?

(Бранка Стаменковић: По ком основу?)

По основу да сте добили казну сада.

Опомена. Опомена. Опомена. Имате три опомене, искључени сте из рада. Дobili сте опомену. Молим вас склоните се, немојте ми претити. Дobili сте опомене и испунили услов да више не учествујете у раду.

Молим вас, два минута паузе, да посланица схвати да не може више да учествује у раду Парламента. Изволите.

Молим посланике да ме заштите ако могу, пошто ме посланица напада овде.

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 13. додаје члан 13а поднео је посланик Саша Радуловић.

Да ли желите реч? (Да.)

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Да поновим, амандман говори о томе да се набаве бесплатни уџбеници. Ова прича о томе да ће се набавити, да ће можда бити касније, слажу се посланици владајуће већине да је добро зато што знају да грађани то хоће... Уместо празних речи, ево одличне прилике да се усвоји амандман по којем ће уџбеници бити бесплатни за сву децу.

Да грађани Србије знају, не мора да се усвоји мој амандман, овакав са овим текстом, могуће је да издвоје део или да напишу свој, да га Одбор предложи и да га усвојимо. Ево, посланици ДЈБ ће гласати за тај предлог, не за овај наш, ако га буду изнели, зато што је јако важно да деца добију књиге. То је огроман трошак за све породице у Србији. Пљачкају их практично преко комплета књига, где нема никаквог реда око тога ко шта набавља, колико шта кошта.

У свим уређеним земљама у свету уџбеници се плаћају из буџета. Наша деца која су у дијаспори, у Северној Америци, Европској унији – велики број породица је побегао из Србије због јако лоше власти – тамо добијају бесплатне уџбенике, и то од школа.

Рачуница постоји, једноставна је: да би се платили уџбеници, то је четвртина цене набавке...

ПРЕДСЕДНИК: Чекајте, чекајте, њој је одузета реч, нема право да присуствује, немојте изводити.

Знам да сте ви глумица, него говорим обезбеђењу.

САША РАДУЛОВИЋ: Избацили сте посланицу без икаквог основа и о овоме ћемо тек разговарати.

Значи, бежање од тога да се деци набаве уџбеници. Господо, време приче је прошло, доста је тога, грађанима је пуна капа. Урадите коначно нешто. Набавимо уџбенике за сву нашу децу. Доста оптужби, доста блата, купите уџбенике, грађани вас гледају.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Изволите, Татјана Мацура.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Желим да укажем на повреду Пословника, члан 106. став 2: „Нико не може да прекида говорника нити да га опомиње, осим председника Народне скупштине у случајевима предвиђеним овим пословником.“

Малопре сте без било каквог повода прекинули усред излагања Сашу Радуловића и притом увредили нашу колегиницу, коју сте без било каквог основа, потпуно против одредаба које су у Пословнику о раду Народне скупштине изнете... Наиме, Бранка Стаменковић се јавила за реч, уморила; ми смо сви у исти глас викали да се јавила по Пословнику, што сте ви, што визуелно што слушно, потпуно игнорисали, након чега сте изrekli опомену и удаљили Бранку Стаменковић са седнице.

Пре само минут сте је отприлике увредили рекавши да је она једна обична глумица. Треба заиста да вас буде стид, као председницу Народне скупштине, да се тако обраћате својим колегама у овако високом дому.

ПРЕДСЕДНИК: Нисам рекла „обична“, него „глумица“. Разлика је – „обична“ и „глумица“. Рекла сам да је глумица.

Врло добро зна да јој је одузета реч. А то што она не зна Пословник па је одлучила да изађе напоље, не знам да ли заувек, до краја седнице, или само на паузу, није на мени.

Немојте да ме псујете и немојте да ме вређате.

(Татјана Мацура: Нико вас не псује!)

Добро, знам, све је у реду. Наставићу да радим.

Реч има Александар Марковић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Даме и господо народни посланици, морам одмах да кажем да нико у Србији нема ништа против идеје да деца имају бесплатне уџбенике. Поновићу то због грађана Србије. Нико нормалан не може да има ништа против такве идеје. Наравно да сви желимо да деца имају бесплатне уџбенике.

Али не може, господине Радуловићу, не може, зато што сте покрали паре. Нема пара у буџету јер сте их покрали, и то ви лично, док сте били стечајни управник у више од 15 фирми па закључивали уговоре сами са собом и са фирмом своје жене. Ја вас молим да израчунате, иако смо малопре видели да вам рачуница не иде тако добро, консултујте неког ко зна добро да израчуна колику сте штету нанели, па би од тих пара можда и могло да дође до повећања средстава како бисмо увели бесплатне уџбенике за сву децу. Дакле, молим вас, преиспитајте колики сте новац покрали па размислите још једном о вашем амандману. Захваљујем.

(Саша Радуловић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Нема реплике док ја не одредим, јер водим седницу, члан 104. став 3.

На члан 14. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

Изволите. Реч има Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: У циљу смиривања страсти, одустајем од дискусије.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: У циљу смиривања страсти, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 14. додаје члан 14а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Да поновим, уџбеници могу да се набаве за свих 560.000 ђака у основним школама, за свих 260.000 ђака у средњим школама.

Никакве лажи о мени, да сам нешто тобоже украо, неће спречити ПГ Доста је било да говори о ономе што може да се уради данас.

Значи, на субвенције се годишње из буџета баца око милијарду евра. У буџету имате огромну ставку сваке године за плаћање активираних гаранција, које се мери у стотинама милиона евра. Набавка свих уџбеника за сву децу је 0,23% буџета Републике Србије. То је мање, односно отприлике пола субвенције „Ер Србији“. То је једна десетина штете која је направљена у Железари Смедерево у 2014. и 2015. години зато што мој план за увођење реда у Железару није прошао па су се тражили чудотворци из Словачке. Грађани то јако добро знају.

Грађани такође треба да знају да сви ови покушаји, замајавање, ове празне речи, приче о пљачки овога и онога, које су потпуно неистините, неће нас скренути са теме. Уџбеници могу да се набаве. Ово може да се уради у овом закону. Ово је прави закон да се то уради пошто је кривни закон који говори о основама образовања.

Значи, господо, са речи на дела. Доста блаћења, хајте лепо да деци набавимо уџбенике. То ће бити огромно олакшање за све породице у Србији. Пустите мене, урадите добру ствар, напишите свој амандман, господо из владајуће већине. Ми ћемо га подржати. Кажите да ће сви уџбеници за децу у основним и средњим школама бити бесплатни. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважена председнице, како смо већ рекли, уџбенике ће ова влада сигурно у будућности куповати према финансијској могућности земље, ту нема дилеме. Тако исто и што се тиче превоза ученика. Међутим, амандман из тих разлога и није прихватљив.

Само да кажем једну реченицу, да демантујем, ја нисам побегао са судског спора и позивао се на имунитет. Нисам се бојао ни у Хагу Најса, а камоли „краља стечаја“ Саше Радуловића.

Само један наслов из штампе: „Полиција чешља ’краља стечаја’, ухваћен ’фантом стечаја’ Саша Радуловић“, завршен цитат, један дневни лист, 14. априла господње 2011. године. Могу овде говорити два сата о

томе. Имам и пресуду суда којом је кажњен са 100.000 динара а одузета му је и лиценца. Хвала лепо. Ради истине, знања и равнања.

(Саша Радуловић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Да ли вас је спомињао?

САША РАДУЛОВИЋ: Именом и презименом. Хвала.

Значи, тај лист који се цитира је „Курир“ из 2011. године. Ту лаж о мени пласирао је Млађан Динкић, зато што сам га ухватио како краде.

Што се тиче цењеног посланика, да, господине, ухватио сам га како краде, па сам га спречио, и њега и његову Агенцију за лиценцирање стечајних управника, која се у то време бавила корупцијом. Када неки управник ради свој посао и хвата лупеже и шаље их у затвор, онда добија контроле. То можете да проверите.

А лепо сте гласали за мене и били јако задовољни када сам био министар привреде. Па нешто ту не штима, господине.

Што се тиче самог суђења, наравно, господин је побегао са суђења, зато што за све ове ствари које говори нема доказа па не сме да се појави тамо.

Грађани треба да знају да ова празна прича служи само једном – да се избегне да разговарамо о томе да је могуће набавити уџбенике за сву децу, да у буџету има довољно новца за то. Владајућа већина из неког разлога, који је необјашњив, не жели то да прихвати. Не смеју да вас погледају у очи, драги грађани, и да вам кажу – ми ово нећемо усвојити, него вам причају о томе – ми ћемо то у будућности, неки други пут, сигурно постоје планови. Речи су јефтине, господо. Након пет година, са речи на дела.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 15. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Да ли желите реч?

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 15. амандман је поднела посланица Љупка Михајловска.

На амандман који се после члана 15. додаје члан 15а поднео је посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Још једном да поновим за грађане јако важну ствар. Данас расправљамо о закону о основама образовања. Тим законом треба да се поставе принципи и правила која ће важити и за подзаконска акта. Важиће, такође, и за све друге законе који буду доношени из ове области. Зато у овај закон заиста припада одредба која каже да је образовање право детета. Значи, не да родитељи школују децу, него дете, када се роди у Републици Србији, треба да добије нека права која гарантује цело друштво, гарантује буџет.

Међу тим правима треба да буде право на предшколско образовање, без икакве партиципације родитеља, у потпуности покривено из буџета; треба да буде право на основно и средње образовање. Али не само да не морају да плаћају школарину, него, такође, да им се набаве уџбеници, оловке, свеске, сва средства која су им потребна за рад, па и стругови и све остало што постоји у средњим школама.

Тakoђе, да се обезбеди деци превоз. Да локалне самоуправе плаћају превоз, то је за неке руралне средине немогућа мисија јер немају довољно новца у буџету. Управо ово можемо да предвидимо овим законом, једноставна је одредба.

Тakoђе, постоји део који говори о квалитету, рецимо, да ограничимо број деце по одељењима, да буде максимално двадесет, да наша деца добију квалитетно образовање као што добијају њихови вршњаци, малишани који су побегли са родитељима из земље због лоше владавине и који такво образовање, односно бесплатне уџбенике и превоз добијају у земљама Северне Америке, Европске уније.

Ово може да се плати, новца има, само Влада новац троши на ствари које нису у интересу грађана, а не на ствари које су животни важне свим породицама. Пет година слушамо приче, коначно је дошло време да пређете на дела, да Влада пређе на дела и коначно уради једну ствар која је у интересу свих породица. Грађани вас гледају. Чекамо вас.

ПРЕДСЕДНИК: Маријане, немате право, потрошили сте време групе.

На члан 16. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ја нећу поново рачунати колико је стечајни управник, који је и амерички бегунац, промашио у цифри и ради ефикаснијег рада одустаћу од даље дискусије по амандману.

ПРЕДСЕДНИК: Молим вас, ко води седницу, да се договоримо.

Не, реч има Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Указујем да је повређен члан 107, достојанство Народне скупштине. Молим вас, председавајућа, да успоставите ред на седници зато што задњих пар минута имамо флагрантно кршење достојанства.

Сада ја као посланик опозиције морам да устанем у заштиту највиших државних органа јер су посланици, махом владајуће већине, што је парадоксално, изнели константне увреде, и то не на рачун посланика опозиције, он је секундарна жртва ту, него на рачун највиших државних органа, говорећи оно што су говорили о посланику Радуловићу.

Молим вас, то је све, како они тврде, ако је тачно, настало пре него што је он био министар у Влади Ивице Дачића и Александра Вучића, што значи да су они...

ПРЕДСЕДНИК: Ово је повреда Пословника, а не реплика.

Немате право и тачка. Значи, достојанство Парламента се штити тако што се поштује Пословник.

Реч има Марко Атлагић, као подносилац амандмана.

МАРКО АТЛАГИЋ: Одуштајем од образложења због уштеде времена.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Реплику нисам дала, као што сте чули.

На члан 16. амандман је поднео посланик Душан Павловић.

Изволите.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: У овом амандману предложио сам да се промени цео члан 16. заправо и да се каже да надзор над применом овог закона врши Министарство, у складу са образовном политиком.

Зашто сам поднео овај амандман? Због тога што Министарство треба да ради заправо једну једину ствар која се тиче примене образовне политике – оно треба да надзире начин на који се спроводи овај закон, на који се спроводи образовна политика. Шта, међутим, Министарство ради? Оно је прописало у неким другим члановима овог закона, које сам такође покушао да променим, да оно може да се меша у сам образовни процес, рецимо тако што ће да поставља директоре основних и средњих школа.

Знате, потпуно је недопустиво да имате члан закона или такав образовни систем у којем се министар својеволјно меша у рад образовних установа тако што поставља директоре. Ми већ имамо доста лошу праксу у неким другим јавним установама, као што су рецимо јавна предузећа, где Влада поставља директоре јавних предузећа, па онда ти директори запошљавају страначке кадрове по тим јавним предузећима. Јавна су предузећа пуна таквих кадрова.

Хоћемо ли сад исто то да урадимо и у основним и средњим школама? Дакле, прво ће министар да постави страначког директора школе, а онда ће временом тај директор школе почети да поставља своје страначке колеге као награду за изборну кампању, рецимо, која се десила у претходних шест месеци. Урнисали сте већ јавна предузећа, урнисаћете и основне школе.

Министре, ви нисте страначки кадар, молим вас да се понашате у складу са тим. Немојте дозволити да се овакав члан прихвати. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Александар Марковић.

Одустао, добро.

Амандман којим се после члана 16. додаје члан 16а поднео је посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандманом да је образовање право детета... Једини начин да овако важна тема заиста дође до грађана, да грађани виде да је могуће увести бесплатне уџбенике, јесте да понављамо ове ствари. И данас је заиста, и јуче је била, прилика за то. Ово је изузетно важна тема.

Петсто шездесет хиљада ђака у основним школама, 260.000 ђака у средњим школама. Просечна примања домаћинства су око 57.000 динара. Комплет уџбеника за децу кошта од 10.000 до 17.000 динара. Ова рачуница не може да се изведе. Породице једва састављају крај с крајем. Буџет може да реши овај проблем. Ово је пракса у целом уређеном свету; у Северној Америци, у Европској унији деца, наши малишани у дијаспори који су побегли из земље добијају уџбенике.

Уопште није велики трошак, 0,23% буџета Републике Србије. Значи, пола онога што се као субвенција даје „Ер Србији“, 5–10% субвенција које се дају великим страним инвеститорима да отварају овде код нас места за јефтину радну снагу.

Ово може да се уради. Владајућа већина избегава ово. Ако не желе мој амандман – понављају да им се не свиђа, тобоже подржавају ово, не свиђа им се како је написано – нека напишу своје. „Доста је било“ ће их подржати у томе јер је ово интерес свих грађана, интерес свих родитеља.

Јако је важно да грађани знају да је ово могуће урадити, новца у буџету за ово има, потребна је само политичка воља, која очигледно не постоји. Постоји само пуно речи, најави о томе шта ће се радити. Међутим, време је да пређемо са речи на дела. Пет година се прича, ништа се не ради, нико није процесуиран. Уџбеници могу да буду плаћени. Грађани вас гледају.

ПРЕДСЕДНИК: Верољуб Арсић.

Изволите.

ВЕРОЉУБ АРСИЋ: Даме и господо народни посланици, нико из Српске напредне странке није за то да сва деца имају уџбенике које би добила од државе, па чак и по цену тога да после школске године врате те уџбенике школама за следеће генерације.

Могу да кажем да није тачно да у дијаспори наша деца добијају бесплатне уџбенике. И није тачно да су њихови родитељи побегли из Србије због Владе Александра Вучића или откад он учествује у власти заједно са Српском напредном странком, него због гомиле министара који су били пре Александра Вучића, који су исти као подносилац овог амандмана.

(Председник: На члан 17. амандман ... Јесте ли завршили?)

Нисам још завршио.

Како сам подносилац амандмана каже да треба да бринемо о деци, али је то на првом месту посао родитеља те деце, који треба да имају било какво радно место, ја бих поставио једно друго питање. О свакоме од нас – како рече подносилац, речи су јефтине – говоре дела. Волео бих да каже које је то предузеће које је водио као стечајни управник чија се судбина није завршила ликвидацијом, макар једно предузеће. Или да је, док је био стечајни управник, запосленима у предмету стечаја и њиховој деци обезбеђивао уџбенике. Имао је право по закону.

Још нешто, има у народу једна изрека која се тиче гласања да он буде министар у Влади Ивице Дачића док је Српска напредна странка такође учествовала у власти, а то је да је добре људе лако преварити. Тако је преварио и ове који су гласали за њега 2016. године, а сада се такмичи са неважећим листићима.

ПРЕДСЕДНИК: Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Реплика. Хвала.

Па, ја никога никада нисам опљачкао, никоме нисам украо ни један једини динар.

Ово је заиста интересантна аргументација, али добро је да смо чули коначно да СНС не подржава набавку уџбеника из буџета. То је рекао господин Арсић, тако да грађани треба да знају да СНС, владајућа већина, не подржава набавку уџбеника из буџета.

Да исправим једну ствар која је нетачна у ономе што је рекао – наша деца која су побегла из земље са својим родитељима, у дијаспори, у Северној Америци, Европској унији, чули смо, чак и у Боцвани, добијају уџбенике плаћене из буџета. Нигде не постоји тржиште уџбеника као што је у Србији, а то тржиште служи само за пљачку родитеља. Значи, уџбеници се набављају... Да родитељи знају како то изгледа: кад почиње школска

година, одведете дете у школу и тамо дете добије све што му треба. Не само уџбенике (који су им позајмљени за ту годину, морају да их чувају), него добијају и свеске, оловке, рачунаре, добијају све што им је потребно за рад у школама.

Ово је могуће остварити у Србији. Никаква јефтина реторика овог типа нас неће скренути са тога да захтевамо да уџбеници буду набављени за сву децу. „Доста је било“ ће ово спровести и у Београду и у Србији. У Београду, рецимо, да би се набавили уџбеници за сву децу у свим основним школама, довољно је око три милиона евра; то вам је цена јарбола. А за сву децу у средњим школама два милиона евра; то је цена фонтане. Питање за све грађане: да ли су им важнији јарболи и фонтана или уџбеници за децу у основним и средњим школама? Мислим да су много важнији уџбеници и због тога ово захтевамо.

Ова јефтина прича о томе како је неко, тобоже, крао... Знате шта, доста тога, понављате као покварена плоча. Са речи на дела, ево вам прилике да урадите нешто за грађане.

ПРЕДСЕДНИК: Ви знате колико дуго траје расправа по амандманима. Ако хоћете да поједете време свим посланицима...

(Саша Радуловић: Ово је реплика, нешто друго.)

Ја говорим нешто друго. Не скачите, будите смирени и слушајте друге, доста је битно.

(Саша Радуловић: И водим рачуна, хвала за бригу.)

Посланици ми прилазе и питају колико је укупна расправа, а пише у Пословнику.

Иначе, да знате, ваша група више нема времена. Водите рачуна. Има времена у неком другом филму.

(Саша Радуловић: Ово је била реплика.)

Не вичите, полако.

Стварно радим у отежаним условима и тражим бенефициран радни стаж.

Реч има Драгомир Карић.

ДРАГОМИР КАРИЋ: Поштована председнице Скупштине Србије, поштоване колеге народни посланици, поштовани грађани Републике Србије који сте пред малим екранима, што се тиче овог амандмана господина Радуловића, нормално да је врло лако предложити нешто што не постоји, чега нема и бити херој у свом граду или у својој лепој, доброј Србији.

СТИЦАЈЕМ ОКОЛНОСТИ ЖИВЕО САМ У ИНОСТРАНСТВУ МНОГО ДУЖЕ НЕГО ГОСПОДИН РАДУЛОВИЋ. То што се тиче бесплатних уџбеника није истина, наша деца су свуда плаћала уџбенике. Ја сам школовао у иностранству

петоро деце и знам шта је то; не да је скупо, него је прескупо, али смо плаћали. Значи, све те школе које постоје, западне школе, већина њих је заснована управо на комерцијалним основама.

Друго, говорити – народ нас гледа... Па нормално да нас народ гледа. Зато ме чуди где вам је образ и како се не стидите да износите такве чињенице које конкретно вас деградирају, дезавуишу и стављају вас на место где би требало да budete. То је Америка. Идите тамо, залагали сте се за бомбардовање Србије, убијање наше деце.

(Народни посланици Посланичке групе Доста је било добацују: Срам вас било!)

Мене треба да буде срамота зато што се налазим у овом дому заједно са вама! Због тога треба да ме буде срамота.

(Председник: Молим посланике да се обраћају мени, да не реагују на провокације и да говоре о амандманима.)

Извињавам се, председнице. Да ли могу да наставим?

Нормално, свако од нас има право да се љути када је погођен. Јер, бити у Америци, Немачкој, доћи после десетак година у Србију и не понудити ништа ново својим грађанима, бар нешто, него доћи јер си тамо изгубио посао, изгубио кредибилитет (ако си га икада имао), долазиш у Србију где тражиш посао... Слушајте, ја могу једну ствар да гарантујем: сто посто ћу обезбедити посао вама чим кренемо са изградњом два милиона квадратних метара. Имаћете у рукама златне лопате и златне крампове.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

(Душан Павловић: Реплика.)

Нема реплике, идемо даље.

(Душан Павловић: По Пословнику, позивам се на члан 27.)

На члан 17. амандмане, у истоветном тексту, поднели су посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Изволите, посланиче Ристичевићу.

(Душан Павловић: Повреда Пословника.)

Немојте да вичете.

Пауза један минут.

(После паузе.)

ПРЕДСЕДНИК: Мораћу да изричем опомене, не могу да водим седницу. Размислите о томе. Заиста, примењиваћу Пословник. Они посланици који желе да комуницирају са председником Парламента. Ко не жели, не жели.

Молим посланике, поготово шефове посланичких група...

(Маријан Ристичевић: Што ми претите?)

Посланиче Ристичевићу, немојте реаговати на њихове псовке, молим вас.

Мораћу, да би седница имала ток и да бисмо расправљали о амандманима, стриктно да примењујем Пословник и делим казне, изричем опомене. Други језик се очигледно не разуме. Жао ми је.

То је упућено свима.

И посланици опозиције, има их који желе да искористе барем нешто мало времена да говоре о амандманима. Када истекне десет сати, нисам кривац због овог тока расправе.

На члан 17...

Изволите, реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ја ничим нисам допринео...

(Председник: Посланиче, само о амандману, уздржите се.)

По амандману, без обзира на то што ми прете.

У циљу смиривања ситуације, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: У циљу смиривања ситуације, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

На члан 17. амандман су заједно поднели Милорад Мирчић, Петар Јојић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ми смо покушали да мало поправимо овај члан мада цео Предлог закона има толико недостатака да је то просто немогућа мисија.

Јуче је била својеврсна дискусија и о томе – може да упише или уписује. Наравно да у предшколску установу дете уписује родитељ, родитељи су законски заступници детета. Осим родитеља, нема других законских заступника, ја бих упозорио. Реторички сте изазвали проблем овим речима: „други законски заступник“. Други ко поступа у име малолетног детета и штити његове интересе, а није законски заступник, то су они који са појединачним правним актима врше родитељска права, то су пре свега стараоци. Ту сте погрешно искористили овај термин, непотребно искористили.

Међутим, ја вам скрећем пажњу, уколико овај предлог закона не вратите на дораду, он ће бити неприменљив. Он ће бити применљив док постоје субвенције и могућности да се узму нека средства из европских

фондова, али када нестану та средства овај закон прави скуп систем који економија ове земље не може да финансира.

Још једна ствар коју је предлагач закона заборавио. Заборавили сте да је право на образовање право које је гарантовано Уставом Републике Србије. То је право које гарантује Република Србија, то је право које важи на сваком квадратном милиметру територије Републике Србије. И ако сте узели или узимате право да постављате директоре установа (ја сматрам да имате то право), онда немате никаквих права, никаквих могућности да делите надлежност образовања са локалном самоуправом и било којом институцијом испод нивоа државе.

Ви сте одговорни и за програме, и за функционисање образовања и немате права да оптерећујете локалне заједнице које немају средстава да финансирају нешто што је обавеза Републике. То је основни недостатак овог предлога закона. Република гарантује ова права. Ова права не гарантује локална самоуправа. Самоуправа може да се пита за нешто што је образовање плус, нешто што је изнад оног што је обавезно. Ви сте мајсторски поделили надлежности, поделили одговорност, а наводно се питате о свему и свачему.

Ми ћемо касније доћи до оних чланова (ако дођемо уопште до њих) где ви овим предлогом закона демонстрирате да не знате да у Србији постоји Закон о државној управи. Ви сте изборкали шта су органи у саставу министарства, шта су посебне организације, шта су надлежности, шта је делокруг. Једноставно, овај предлог закона је толико лоше урађен да подзаконским актима ништа не може овде да се исправи.

И, да напокон схватите, посланици, ви не одлучујете овде о образовању, него одлучујете о систему, о управним стварима које се тичу остваривања права наше деце на образовање и свих оних који се на неки начин питају и учествују у образовању. А те ствари ви сте накарадно решили Предлогом закона.

Ви сте чак накарадно решили и неке појмове. Убацујете појам – компетенција. Па шта вам је то?! Знање, способност, искуство? Па где то има? Где има оцењивања компетенције у четвртном разреду основне школе? Па, да сте узели песмицу Љубивоја Ршумовића „Ау што је школа згодна“, тек онда бисте схватили шта је образовни систем.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 17. амандман су заједно поднели Александра Јерков, Балша Божовић, Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 17. амандман су заједно поднели Вјерица Радета, Срето Перић и Немања Шаровић.

Реч има народни посланик Срето Перић.

Изволите.

СРЕТО ПЕРИЋ: Даме и господо народни посланици, господине министре, сваки закон мора да буде јасан, прецизан и недвосмислен. Закон о основама система образовања би морао да предњачи у томе, међутим, није тако.

Члан 17. на који смо поднели амандман говори о упису деце у предшколску установу, а ово где смо интервенисали овим амандманом односи се на припремни предшколски програм. Ви овде у ставу 5. причате о томе – ако случајно административним мерама буде прескочено, да родитељ има право да упише своје дете, и ту би требало да буде тачка. Односно, предшколска установа чији је оснивач локална самоуправа, Република Србија или аутономна покрајина има обавезу да упише то дете, ту би требало да буде тачка, а ово: „без обзира на пребивалиште родитеља, односно другог законског заступника“ треба да се брише. Ово није јасно. Да ли то значи да родитељ детета из Коцељеве има право да упише дете у предшколску установу у Земуну или Старом граду? Ово треба да се брише.

Господине министре, морам још једну ствар да вам кажем. Ви сте причали о јавној расправи везаној за овај закон. Ми немамо ништа против тога, али оставите мало више времена за народне посланике.

Има још једна ствар, ово је само надоградња оног о чему је господин Красић говорио, пренели сте много надлежности на локалну самоуправу. Постоје локалне самоуправе које су неколико родитеља, не много, упутиле на вођење судског поступка за накнаду трошкова на име превоза за ученике основне школе. Да ли знате да постоје такве школе?

Да ли знате да постоје школе које имају неподељена и комбинована одељења? Били сте у једној од таквих локалних средина, били сте у матичној школи. Ја овај пут позивам вас, а уједно вас стављамо на проверу, вас и председника Одбора за науку и образовање, да једну седницу закажете у једној локалној самоуправи, Љубовији, да видите да није све као у Београду, да није све као у неким другим местима. Није Љубовија изузетак, комплетно средње Подриње, Мачва, део Колубарског округа, да не говорим Златиборског и сл., имају такву ситуацију.

Хајмо мало да се бавимо тим. Видите шта ту може да се помогне и уради. Ево, имате једну школу која има вишедеценијску традицију, која се гаси, нема више могућност ни да се изводи настава у неподељеном одељењу. Може да се претвори у експериментални пример, односно у експериментални покушај извођења наставе или, можда, уместо ових екскурзија о којима је и наш председник странке причао, које би требало у овом моменту заборавити, док држава не дође у мало бољу ситуацију.

Хвала. ПРЕДСЕДНИК: На члан 17. амандман су заједно поднели посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

ОЛЕНА ПАПУГА: Хвала, председнице.

Лига социјалдемократа Војводине поднела је амандман да се у члану 17. иза речи „самоуправе“, односно оних оснивача предшколских установа уброје и национални савети националних мањина.

Видим да сте ми на све амандмане које сам подносила, а тичу се убрајања националних савета националних мањина, одговорили да то предвиђа Закон о националним саветима националних мањина. Мислим да не био проблем да се овде уврсте национални савети, или као неко ко је оснивач или има неке своје обавезе и права у образовању, у систему образовања и васпитања.

Није ми јасно како сте ми то одговорили да се „амандман не прихвата будући да су искључиво јавне установе дужне да упишу свако дете ради похађања предшколског припремног програма који је у тим установама бесплатан“. Значи, ако је оснивач национални савет националне мањине, онда предшколски програм није бесплатан? Из овога сам тако закључила. Није ми јасан ваш одговор.

Да сте ми одговорили да је то регулисано Законом о националним саветима, било би ми јасно, али да у тим установама програм није бесплатан, то ми није јасно, па ми, молим вас, објасните на шта сте ту мислили.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 17. амандман је поднео Томислав Жигманов.

Изволите.

ТОМИСЛАВ ЖИГМАНОВ: Захваљујем.

Слично као и претходни амандман, и овај хоће да укаже на једну недоследност када је у питању инкорпорирање мањинских права у овај општи закон о образовању. Наиме, и у другим сегментима, пре свега када је у питању укљученост у процесе доношења одлука, управна и друга тела у школским установама, велики проблем је непризнавање права на оснивање установа у образовању и васпитању. Навешћу само да то секторски закони који регулишу питање националних мањина као могућност допуштају.

Видели смо да је Влада усвојила амандман колеге из Савеза војвођанских Мађара и у члану 90. овога закона ће се омогућити и националним саветима националних мањина да буду оснивачи школских установа, образовних установа. У том смислу, мислим да моја интенција, када је у питању члан 17. и када је у питању члан 4. који говори о томе ко све има право на бесплатно образовање, јесте додатно сада оснажена. Наиме, ако и национални савети националних мањина, по амандману који

је усвојила Влада, могу оснивати предшколске и образовне и васпитне установе основног школског и средњег образовања, онда мислим да и право предшколског образовања у установама чији су оснивачи национални савети националних мањина треба да је бесплатно.

На овај начин не само да ће овај закон унутар себе бити некохерентан, неће бити усаглашен са секторским Законом о националним саветима националних мањина и надлежностима савета националних мањина, него ће довести у питање уставно начело, у члану 20, према којем се достигнути ниво људских и мањинских права не може смањити. Чини ми се да ће на тај начин, због немогућности, тј. невидљивости да предшколске установе чији су оснивачи национални савети националних мањина могу вршити своју основну делатност бесплатно за оне које упишу, уставно начело о којем сам малопре говорио, које прописује члан 20. Устава Републике Србије, бити доведено у питање.

У том смислу, још једном апелујем да се у дану за гласање читав тај сегмент који ће за последицу имати усвајање амандмана представника Савеза војвођанских Мађара на члан 90. доследно и у потпуности спроведе, јер ће бити контрадикторности које ће, бојим се, нанети више штете.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само ћу кратко. Члан 90. јесте усвојен и национални савети националних мањина могу бити оснивачи установа, али не јавних. Само је у томе разлика.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 17. додаје члан 17а поднео је посланик Саша Радуловић.

На члан 18. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите, реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Нећу образлагати овај амандман.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због рационалности у раду, одустајем од образлагања.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 18. додаје члан 18а поднео је посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 19. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите, реч има Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Нећу образлагати.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због рационалности у раду, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 19. амандман су заједно поднели посланици Зоран Красић, Александра Белачић и Милорад Мирчић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Овим амандманом хтели смо да скренемо пажњу да у Србији постоји Закон о државној управи, који се односи и на систем образовања и најдиректније се односи и на министарство. Морам да вам објасним да све делатности или послови који се финансирају из буџета Републике Србије – а образовање, оно државно, финансира се одатле – подразумевају да мора да се поштује Закон о државној управи.

Као органи државне управе постоје код нас, министре: министарства, органи у саставу министарства и посебне организације. Неко вам је све избркао у овом закону. Пошто се финансира из буџета, из пореза, гарантујете иста права и у Трговишту и у Београду, значи, и по питању превоза деце до школе, и по питању грејања, и креде, и табле, и фонда часова, и нивоа и квалитета знања. Све то ви гарантујете. Ви сте овим законом то прихватили. Ја вас подржавам у томе.

Скрећем вам пажњу, господине министре, ако је оснивач неке установе, неке школе Република, она финансира; не може оснивач да буде аутономна покрајина и локална самоуправа. Или је Република оснивач или приватно физичко или правно лице које жели да стиче добит. Држава, када оснива ове институције, не стиче добит, није добитна организација, него се примењују прописи о јавним установама и јавним службама. То што ће неко у име министарства да потпише и да буде министар, то је индивидуализација и персонификација, али орган је министарство. Министарство је орган.

Ви кажете, 22 субјекта су се питала поводом овог предлога закона. Па онда ми је јасно зашто је овако; више бабица, килава деца.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 19. амандман су заједно поднели Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Амандман којим се после члана 19. додаје члан 19а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 20. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Нећу образлагати амандман.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због рационалности у раду, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 20. додаје члан 20а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 21. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Уштедећемо време.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због рационалности у раду, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 21. додаје члан 21а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 22. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и проф. др Марко Атлагић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Нећу образлагати.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због рационалности у раду, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 22. амандман је поднела народни посланик Љупка Михајловска.

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Томислав Љубеновић, Петар Јојић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Томислав Љубеновић.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Хвала.

Посланичка група СРС поднела је амандман на члан 22. закона о основама система образовања и васпитања. Овај амандман се односи на упис деце, тачније на дужност школе да обавести родитеља, односно другог

законског заступника и јединицу локалне самоуправе о детету које није уписано у први разред.

Приликом уписа деце у први разред често су приметне ситуације да родитељи желе да им дете иде у школу за коју сматрају да је по квалитету наставе боља од школе чијој територији по месту становања припадају. Овакве ситуације су приметне у градовима, док је већина родитеља у сеоским школама принуђена да децу упише у школу која им је најближа како би избегли дуга путовања деце, јер из појединих села деца пешаче до школе која се налази у другом селу због непостојања аутобуског превоза или због лоших аутобуских линија.

Питање које се ту намеће јесте зашто се у појединим школама дозвољава да дође до такве ситуације да родитељи и деца једноставно беже од таквих школа. То се није десило преко ноћи, то је процес. Они који су задужени за образовни систем требало би да више пажње посвете управо оваквим школама, како би дошло до унапређења квалитета наставе и других образовно-васпитних садржаја, како школа убудуће не би била избегавана.

Узмите ово упозорење Српске радикалне странке за озбиљно. Ово је један од разлога зашто вам је др Војислав Шешељ рекао да је потребан већи број просветних инспектора.

Још није прекасно да се ситуација поправи. Мислим да је прихватљиво решење дато у овом амандману да се уместо петнаест стави, реално, три дана за решавање у овом случају. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 22. додаје члан 22а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

На назив изнад члана 23. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, председнице.

Поштујући одредбу Пословника по којој имамо само десет сати за расправу о амандманима, знајући да нам предстоје многи важнији амандмани, посебно имајући у виду амандмане које је Одбор предложио на Закон о високом образовању, а које сте ви, министре, на Одбору прихватили, којим се заправо извесним нашим колегама омогућава да акредитују своје универзитете иако им све надлежне установе то десет година забрањују, не јављам се за све амандмане, али овај је можда илустративан за ваш однос према нашим амандманима.

Наслов изнад члана 23. гласи: „Упис страних држављана, лица без држављанства и тражиоца држављанства“. Ми смо шокирани да вама није познато да у српском језику постоји гласовна промена која се зове прелазак Л у О и да се каже „тражилаца“ држављанства, а не „тражиоца“ држављанства.

У свом образложењу зашто се амандман одбија дајете сулудо објашњење, пише – тражиоца држављанства, зато што се овај термин овде наводи у једнини. Дакле, страни држављани су у множини, лица без држављанства су у множини и само један тражилац држављанства који се појављује у овом наслову овде у једнини.

Сада вас питам, да ли у Републици Србији има један тражилац држављанства па се овај члан односи само на њега, или их је ипак мало више, а ваши сарадници или ви из некакве сујете имате проблем да прихватите измену која вам сугерише да сте направили чисту граматичку грешку и да неко у вашем министарству, што је страшно будући о ком се министарству ради, не познаје гласовне промене у српском језику. Шта год да је разлог, прихватите ово, немојте се срамотити. Неће ништа бити страшно ако прихватите.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 23. амандмане, у истоветном тексту, поднели су посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Уштедећу време, хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Миљан Дамјановић, Немања Шаровић и Петар Јојић.

Реч има Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Време овлашћеног представника.

Ми смо предложили да се брише став 2. овог члана 23. зато што је очигледно да овај став није написан због онога што сте ви у првом делу реченице написали. Рекли сте: „За децу и ученике из става 1. овог члана, за прогнана и расељена лица, избеглице и мигранте и децу и ученике који су враћени у земљу на основу реадмисије...“. Дакле, министре, питајте, ваљда и сами то знате, консултујте и сараднике, да ли вам је јасно да деца која сада иду у школу, која тек полазе или већ иду у школу, не могу бити ни прогнана, ни расељена лица, ни избеглице? Она су рођена од родитеља који су некада били избеглице или прогнана лица, али та деца су држављани Србије.

Ви заправо не мислите о тој деци, нити сте овај став због те деце написали, него управо због миграната.

Ми смо вам став Српске радикалне странке о мигрантима, деци миграната која сад треба да пођу у школу, јасно и прецизно рекли. Рекли смо да треба да им организујете наставу на енглеском језику. Рекли смо да треба за њих да имате посебна одељења. Рекли смо да их кроз учење енглеског и немачког језика припремате за одлазак тамо где они односно њихови родитељи стварно желе да иду, јер нико од њих не жели да остане у Србији. Немојте на силу да их терате на то.

Не само овај члан, добар део закона је показао да сте ви заправо овај предлог закона преводили, да је у питању лош превод. Однос према народним посланицима заиста изненађује.

Ви, министре, показујете спремност да комуницирате са народним посланицима, али ово што су вам службе урадиле, не верујем да сте ви ово видели, одговоре, образложења због чега одређени амандмани народних посланика нису прихваћени.

Замислите, каже: „Амандман се не може прихватити с обзиром да предложено решење уводи сегрегацију код формирања одељења“, што је, наравно, апсолутно нетачно, „а што је у супротности са ...“. Три тачке.

За шта ви сматрате Народну скупштину и народне посланике? „У супротности је нешто са ...“. Па замислите да ми тако комуницирамо са вама! Ово је апсолутно недопустиво! Скрените пажњу вашим сарадницима да се овако нешто не понови.

Да вас питам, министре – било би можда прикладније у оном другом предлогу закона, али, како ствари стоје, нећемо доћи до амандмана на тај закон о високом образовању – да ли је тачно да ректор новопазарског државног универзитета, господин Костић, злоупотребљава чињеницу да је ваш пријатељ и активно лобира да се угаси универзитет у Косовској Митровици? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Пријатељ ми је као и сви други ректори, човека сам упознао од када радим овај посао. Било је прилике да се прича о интегрисању универзитета, што ја нисам дозволио и што сам са свим деканима лично причао. То је питање утицаја, значи, можете ви да дате предлог, а ја да га не уважим.

Ово што је колегиница Јерков малопре рекла уважиће се кроз техничку редакцију. То је већ речено па се нисам јављао поводом тога.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Свакако предлагем да одбијемо овај амандман. Мислим да се ради о једној злурадој намери.

Наиме, према Закону о избеглицама, члан 1, јасно је ко се данас у Републици Србији дефинише као избеглица. Каже – то су лица која су услед догађаја од 1991. до 1998. године, услед догађаја из тог периода и њихових последица, избегла или прогнана из бивших југословенских република на територију Републике Србије итд. Према томе, у Србији тренутно има 29.400 избеглица са територије бивше Југославије. Није тачно да су то деца бивших избеглица из неког ранијег периода. Значи, постоји популација од близу 30.000 избеглица тренутно регистрованих у Комесаријату за избеглице и миграције на територији Републике Србије.

Сигуран сам да се овај став односи на њих, а не на људе који данас мигрирају и који немају статус избеглице у Републици Србији. Мислим да се ради о лошем тумачењу закона у циљу његовог дискредитовања, па свакако предлагем да се амандман одбије.

Осим тога, већ сам поменуо, када су у питању лица која су тражиоци држављанства, то се углавном односи на наше сународнике који живе у окружењу. Напомињем, само у Републици Српској и Федерацији тренутно у конзулатима постоји 50.000 захтева за држављанство Републике Србије, а сви они су од наших сународника у окружењу.

Овај члан заиста јесте нешто што је добро решење у овом закону и подржаћемо члан какав је у изворном облику. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Најпре, министре, хвала на одговору. Није било разлога да делујете као да вас је наљутило моје питање. То што је вама неко пријатељ није никакав проблем, само сам питала да ли је тачно да злоупотребљава пријатељство. Ви сте прецизно рекли, рекли сте да то нећете дозволити. То је добро и, молим вас, останите при том ставу.

Што се тиче малопређашње расправе колеге који објашњава мени да у Србији има 20.000–30.000 избеглица, ја сам говорила да се више у Србији не рађају деца избеглице, избеглице су у овом моменту њихове бабе и деде. Нажалост, господине из владајуће коалиције, већина тих избеглица данас живи по колективним центрима, на вашу срамоту. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, Драган Весовић, Иван Костић, Зоран Радојичић и Миладин Шеварлић.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани господине министре, читав члан, посебно став 1, за нас је проблематичан.

Страни држављани, лица без држављанства и тражиоци држављанства уписују се у установу, тј. у наш предшколски и школски систем и остварују право на образовање и васпитање под истим условима као држављани Републике Србије. Просто, не можемо да разумемо и да се сложимо са тим. Не могу бити исти услови за оне који су држављани Србије и оне који су страни држављани, лица без држављанства, тражиоци држављанства. Пре свега, да ли та лица познају српски језик? На који начин онда могу да учествују у било ком образовном систему у Србији? Где то у иностранству, када дођете у било коју другу земљу, можете одмах да имате сва иста права као тамошњи држављани при уписивању у школе? Наравно да не можете. Наравно да морате да научите језик. Где сте ви то овде прописали?

Што се тиче Срба из региона и расејања, за њих треба да се одвоји посебно решење које третира њихов случај. Они треба да имају могућност да се овде школују и функционишу на исти начин као држављани Србије.

Ви овде уводите у ставу 2, за који тражимо да се брише, мигранте као категорију која на тај начин треба да буде третирана нашим законодавством. О чему се заправо ради? Сами мигранти су се нашли у нашој држави не да у њој трајно бораве већ да иду даље. Значи, ми треба то да им омогућимо и да им у томе помогнемо – или да иду даље на жељене дестинације или да се врате у своју отаџбину када се створе услови за то. Они не намеравају да буду овде годинама. Значи, за њих просветни систем у том смислу није потребан. Школа српског језика да, евентуално одвојена одељења са школом српског језика и школовањем ако остану дуже. Али, да ли је то ваша идеја да их задржите дуже по налогу Европске уније и да од Србије правите највећи азилантски центар у Европи?

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Владо Бабић.

ВЛАДО БАБИЋ: Поштована председнице, цењени господине министре са сарадницима, поштоване колегинице и колеге народни посланици, овај амандман на члан 23. Предлога закона о основама система образовања и васпитања, без обзира на предлог Посланичке групе Двери, не би требало да се прихвати.

У односу на члан 89. овога закона који говори о делатностима установа у образовању и васпитању и могућности уписа страних држављана, односно миграната, они по овоме члану 23. остварују право на образовање и васпитање под истим условима и на начин који је прописан законом за држављане Србије.

У том смислу, рекао бих да у Сомбору тренутно има 120 миграната, од чега су 95% породице са децом, и то из Сирије, Ирака, Ирана, Палестине и Авганистана, одакле их је највише. Деце школског узраста од првог до

осмог разреда има 27, и то од првог до четвртог 12, а од петог до осмог разреда 15. Дечака је 16, а девојчица 11. У односу на досадашње искуство у Србији везано за образовање миграната (и сами знате за случај Шид, да се то поново не би догодило), у Сомбору, Суботици и Кикинди примењује се метод за образовање ове деце тако да се оно не врши у школи већ се одвија у прихватним центрима. За сада преводилаца у прихватним центрима нема, већ су се учитељи и професори организовали тако да иду у пару и да бар један од њих добро говори енглески. Деца углавном знају енглески, па преводе на арапски онима који због незнања енглеског језика не могу да прате и узму активно учешће у овим радионицама. Из Школске управе директори школа су добили предлог, што се тиче програма рада, да имају флексибилан приступ – не морају се преносити информације као нашој деци, и да се почне са наставом, пре свега, физичког, музичког и ликовног образовања.

Деца су ове радионице одлично прихватила. Оне се одвијају три пута недељно, и то понедељком, средом и петком по један и по сат. Након две недеље рада ових радионица деца су презадовољна, жељна знања, а њихови родитељи су и сами тражили да им наставу продуже на сваки дан, да она буде опширнија, са далеко више података и информација, баш као што добијају наша деца у школама. Значи, мигранти траже да имају функционалније образовање. Јако су заинтересовани, пре свега, за природне науке, нарочито за математику.

У Сомбору учитељи и професори из две школе које су на територији прихватног центра обучавају децу мигранте. То су школа „Иво Лола Рибар“, где обучавају децу од петог до осмог разреда и „Братство и јединство“, где учитељи преносе своје знање деци од првог до четвртог разреда.

С обзиром на то да се у центрима задржавају доста кратко (два, три, најдуже шест месеци), мигранти баш нису заинтересовани за учење српског језика.

Комесаријат за избеглице и локална самоуправа обезбедили су комплетан наставни материјал потребан за организовање радионица, као и неопходна наставна средства и техничку подршку у организовању наставних активности. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Ђорђе Комленски.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајућа.

Иако немам обичај, предлажем да се овај амандман не прихвати, јер ово је заиста покушај да се ускрати право деци која нису својом вољом у Републици Србији да време које морају да проведу овде посвете свом образовању и школовању. Ово не само да је нехуман предлог, него је

антицивизацијски чин. Стаћу на овим коментарима јер се бојим да заслужују још много оваквих епитета. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Господине министре, ово је скандал! Мислим да сте се и ви сада уверили да ви не руководите просветним системом Србије.

Хоћете да ми кажете да се у различитим школама у Србији различито односе према инклузији и мигрантима? Да у Шиду терате родитеље да деца миграната иду заједно са нашом децом иако не знају српски језик, а да у Суботици, Сомбору и Бачкој може другачије да се понаша, да тамо нема интеграције деце миграната у наш просветни систем, него им се обезбеђује посебно школовање у мигрантским прихватним центрима, што је разумљиво и исправно, подржавам колегу који је говорио о том примеру?

Нико овде не говори против деце миграната, апсолутно. Она треба да имају сва права, треба да им се омогући учење језика, који год хоће да уче, али у њиховим мигрантским прихватним центрима, а не у нашем просветном систему.

Да ли је могуће, господине министре, да ви дозвољавате да се у једној школи ради на један начин и намећете родитељима и на силу убацујете мигрантску децу у наша одељења, а у другим деловима Србије, и то само на неколико десетина или стотина километара, између Срема и Бачке, дозвољавате да образовање за мигранте буде у мигрантским центрима, а не у нашим основним и средњим школама? О чему се овде ради, да ли је ово банана држава?! Зар ви не знате шта се дешава у школама у Србији? Зар ви не знате да је у једним школама овако, а у другим школама онако?

Ко вама, господине министре, у Министарству ради иза леђа? Не може овако како ви радите. Нигде на свету нема да неко дође у земљу, не зна језик земље домаћина и улази у просветни систем. Господине министре, то нема нигде на планети. Не можете да уђете у просветни систем земље домаћина док бар годину дана нисте учили језик земље домаћина. То је елементарна ствар свуда на свету. Зашто гурате децу мигранте у просветни систем Србије кад не знају српски језик? Ко брани ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Време.

Министар Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Нису исти сви нивои образовања. Када говоримо о факултетском образовању, наравно да је потребан ниво језика

да би се настава слушала. Деценијама уназад, када су долазиле појединачно мање породице из разних делова света, у основној школи је био обичај да иду у разред ниже док не науче језик. А они успут, па и многа друга деца, знају боље математику него многа наша. Рецимо, многе азијске земље имају те предности.

Оно што је другачије и о чему вероватно нисте информисани јесте да су одређени мигранти на тзв. мађарским листама, то је оно што они пуштају мало по мало, и у тим камповима су под режимом Мађарске. Остало је у режиму Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Реч има Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Очигледно је да СНС не може и неће подржати амандман Посланичке групе Двери.

Важно је знати, кад напишеш „мигранти се бришу“, шта то уопште значи.

Знамо сви старо правило у правном систему и у свим системима света – хартија трпи све. Хартија трпи мржњу, хартија трпи говор мржње, трпи нетолеранцију, али овде се тражи да се деца мигранти избришу из образовног система Србије, земље у којој су се наша, не својом вољом. Не знам како се то неко ко потиче из краја, а то је Чачак и околина Чачка, наједном претворио у особу која нема толеранцију према људима који су побегли од ратних збивања, поготово према деци.

Мислим да су деца – деца, без обзира на то да ли су деца из Србије, стицајем околности овде рођена или су рођена у Авганистану, Сирији, негде где убијају њихове родитеље и њихове комшије, где не може да се живи.

Страшно је када једно дете из Авганистана које живи овде у избегличком центру, у мигрантском центру, назовите га како год хоћете, има више осећаја, без обзира на то што не зна српски – не мора ни да га зна, разуме ову средину душом, срцем и очима – за невоље друге деце, која су српског порекла, па онда црта и организује изложбу којом покушава да помогне неком детету које је имало среће да се роди у Србији и живи у миру.

Није ми јасно како може неко, пет, шест посланика, једна посланица, да се потпише иза оваквог амандмана и стане иза оваквог образложења; како могу да забораве шта су радили њихови дедови када је био Други светски рат, када су угостили на стотине и хиљаде породица из Словеније које нису знале српски језик. Како се то заборавило? Моја породица је угостила Словенце. Не знамо где су. Ако неко слуша или имају неког дописника, волела бих да знам шта се дешава са њиховим унуцима.

Ми смо их угостили и страшно сам поносна... Ружно је рећи „страшно“, веома сам поносна на српски народ, који је увек показао душу и угостио људе који су бежали од ратова и дошли у Србију.

Поносна сам на Србију, која је показала заиста велико срце, то види читав свет, јер ми нисмо градили жице, нисмо спречавали те људе да дођу у нашу државу.

Ко прочита члан 23. текста Предлога закона који имамо испред себе, нема никакву илузију шта овде пише. У ставу 2. јасно пише – за децу која не познају језик на коме се изводи образовно-васпитни рад или поједине програмске садржаје од значаја за наставак образовања и васпитања установа организује учење језика, припрему за наставу и допунску наставу, по посебном упутству које доноси министар.

Научиће они српски. Да ли вас највише брине то што ће нека деца из Србије, из Чачка, Станчића, Горње Трепче, не знам ни ја одакле, упознати другу културу, другу цивилизацију, стећи неке пријатеље? Да ли је то највећи проблем наше државе? Да ли је то највећи проблем краја посланика који су потписали овај амандман?

Заиста сам поносна што не припадам мањини мањине која показује нетолеранцију на мигранте. Мањини мањине, статистичкој грешци или оним људима који су заведени оваквим говорима па се боје некаквих странаца који, ето, још увек не знају српски.

Када се позивате на ту Америку, да вам кажем, када се позивате, не знам ни ја, на ту Канаду, имам пример из своје породице: дете које је доведено у Америку одмах су убацили у разред са осталом децом и научила је енглески. Када су дошли родитељи да питају како дете напредује, забринуте, можда се није снашло, не прича о школи, они су рекли – изврсно, деца су је примила, научила је енглески. То је пример из Америке, а не оно што ви говорите, да у страним државама неко држи децу мигранте и оне који су из економских разлога, а највише због ратних страдања, бежали из своје државе.

Нећемо им помагати да оду даље, ми смо толерантно друштво. Ми смо држава која се не боји странаца, никада их се није бојала. То је квалитет нашег живота и нашег друштва.

Кажем, ми смо угостили Американце, подсећам посланика који је поднео овај амандман, ми смо их крили у нашим кућама, у вашем крају, да их не би Немци...

(Александар Мартиновић: Он је сарађивао са Немцима.)

Не, није се родио.

... Да их не би пронашли окупатори, да би им спасли животе, стотинама америчких пилота. Нисмо их терали зато што не знају српски и викали идите даље, да вас нађу Немци.

То је о амандману, то је моје схватање вашег образложења, где се ви јежите на децу која не знају српски. Нећемо подржати, не можемо да подржимо такве идеје да наше друштво треба да буде и да наша деца треба да буду етнички чиста, да се друже само са децом која знају српски језик и да презиру све што долази са стране.

Посланик је отац двоје деце, замислите, једног дана нешто се деси са Србијом и ми кренемо да бежимо, а неко каже немој случајно да ми га доводиш у школу јер не зна језик земље у коју је побегао. Будимо људи. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

(Иван Костић: Повреда Пословника.)

Немате право на реплику. Ви сте изнели политички став, госпођа Гојковић такође, веома аргументовано. Мислим да је све било веома коректно. Нисте погрешно протумачени, нити вас је госпођа Гојковић увредила.

(Бошко Обрадовић: Како нисам погрешно протумачен?)

Могу да дам само повреду Пословника Ивану Костићу.

Изволите.

ИВАН КОСТИЋ: председавајући, повређен је члан 107 – увредљиви изрази, члан 109 – исто псовке и увредљиви изрази.

Председавајући, ви стално, кад председавате, толико губите ауторитет да је то невероватно. Посланица Гојковић говори да ми говоримо говором мржње, Мартиновић додацује да смо усташе. Спомињали су прошли пут Јасеновац...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Костићу, морам овде да вас прекинем само на моменат, даћу вам да наставите. То што сте рекли једноставно није материјална истина и нема смисла што то радите. Молим вас да наставите у овом тону повреде Пословника. Због грађана Србије и свих нас који седимо овде нема смисла да тако нешто кажете.

Изволите.

ИВАН КОСТИЋ: Када ћете казнити опоменом, и ви и потпредседници, људе из владајуће коалиције који константно вређају посланике Српског покрета Двери? Да ли ми треба да ћутимо овде на увреде које се константно износе, а прича се само о амандману и брисању једног става или једне речи? Шта је ту мимо закона, шта је ту мимо

Пословника? То траје константно, већ и ви на тај начин губите ауторитет. Ова власт неће довека трајати.

Као отац троје деце, имам апсолутно право да се залажем за своје политичке ставове. Јер ако ми будемо ћутали, оно што се дешавало пре два дана на РТС 3 стално ће се дешавати. Значи, наша обавеза је да говоримо у име наших бирача и наших породица. Немојте да прекидате и кажњавате посланике Српског покрета Двери.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Наравно, када се то уради, то је са разлогом. Сматрам да госпођа Гојковић није никога увредила у оквиру своје дискусије.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање? (Не.) Хвала.

Повреда Пословника, Марија Јањушевић.

Пријавите се, молим вас.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Указујем на повреду Пословника, члана 104, говорник је погрешно протумачен, били сте дужни да му дате реплику.

Госпођа Маја Гојковић, као једна од ударних песница Српске напредне странке, не само да нема замену као председавајући па мора да седи овде све време, јер нема адекватне заменике који овде могу да уводе ред, већ мора и да реплицира Бошку Обрадовићу јер то други нису кадри. Међутим, у томе она не треба нас да вређа. Прозвана сам као жена, као мајка, али ја врло добро знам...

(Председавајући: Ви реплицирате госпођи Гојковић сада или тражите...?)

Не, вама указујем да сте повредили Пословник тиме што сте ускратили реплику председнику Посланичке групе Двери, што је овде постало уобичајено. Али притом не могу да се не осврнем на то да сам прозвана зато што не подржавам то да мигранти и деца миграната остају овде; треба да се бринем за то да они остану овде, а не да се бринем што наша деца одлазе одавде.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Наравно да нисам повредио Пословник. Госпођа Гојковић је само дала једну добру препоруку за књигу која се зове „Петсто заборављених“, бестселер је у Америци, тако да је добра препорука за читање, ко није читао, о спасавању америчких пилота.

Идемо даље.

По амандману, Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Не могу да научим никако Посланичку групу Двери, после годину и нешто дана, да сам посланик. Да бисте били

председник, морате бити прво посланик, па онда неко гласа за вас, и имате иста права као и други посланици.

Знате шта, због неискуства посланице Марије Јањушевић ја ћу само о амандману. Опростите јој, научиће.

Имам права да говорим по основу тога што сам посланик. Ваљда се сада разумемо.

Заиста, то што су посланици сада злоупотребљавали повреду Пословника, па нешто као покушавају да реплицирају, све је то у реду, ја њих разумем, схватили су поруку коју сам хтела да кажем, уплашили су се што су грађани Србије чули другачије мишљење од њиховог. Они су против миграната, није то само данас у вези с амандманом на члан 23. Предлога закона. Данима, ево и јуче смо читав дан говорили да су против миграната, против миграната. Још једна је категорија ту била, али да се не враћамо на грађане Србије који су хомосексуалног опредељења. Сада имамо и то да мрзимо странце. Бојим се да ћемо отићи јако, јако далеко.

Драго ми је да су се поједини посланици тргли и схватили да тај језик има елементе говора мржње. Према томе, изузетно ми је драго.

Надам се да ће они одустати од своје дискусије у том правцу, јер ружну слику о Србији шаљемо тиме да неко може да помисли да постоји проценат грађана Србије који не воли децу мигранте. Убеђена сам да ниједан гласач који је стицајем околности, ето, мало смо га ми наљутили па је из неког очаја гласао за посланичку групу која пропагира ову политику, неће рећи: „мрзимо мигранте“, „мрзимо децу“, „нећемо да им дамо да иду у школе“, „постали смо нетолерантни“.

Мене су сви добро разумели, ко је имао добру намеру. Не могу уопште овакви амандмани који говоре да треба да одвајамо децу мигранте из природног окружења. Ми смо једина земља која је увела још степен више бриге о деци мигрантима, а то је смештање у хранитељске породице. Ми смо отишли степен више у хуманости од свих осталих. Значи, деца која су остала без родитеља, јер су родитељи успели да оду до севера Европе. Или су их родитељи, замислите те трагедије, послали да она прва оду а они ће иза њих. Послали су их да прва оду, да сама уђу у Србију, без родитељског старања, без законског заступника, без старатеља, без родитеља, сама да уђу у Србију. Ми смо их сместили, као једина држава у Европи, у хранитељске породице, да не би одрастала по камповима, да им дамо мало топлине и да покушамо, наравно кроз процедуру, да им пронађемо родитеље, где се налазе – на северу Европе или су остали негде далеко у избегличким и мигрантским колонама.

Кажем још једном, поносна сам на то. Хвала вам, министре, што ви, Влада Републике Србије, бринете о деци која нису својом кривицом

изгубила дом и која желе бољу будућност, као и деца посланика, власти или опозиције, потпуно је свеједно. Не може нико ко је при здравом разуму да гласа за амандмане којима се тражи да они буду нешто друго, јер нису друго. Они су деца, као и деца већине нас, ко их има. Хвала вам.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Настављамо по амандманима. Добићете реч по амандману.

Весна Ракоњац има реч.

(Бошко Обрадовић: Не може нешто по амандману када је реплика.)

Немате право на реплику.

Весна Ракоњац има реч.

(Драган Весовић: Пословник.)

ВЕСНА РАКОЊАЦ: Хвала, уважени председавајући.

Поштовани министре, драге колеге посланици, само бих желела да кажем да је овај амандман потпуно неприхватљив и да подсетим свог драгог, уваженог колегу, члана Одбора за рад, који је прошао све седнице Одбора за рад које су се односиле на мигранте, а трајале су од фебруара месеца 2015. године па до пре пар месеци.

Знате, ако сте били присутни или ако сте слушали шта смо говорили на тим седницама и са међународним организацијама и са невладиним сектором и које мере смо предузимали да заштитимо наше становништво али и милион миграната који су прошли кроз нашу земљу, како смо корак по корак унапређивали један по један систем, прво систем безбедности, па здравства, па образовања, па хранитељства, о којем је причала госпођа Маја Гојковић...

Чудило би ме да је неко други поднео овај амандман, али ви, ви који сте били у току догађаја, који знате да је „балканска рута“ затворена 2016. године и да та деца већ скоро две, две и по године бораве у овој држави и да је ова држава обезбедила да науче српски језик и да могу да се укључе у наш систем образовања...

Чуди ме још више од госпође Марије Јањушевић, која је била са нама на измештеној седници Одбора у Суботици, у избегличком кампу и обишла сву ту драгу децу, децу којој треба пуно љубави, топлине, али и образовања, да наставе тамо где су стала.

Хвала, министре, на оваквом предлогу закона. У Србији су сви добри људи добродошли. Хвала.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Апсолутно немате основ за реплику.

Повреда Пословника, господин Весовић.

(Бошко Обрадовић: Поменуто је име и презиме.)

Да, али не у негативном контексту, наравно, нико никога није...

Изволите, пријавите се.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Сада сте прекршили члан 103. Пословника у коме се каже да „народни посланик има право да усмено укаже на повреду у поступању председника Народне скупштине, ако сматра да није у складу са одредбама овог пословника, а учињена је на седници Народне скупштине која је у току, и то непосредно по учињеној повреди“.

Након излагања цењене колегинице, посланице Гојковић, ја сам рекламирао повреду Пословника. Сумњам да ме нисте видели, јер имам 190 висине и 110 килограма тежине, нисам баш ситан. Онда из тога могу да закључим да ми тенденциозно нисте дали право да рекламирам повреду Пословника, а хтео сам да рекламирам тада.

Сада је повређен члан 103. а онда је био повређен члан 104. у коме се каже да уколико неко говори увредљиво о народном посланику који није члан исте посланичке групе, наводећи његово име и презиме или функцију, односно погрешно протумачи његово излагање, народни посланик на кога се излагање односи има право на реплику.

Даље се каже: „Ако се увредљиви изрази односе на посланичку групу, односно политичку странку чији народни посланици припадају тој посланичкој групи, у име посланичке групе право на реплику има председник посланичке групе“.

Господин Бошко Обрадовић је председник Посланичке групе Српског покрета Двери. Ја сам директно увређен, јер никоју децу и ничију децу не мрзим. Уопште није тема амандмана да Српски покрет...

(Председавајући: Немојте. О амандману, молим вас.)

Ја нећу, али сам увређен и објашњавам због чега сам увређен. А ви нисте дали право на реплику и дозвољавате да се тако ради. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Све сте прочитали из члана 104, али не оно што је суштински а то је да председавајући има право да дефинише и процени да ли неко завређује право на реплику у оквиру дискусије или не.

Повреда Пословника, Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Поштовани председавајући, сматрам да сте управо повредили члан 104. јер постоји став 3. по коме само ви одлучујете да ли неко има право на реплику или нема. Поготово што је право на реплику изузетно дискутабилно, како неко схвата ставове и мишљења једне

посланичке групе који су супротстављени ставовима подносиоца амандмана. Срећом, ми нисмо исти. Говорила сам, износила политички став Српске напредне странке, да смо ми толерантни, да је сваки мигрант добродошао у ову државу. Говорила сам о хуманости нашег друштва, говорила сам посебно о историјском и цивилизацијском аспекту хуманости Срба који живе у крајевима из ког потичу подносиоци амандмана.

Изузетно сам поносна на своју породицу, на своје корене. Поносна сам на Чачак и околину, на сва та села, зато што су историјски показали колико су хумани и отворени. То нису били образовани људи, а показали су да смо ми толерантан народ и да смо увек ту да помогнемо странцима који се налазе у невољи. Навела сам пример операције Халијард. Не знам да ли они знају нешто о томе. У мојој кући су спавала два америчка пилота, нису знали српски, замислите то; један је био друге боје коже. У оној Србији! А да не кажем о Словенцима који су били смештени по читавој Шумадији.

Где се то сада изгубило? Шокирана сам тиме да су моје речи за неког увреда. За мене и мој крај нису, за Српску напредну странку нису, за већину грађана Србије нису. Не знам у чему је онда проблем. Ваљда смем нешто да кажем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Повреда Пословника, Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Господине председавајући, ви сте у више наврата повредили члан 106. који јасно кажу у ставу 3. да за време говора народних посланика или других учесника у претресу, између осталог, није дозвољено добацавање, ометање говорника, као и сваки други поступак који угрожава слободу говора.

Дакле, ако неко овде константно прича у више наврата да ми мрзимо децу, да бришемо мигранте из Србије, не знам шта све, бијемо жене и све остало, а ви не дозволите ниједну могућност основног демократског, људског права на слободу говора и реплику, о чему ми онда причамо и о каквом вођењу седнице можемо да говоримо? Дакле, молим вас, није проблем да њима дате 57 пута реч да нас нападну, није проблем; дајте нама једном да одговоримо. Нека буде 57 према један, али једном нам дајте. Нисте нам дали ниједном, а вређају нас и нападају цео дан. То је проблем. Угрожавате нашу слободу говора јер нам не дате могућност да се бранимо од оваквих напада.

Значи, када неко говори да смо ми против деце, то није истина. Никада и нигде нисмо били против деце. Морате нам омогућити право да кажемо шта имамо да одговоримо на такве нападе. Пазите, то су монструозни напади. Немогуће је да било ко од нормалних људи може бити против било које деце овога света. Нисмо против деце, дозволите да

објаснимо против чега смо, да не би било заблуде у јавности. И, нисмо само ми против тога, ове мигрантске кризе, популације и најезде, него је пола Европе против тога. Нисмо само ми.

Дакле, дозволите да објаснимо о чему се ради, само то тражимо, једну реплику на 57 њихових говора.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање о повреди Пословника? Сматрам да нисам и моје виђење је да нико никога није увредио.

(Бошко Обрадовић: Нема потребе.)

Реч има Маја Гојковић.

Изволите.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Да ли могу по амандману, ако ми дозволи Посланичка група Двери? Или ви водите седницу, нисам више сигурна.

Изузетно сам задовољна што је Посланичка група Двери схватила поруку мог говора и што се сада труде, двадесет минута, да се оперу од образложења које смо чули. Едукативна настава је изузетно битан аспект и у овом делу где ми покушавамо да пошаљемо поруке грађанима Србије. Оно што је предложила ПГ Двери није добро, грађани Србије су то апсолутно схватили. Оно што сам ја изнела као контрааргумент зашто не треба гласати за тај амандман је суштина бића српског народа – добро дошли сви.

Жао ми је, схватили су предлагачи амандмана да су направили ауто-гол. Слово, да пише нешто – мигранти, бришу се, то би некако прошло, али реч је реч, када устанете и образлажете и када се види ваше лице, са којом страшћу образлажете да деца мигранти не треба да буду помешана у истим разредима са децом која су Срби, или Мађари, Словаци, Румуни, Русини, Бугари, Хрвати... Нас, срећом, у Србији има различитих. То је лепота наше државе, та различитост. Тако смо одрасли. Не знам којој генерацији припадају посланици који су предложили овај амандман, али, срећом, наше друштво превладава са том толеранцијом.

Реченица, сад, о повреди Пословника, да у Европи преовладава идеја да мигранти нису добродошли, такође није истинита. Имали смо недавно изборе у Савезној Републици Немачкој, победила је партија коју је предводила Ангела Меркел. Победила је, она ће бити канцелар. А подносиоци амандмана су поздравили појаву крајње деснице у Савезној Републици Немачкој. То је истина, а не да у Европи преовладава некаква бојазан од деце миграната, како се овде наводи.

У Француској није победила идеја затварања граница и бојазан од деце миграната. Где је победила? Па неће победити ни у Србији. Ево, видећете, избора има па има у Србији. Овакви амандмани никада неће

проћи у нашем парламенту и у нашем друштву, а Посланичка група Двери никада неће доћи у ситуацију да предлаже законе. То ће бити крај наш, као државе, ако ПГ Двери једног дана замени места па почне да крајње десничарске, ултрадесничарске предлоге закона предлаже Парламенту. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Ђорђе Комленски, повреда Пословника.

Изволите.

ЂОРЂЕ КОМЛЕНСКИ: Захваљујем, председавајући.

Разумем да понекад ни мојих 180 килограма не приметите благовремено, али морам да укажем на повреду Пословника.

Дозволили сте да се, прво, повреди члан 103. став 6, јер на основу очигледне злоупотребе Пословника нисте применили мере које сте дужни, а то је да изрекнете мере из чл. 108. и 111. овог пословника. Не само то, него је у току реплика или повреде Пословника (више не могу да знам шта је учињено од стране говорника) употребљен термин „најезда“ за мигранте. Тиме је учињена повреда достојанства овог дома, јер зна се за шта се користи термин „најезда“. Поготово би то требало да зна неко ко тврди да има образовање које јавно приказује да има.

Ја вас молим да Пословник примењујете доследније, поготово према групацији од које се да очекивати..., и да не будете превише толерантни према њима јер они, уместо да буду толерантни јер им није сметало када су иза њих стали припадници ЛГБТ популације, када су плакали амбасадорима страних држава да би ушли у ову скупштину, то је за очекивати да не приме утицај Фрауке Петри и Ивана Пернара на своје понашање и свој иступ у овој скупштини, али ви сте ту да то спречите и да користите овај пословник за оно за шта је намењен. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вама.

Пауза у трајању од шездесет минута, наставићемо рад у 15 часова.

(Аплауз.)

Хвала на подршци.

(После паузе – 15.05)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

На члан 23. амандман је поднео народни посланик Ђорђе Вукадиновић.

Реч има народни посланик Ђорђе Вукадиновић.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Подсетио бих колеге да смо ми сада на амандманима на члан 23. првог закона, који има преко двеста чланова. Имамо и други закон, који има сто деведесет и не знам тачно колико чланова. Дакле, радимо посао који оваквим темпом не да не може да се заврши, него мислим да гомила важних предлога, паметних или мање паметних и мудрих, просто неће стићи да буде тематизована.

Изгубили смо силно време – само констатујем, ником не пребацујем, сви смо за то помало одговорни – као да неком одговара да кључне и важне теме не дођу на дневни ред. Ја бих, рецимо, касније говорио (ако уопште стигнемо јер је иза стотог члана) о потреби или могућностима да основно школство буде само државно, да се укину приватне школе. То је важна тема, контроверзна тема, као и ово да буде обавезно средње образовање. За то неће бити времена, а бавили смо се тиме да ли су заступници правни или старатељи не знам колико времена.

Поводом амандмана, наш предлог у вези с овим чланом који је изазвао толико контроверзе јесте да се мало помогне држави, олакша, скине терет, утолико што се након свега што стоји, после става 2. додају речи: „у складу са могућностима“. Шта значи „у складу са могућностима“? Имам утисак да се овим чланом Влада, министарство обавезује на много више него што држава реално може. Ту се обавезује да ћемо обезбедити курсеве језика и допунску и додатну наставу за децу миграната. То није реално.

Хоћу само да на овај начин, овим малим додатком, не улазећи у велике теме, не улазећи у то како се решава мигрантска криза, не улазећи у то шта је била намера неких других предлагача, да без икакве ксенофобије, без икакве зле воље према било коме... Мислим да се овде предлагач обавезује на нешто што тешко можемо испунити. Нека министар допуни или ме исправи ако грешим. Да ли то значи да се ми обавезујемо, односно Влада, да ће школе за децу миграната обезбедити наставу на њиховом матерњем језику или курсеве језика? То просто није реално. Зато сам овим додатком – „у складу са могућностима“ хтео да то разблажим, релативизујем ту обавезу.

Чули смо пример из Сомбора. То је врло добар пример како се то ради, али немојте да се обавезујемо на више него што можемо да испунимо, господине министре. Значи, једна блага релативизација би само допринела, да кажемо – омогућићемо им да уче, да слушају наставу, имају допунску наставу и припрему на њиховом матерњем језику, у складу са могућностима.

Школа то не може да испуни, вероватно не може ни Министарство. Немојте да будемо већи католици од папе и, да би се прале неке биографије

или додворили некеме у Бриселу или Берлину, није битно где и зашто, да прихватамо нешто што већина развијених земаља тешко може да испуни.

Толико о овом амандману. А како решавати мигрантску кризу и да ли су ксенофоби сви који упозоравају на проблем миграната, то је посебно питање. Нисам тако разумео колеге из Двери, морам признати, мени се чини да је то злонамерно тумачење њиховог предлога, али о томе ће они да кажу. На крају крајева, тешко да су мађарски председник, чешки председник, словачки председник, пољски председник, да су сви баш тако ксенофоби и да само говоре језиком мржње када упозоравају на значај овог проблема.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Вукадиновићу.

По амандману се за реч јавио народни посланик Ненад Константиновић.

Изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Поштовани потпредседниче, даме и господо народни посланици, Социјалдемократска странка неће гласати за амандман Двери. Ми се противимо том амандману и позивамо све посланике да гласају против тога, а позивамо и колегу Бошка Обрадовића да повуче овај амандман.

Овај амандман има за циљ да онемогући деци мигрантима да добију наставу српског језика у школи и допунску наставу и да се припреме да могу да се укључе у пуном смислу у наставу у нашим школама.

Ово је једна од добрих ствари, ретко добра ствар коју је Министарство у овом закону предложило.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Константиновићу, само једна сугестија, молим вас, ми не говоримо о амандману Двери, говоримо о амандману на члан 23. који је поднео народни посланик Ђорђе Вукадиновић.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Јесте, амандман на члан 23. су поднеле Двери и ви сте дали Маји Гојковић три пута да говори, ником од нас нисте дали реч, а Ђорђе Вукадиновић је причао о амандману Двери пре мене ако сте га слушали. О истој теми о којој је причао он, причам сада и ја.

Позивам Бошка Обрадовића да повуче тај амандман јер мислим да...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Вукадиновић је говорио врло прецизно о амандману који је он поднео на члан 23.

Свакако ћу вам надокнадити време.

Моје питање вама – да ли желите да говорите о амандману на члан 23. који је поднео колега Ђорђе Вукадиновић?

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Не. Говорио сам о амандману који је поднео колега Бошко Обрадовић.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не можете онда добити реч.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Обрадовићу, ви по амандману?

(Бошко Обрадовић: Ако не може реплика, онда по амандману.)

Немате основа за реплику, видели сте да сам прекинуо колегу Константиновића, али можете, наравно, по амандману.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Апсолутно подржавам амандман колеге Ђорђа Вукадиновића, из угла да наша држава не може као свој приоритет да постави школовање мигрантске деце која су се затекла у Србији. Има ова држава друге приоритете.

Међутим, ми смо из излагања колегинице Маје Гојковић јасно схватили шта су државни приоритети када је рекла да неће помагати мигрантима да оду из Србије. Шта то значи? Да ће им помагати да остану у Србији? Док за то време наша деца одлазе из Србије. То је суштина власти Српске напредне странке – мигранти да остану, наша деца да оду. Дакле, то је оно што је наш проблем када говоримо о овој теми.

Ми имамо милион избеглица са бивших југословенских простора. Ми смо највећи избеглички народ у Европи данас. Да ли је нормално, ако нисмо решили питање наших избеглица, да решавамо питање избеглица са неких других простора?

Уосталом, нисмо у томе усамљени, исти став који ја излажем данас у Народној скупштини Републике Србије има и већина грађана ЕУ; широм Европе постоје политичке организације које имају потпуно идентичан став. Погледајте само Вишеградску четворку, погледајте Пољску, Словачку, Чешку, посебно Мађарску, са којом СНС негује посебне односе, са Виктором Орбаном, погледајте како су они заштитили своје границе од мигрантске кризе.

Заиста, у том смислу наводити неке примере из прошлости када смо ми овде гостопримљиво дочекали Словенце... Јесмо, свака част Србима као гостопримљивом народу. Потомци тих Словенаца су убијали наше војнике у тенковима 1991. године! Или, можда, како смо спасли петсто савезничких пилота. Наравно да јесмо. Како нам је то враћено? Тако што је ђенерал Дража испоручен комунизму, или тако што су нас Американци бомбардовали и 1944, и 1995. и 1999. године! Пустите ви то наше гостопримство које нам се вратило крајњим злом.

Ми овде говоримо о другој ствари. Говоримо о томе, као што каже уважена колегиница Ракоњац, да је овде затворена „балканска рута“ и да нема даље, да неко од Србије жели да направи највећи азилантски центар у

Европи и да сви мигранти којима неће бити дозвољено да уђу у ЕУ остану у Србији. То је оно о чему вам ми овде говоримо.

Зашто су уопште мигранти на тој мигрантској рути ка западној Европи излазили из ЕУ? Кад су ушли у Грчку, зашто нису преко Румуније и Бугарске отишли за западну Европу, него су изашли у Македонију и у Србију? Ко намерава да насели Србију мигрантима? У наша празна села, у наше граничне појасеве, у наше пасивне крајеве у којима нема становништва. Да ли је то идеја Српске напредне странке, да населите Србију мигрантима, а да наша деца, десетине хиљада њих годишње, одлазе из Србије?

Нико у Дверима, да поновим не знам који пут, нема проблем са децом мигрантима, која заиста нису крива за судбину која их је задесила. Али ко је крив за њихову судбину, о томе нећете да кажете – НАТО, Америка и они који су уништили њихове државе, који бомбардују њихове народе и због којих они сада не живе у својим отаџбинама. Да ли ми можемо да решимо то питање? Не можемо да решимо то питање. Нека га решава НАТО, који је изазвао трагичну судбину све те деце.

Деца треба овде да буду примљена, да максимално буду помогнута у сваком погледу, здравственом, сваком другом, образовном, да, у мигрантским центрима да им се изађе у сусрет, нека уче енглески, нека уче српски док су ту. А ми да им помогнемо да оду тамо где су намеравали да оду, а то је заправо западна Европа.

Зашто западна Европа неће више да прима мигранте? Хоће Западна Европа нама да стави на терет да ми примимо све оне мигранте које она неће да прими? Да ли ви напредњаци то хоћете од Србије? Да населите Србију мигрантима, а да наша деца оду из ове земље, да наша деца заврше широм расејања на овој планети? То је рекла Маја Гојковић. Нећете да им помогнете да оду, хоћете да им помогнете да остану, хоћете да заштитите мигранте. А наша деца која одлазе због ваше власти, ко ће њих да заштити?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић, повреда Пословника.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Члан 107, повреда достојанства Народне скупштине, која је била толико очигледна.

Прво, ја се осећам повређено, верујем и сви који са симпатијама гледају на покрет који се звао Југословенска војска у отаџбини. Генерал Дража није испоручен комунистима, он је овде ухапшен и погубљен, и рехабилитован.

Друга повреда достојанства тиче се говора о мигрантима. Ми смо нација где је сваки други Србин мигрант. Ако бисмо ишли овим, сваки други Србин живи у дијаспори, емигрирао је, то су миграције. Замислите

када би сви размишљали и вређали достојанство Народне скупштине на овај начин и када бисмо морали, под овим економским околностима, да примимо све оне које би неко ко размишља на сличан начин и вређа достојанство протумачио и вратио Србе овде... Не можете посебно вређати достојанство против миграната ако узмемо да су Либија и Ирак, та два народа, дали хлеба и посла десетинама хиљада Срба и да су неки од њих школовали и децу тамо.

Дакле, ми који смо били мигранти, што ратни, што поратни, што економски, са посебном пажњом морамо да говоримо о томе. Зато је ова повреда достојанства у овом парламенту, у земљи у којој сваки други Србин живи ван, за мене неопростива.

Не тражим да се о овоме гласа, али ово је флагрантна повреда достојанства. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Љубиша Стојмировић, по амандману.

ЉУБИША СТОЈМИРОВИЋ: Поштоване колегинице и колеге, у принципу могу да се сложим, нормално је да имамо различита мишљења и виђења и немам ништа против тога како колеге из других посланичких група виде и тумаче ово, али има нешто што ми смета. Смета ми када неко неоправдано прозива Министарство, Владу, Српску напредну странку да она жели нешто да уради што не жели, да жели да насели мигрантима наша напуштена села. То потпуно није тачно. Ја сам из једног краја, то је Црна Трава, где је велики проблем то што места нису насељена. Трудим се, заједно са локалном самоуправом, да покушамо да наше људе вратимо на огњишта, да се мало развије тај крај.

Када чујем овако нешто, просто не могу да верујем. Могу да разумем да смо ми политички противници, да имамо различите циљеве, да свако од нас жели да добије што више гласова, али у тој борби не смемо да једни друге неоправдано нападамо.

Овај проблем везан за мигранте, а самим тим и за образовање њихове деце, јесте проблем који сви заједно морамо да решавамо. Ви причате да ћете сутра ви доћи на власт, да ћете ви бити власт. Па, тај проблем ће остати вама. Српска напредна странка није донела тај проблем својим доласком на власт.

Зато вас молим да сви заједно, када будемо овде говорили о различитим члановима, водимо рачуна да је процес васпитања и образовања процес који сви заједно морамо да негујемо и гајимо ако бисмо хтели нешто да направимо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Гордана Чомић, по амандману.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Једна добра и једна лоша вест, и о овом амандману и о закону у целини.

Добра вест је што СНС и владајућа коалиција бране права миграната са становишта људских права. Ретка су друштва у Европи која то данас раде, и то је добро за Србију. Зато је то добра вест, као и одлука да се у закон, који је иначе мањкав по много чему, ова одредба унесе.

Лоша вест је што се укупно четиристо деце миграната од укупно 560.00 деце у свим разредима основне школе овде користи за хушкање, ружење и развијање мржње према некоме различитом. То је страшно! Не знам да ли се неки од нас сећају колико је страшно када користимо тај језик против било кога различитог. Ја се сећам.

Зато кажем да је добра вест што овде бранимо права миграната, било којих, било одакле, да стичу образовање, њихова деца, њих четиристо који ће отићи даље са својим родитељима, да се овде образују у условима у којима се образују и наша деца. Немојте да се од тога прави срамота у Србији. То треба да буде за похвалу и за понос Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Атлагић, по амандману.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче Народне скупштине, наравно да треба одбити овај амандман, али морам одмах да кажем да сам шокиран изјавама појединих народних посланика када су у питању мигранти. Не могу да верујем да то изговара било који човек у нашој земљи на улици, а камоли посланици у Народној скупштини, као што су два претходна говорника из опозиционих клупа говорила врло, врло ружно о мигрантима.

Не знам да ли знају да се Србија препознаје у Европи и свету по третирању миграната задњих година. Не знам да ли предлагачи амандмана знају, а требало би да знају, да је шест хиљада наше мигрантске деце у Првом светском рату емигрирало у европске па и прекоморске земље и да је само Француска школовала шест хиљада наших ђака и студената, и то већином о свом трошку. Делили су кору хлеба свога са нашом децом. Ти наши мигранти за време Првог светског рата постали су највећи умови, и политички ако хоћете, између два светска рата, и водили су ову земљу. Поред Француске, ту су Швајцарска, Енглеска, да не набрајам, САД, Русија итд.

Према томе, Србија није оно што су претходна два говорника из опозиционих клупа говорила. Она има право лице, које је показала третирањем садашњих миграната.

Надаље, у Француској су организовали, 1916. и 1917. године, допунску наставу за нашу децу на нашем и француском језику.

Молим вас, ми само „враћамо“ оно што је нама рађено. Није Србија оно што кажу представник једне минорне политичке странке и самостални народни посланик, Србија је ово о чему ми већински говоримо данас у овом парламенту, без обзира на странку. Те мигранте морамо прихватити као нашу децу, јер Србија нема традицију као два посланика из опозиционих клубова која су говорила, Србија има ову лепшу традицију.

Дозволите још, на концу, да кажем да препоручујем обојици народних посланика да оду у Педагошки музеј Београда да виде архивски материјал, и библиотечки јер је један од предлагача амандмана био библиотекар, да виде сву архивску и музејску грађу о томе колико су ове земље о којима сам говорио помагале нашу децу. Да бар део, један посто од тог материјала прочитају, не би им падало на памет да предлажу ово што су предложили овде. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Мариника Тепић, повреда Пословника.

Изволите.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући. Сматрам да сте повредили члан 27. Пословника јер се не старате о примени овог пословника, као и члан 107, односно да сте повредили достојанство Народне скупштине допустивши претходном говорнику да настави да прича о нечему што није тема дневног реда, о нечему што се претвара у политику која ризикује да уђе у терен говора мржње и хушкања, као што је рекла колегиница Чомић.

Повредили сте достојанство, не само моје него и великог броја грађана, тиме што смо ми и пре паузе, а ви сте наставили ту праксу после паузе, слушали о хуманом односу представника и посланика већине према мигрантима, што је за поздравити, добро је да су се неки људи после двадесет и кусур година опаметили и схватили да су основна људска права неупитна за све људе, али је проблем што то долази од оних који су деведесетих година наше грађане, рођене у овој земљи, терали са њихових огњишта јер се не презивају на -ић. Немојте, молим вас, да допустите да даља расправа иде у том тону.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Тепић, врло је интересно ваше запажање. У тренутку када говоре одређене посланичке групе из редова опозиције, ви не примећујете да је на овакав начин прекршено достојанство Народне скупштине, али примећујете када се са друге стране, од стране позиције добије одговор на питање и констатације које су покренуте из редова опозиционих посланичких група.

Сматрам да нисам учинио повреду Пословника, јер ми није намера да спречим демократско сучељавање мишљења у Народној скупштини

Републике Србије. Сматрам да свака посланичка група има легитимно право да на начин како сматра да треба сагледа амандман о којем је тренутно реч, а то је амандман на члан 23. који је поднео народни посланик Ђорђе Вукадиновић. Кроз његову дискусију и дискусију посланика, не желим их именовати, који су се јавили након њега, отворена су одређена питања, изречене одређене констатације. Моја намера, молим вас, није била да спречим демократско сучељавање мишљења и отворену расправу и не видим да сам у томе на било који начин повредио Пословник.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни?

Захваљујем.

Реч има народни посланик Ђорђе Вукадиновић, по амандману.

Изволите.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Ја поштујем демократску дискусију и сучељавање мишљења, али мислим да дискусија поводом овог амандмана нема везе нити са демократским сучељавањем мишљења нити са мојим амандманом.

Подсетио бих колеге да је овде реч о једној безазленој, али не неважној, техничкој интервенцији. Не улазећи у проблем миграната, како се решава тај проблем, ко га је изазвао и све друге занимљиве теме које могу да буду тема симпозијума или заседања, рекао сам да се каже да ће држава, односно школе то учинити у складу са могућностима. Дакле, никакав говор мржње.

Ја сам овде вишеструко повређен и увређен, јер сам стављен у један контекст коме нити припадам, нити ми је у примисли, нити сам му икада припадао. Зато сам и рекао немојте да ме увлачите. Неке колеге сада накнадно перу биографију и желе да буду већи католици од папе и већи Европејци од не знам кога.

Могуће је да је то одјек једне претходне дискусије пре паузе, и претходног амандмана, али очигледно је да неко није прочитао, они који су дискутовали овде нису прочитали, нису знали о којем се амандману ради.

Значи, само то да евентуално Министарство, односно школе имају маневарски простор да све то што пише у члану закона омогуће, укључујући мигранте. Наравно да подржавам и поздрављам сваку хуману меру која се по том питању предузима, само уз малу релативизацију – у складу са могућностима.

Да не потрошим оно мало времена за неке друге, важније теме, ја ћу се сада суздржати и нећу даље о томе наставити.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић, Дубравко Бојић, Зоран Красић, Вјерица Радета, Милорад Мирчић и Срето Перић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Нажалост, члан 23. је тако срочен да многе речи просто маме различите синониме и онда долазимо у ову ситуацију у којој се налазимо већ непуна три сата отприлике.

Само постављам питање да ли ова материја која је регулисана чланом 23. Предлога закона спада у оно што се зове основе система васпитања и образовања. Морам да вам кажем да овом члану овде није место.

Само да вас подсетим, пошто смо на терену права на образовање, шта ми можемо законом да регулишемо? Само начин остваривања тог права и ништа више. Ако се ради о страном елементу, онда нам Устав налаже још неке друге рестрикције. А ви сте у овом омнибус члану 23. убацили све и свашта, па сад свако може да тумачи сваку од ових речи, ових појмова на свој начин.

Да вас подсетим, питање, оно колоквијално код нас – избеглице, прогнани, расељени, то је решено нашим позитивним прописима. Странци? Па и до сада су странци могли да школују децу у Србији (странац са сталним боравком итд.). Ако је постојала потреба да се нешто уреди, то је требало да уредите посебним законима: Законом о основном образовању, Законом о средњем образовању, Законом о високом образовању. Ако се ради о овој категорији коју колоквијално сада називамо мигранти, онда је то требало неким другим законом да се регулише.

Овако сте непотребно изазвали расправу и унели конфузију и збркали све у члану 23, да не може ништа ту да се рашчивија.

Намерно не читам наш амандман који се односи на став 3, где покушавамо нешто да исправимо, а знамо да не можемо ништа да исправимо јер је закон лош. Ваш закон је збрка! Закон постоји докле год постоје могућности да се користе средства из приступних фондова ЕУ, донација итд., а чим тога не буде било...

Овде је систем прегломазан, компликован. Замислите, ви у ставу 3. налажете обавезу јединици локалне самоуправе, и то законом о основама система, када је у питању страни елемент. То је несхватљиво! Сумњам да је ово ишло у Секретаријат за законодавство. Сумњам да сте могли да добијете позитивно мишљење на Предлог закона. Како је написано, ово је лош превод још горег превода из ЕУ.

Још једанпут вас подсећам, вратите ова два предлога закона на дораду. Нека вам узме неки човек тамо, који не мора баш да барата тим европским терминима и лошим преводима и нека направи два нормална предлога закона. Овако ће свако ко се јави да прича бити у праву. Сви су у праву, а промашена тема. То је као што ви просветни радници кажете – супер је рад али промашена тема, јединица.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 23. додаје нови члан 23а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандман говори о образовању као праву детета и предвиђа да сва деца у свим основним и средњим школама у Србији добију уџбенике који су плаћени из буџета. Ради се о 560.000 ђака у основним школама и 260.000 ђака у средњим школама. За набавку уџбеника за све ђаке у Србији у основним и средњим школама потребно је издвајање од око 0,23% буџета Републике Србије. То је мање него пола субвенција које се дају „Ер Србији“ сваке године. Овај трошак је могуће платити.

Тиме би се деца у Србији изједначила са њиховим вршњацима, малишанима који су са својим родитељима због лоше власти напустили земљу па се школују, наша дијаспора, у земљама северне Америке, земљама ЕУ и у свим тим земљама добијају уџбенике. Значи, када се дете појави у школи, када га одведете у школу, првог дана школе тамо добије комплет уџбеника који позајми, чува те уџбенике годину дана и пренесу се на наредну генерацију. Обично се уџбеници мењају сваке четири године.

Када би се увео овакав систем, а ово је могуће у Србији, то би било огромно олакшања за све родитеље. Просечна примања домаћинства у Србији су 57.000 динара, комплет уџбеника кошта од 10.000 до 17.000 динара, па ако имате друго и треће дете, то је практично немогућа мисија за већину родитеља, тако да се неки и задужују, узимају кредите да би деци набавили уџбенике.

Значи, ово можемо да спроведемо, да и деца у Србији, као њихови вршњаци, малишани који су напустили земљу, који живе у дијаспори, добију уџбенике. Влада треба да прихвати овај амандман ако јој је заиста стало до тога да се растерете родитељи, да урадимо нешто што је јако добро за све грађане и да пратимо праксу која постоји у свету. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 24. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Због штедње времена одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Марко Атлагић, изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због рационализације, одустајем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 24. додаје нови члан 24а поднео је посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандманом на члан 24 говоримо о томе да поред уџбеника које би требало набавити из буџета за сву децу у Србији, у свим основним и средњим школама, такође треба да буде плаћен превоз за све ученике.

Ово је посебно важно за руралне општине. Министар је мало говорио о томе, рекао је како би руралне општине требало да својим буџетима предвиде средства за овај превоз. То је превелик трошак да би општине могле то да носе, већину средстава повлачи Република, само мањи део остаје општинама, тако да је ово нешто што би требало да преузме као трошак буџет Републике Србије. Била би велика помоћ и за родитеље и за те општине.

Принцип ка коме идемо јесте да је образовање право детета, што значи да сви трошкови који су везани за образовање детета треба да буду плаћени из буџета. Тиме бисмо у потпуности испунили уставну норму која каже да је основно и средње образовање потпуно бесплатно.

Значи, уместо да се новац баца на разновразне стране инвеститоре који добијају неразумне субвенције а на крају раста запослења нема, да трошимо на неспособне кадрове који не умеју да уведу ред у јавна предузећа него троше та средства на разновразне партијске пројекте, ево једног доброг начина да део средстава усмеримо ка ономе што је битно свим родитељима.

Много се прича о томе како су деца важна, како је наталитет велики проблем. Ово је један једноставан пример како Влада може да каже да су нам заиста деца важна и да ће заиста буџет да стане иза тога да сва деца добију уџбенике, да им буде плаћен превоз. Доста је било ће, када добије поверење грађана, спровести ове мере. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 25. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Због ефикаснијег рада, одустајем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Марко Атлагић, изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због ефикаснијег рада, одустајем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 25. додаје нови члан 25а поднео је посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Ово не добија одговоре. Грађани гледају, па да поновим још једном: образовање је право сваког детета; требало би да набавимо уџбенике за сву децу у Републици Србији, за 560.000 ђака у основним школама, за 260.000 ђака у средњим школама. Ово је могуће платити. Не постоји ниједан изговор да не урадимо ово што је у интересу свих грађана Републике Србије.

На пример, у Београду, да би се набавили уџбеници за сву децу у основним школама, та цена је око три милиона евра. То је мање него што нас коштају јарболи. Да бисмо набавили све уџбенике за сву децу у средњим школама, то кошта мање од два милиона евра. То је мање од цене фонтане у Београду. Мислим да је много важније да набавимо уџбенике за нашу децу, него да правимо јарболе и фонтане. Владајућа већина очигледно не мисли тако. Имали су овде и међу собом дискусију у преподневним сатима: један посланик је рекао да СНС никада неће подржати набавку уџбеника, а други је рекао како је то нешто што је вредно пажње. Нису могли да се договоре око тога коју позицију да заузму према овоме.

Уџбенике треба набавити за сву децу. Тиме бисмо нашу децу довели у исти положај у којем су њихови вршњаци, малишани који су напустили земљу са својим родитељима, који сада живе у дијаспори, у земљама северне Америке, земљама ЕУ, где се уџбеници набављају и дају деци у школама када их доведете у школу.

Значи, уместо празних прича о томе како је наталитет важан, како хоћемо да помогнемо село, како хоћемо да помогнемо мале средине, ево једног једноставног начина да помогнемо већину породица у Србији. И пензионери би се радовали овоме зато што знају да ће им унуци добити књиге и да не морају да узимају кредите да би платили деци оно што би требало да им припада ако је образовање заиста бесплатно и плаћено из буџета.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 26. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем, по амандману.

Када је то тако добро у Америци, зашто је онда он побегао из Америке у Србију? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Марко Атлагић, изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због ефикасности, одустајем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Амандман којим се после члана 26. додаје нови члан 26а поднео је посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандман је на тему образовања и права детета. Пошто се амандмани одбијају без икакве расправе, без говора о томе зашто, морам да их понављам да би грађани схватили да је могуће у Скупштини донети закон који је у њиховом интересу, а који се не доноси.

Све приче о томе шта је било у Америци... Моја деца су ишла у школу у Америци и тамо су имала уџбенике. Значи, у школи „најкапиталистичкије“ земље на свету добијете комплет уџбеника.

Не знам да игде у свету постоји систем у коме се родитељи плаћају као што је то у Србији, тобоже под изговором тржишта уџбеника. Значи, из буџета је могуће набавити уџбенике за сву децу у свим основним и средњим школама. Рачуница је једноставна, цена је око 0,23% буџета Републике Србије. То вам је мање него субвенција „Ер Србији“ која се даје сваке године. Значи, пола те субвенције је довољно да се набаве сви уџбеници. У Београду, уместо јарбола и фонтана, тај новац може да се усмери ка набавци уџбеника.

У овом члану предвиђамо нешто што би поправило квалитет образовања, на пример, да се ограниче одељења у школама, основним и средњим, на двадесет ученика. Тиме би се значајно поправио квалитет. Министар се са тим сложио, али Влада није спремна да подржи једну овакву промену. Такође, у предшколским установама да ограничимо број деце по групи, колико деце може да дође на једног васпитача, на петнаест, не би ли се поправио квалитет и, наравно, да буџет стане са средствима иза ових мера.

Предвиђамо, такође, да превоз до школе буде плаћен за сву децу основних и средњих школа. У Београду, на пример, да добију месечне карте за превоз о трошку буџета Републике Србије, у приградским општинама да се организује посебан превоз за сву децу и да све то буде на терет буџета Републике Србије, не на терет локалних самоуправа.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 27. амандман су заједно поднели посланици Божидар Делић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

Реч има Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Даме и господо, Посланичка група СРС предложила је да се брише члан 27. Предлога овог закона.

Ми смо поднели укупно, на оба ова закона, 98 амандмана и права је штета што нећемо моћи до краја расправљати о сваком амандману, мислим да то треба да се чује. Ми смо Пословником ограничени и врло брзо ће наступити време када више нећемо моћи уопште говорити о амандману јер ће бити потрошено време које је наводно Пословником предвиђено. Штета је што нећемо моћи говорити, разговарати пре свега са министром, о казним одредбама и прелазним и завршним одредбама. Има много тога што мислимо да је интересантно. Били смо уверени да бисмо могли да се договоримо да нам министар и прихвати неке амандмане, да смо имали могућност за неку нормалну комуникацију.

Ми смо неколико пута данас рекли да је овај закон заправо лош превод неког текста, односно овај предлог. То јесте тако и то показује овај члан 27. који, верујте, апсолутно ништа не значи. Кажете: „Образовање за рад траје две године. Стручно оспособљавање и обука трају до годину дана, у складу са прописаним, односно одобреним програмом.“ Наравно да је свако образовање образовање за рад ваљда, а не онако реда ради.

Када смо покушали да видимо шта сте написали у образложењу, део образложења је „Објашњење основних правних института и појединачних решења“, ви лепо кажете: „Чланом 27. прописано је да образовање за рад траје две, а стручно оспособљавање и обука до годину дана, у складу са прописаним, односно одобреним програмом.“ Дакле, ви сте у објашњењу преписали члан, само га нисте поделили на два става. Ово је прилично бесмислено! Знате, ми смо људи који ово озбиљно раде, читамо, размишљамо о овоме, закључујемо. Онда видимо да се понашате према нама као да смо ми нека нижа раса у односу на Министарство, па ми не умемо, па ћете ви да нас преварите, па ћете у образложењу да препишете исто оно што је у предлогу. То није добар однос, немојте то више да радите.

Опет ћу вас подсетити, када одговарате због чега не прихватате наше амандмане треба да нам кажете шта су аргументи, јер ми аргументима образлажемо амандмане и очекујемо да нам се тако и одговори. Ви сте рекли да амандман не прихватате јер „није у складу са опредељењем законодавца у погледу других облика стручног образовања“. Па наравно да није у складу са вашим опредељењем, зато смо и подносили амандман, зато што имамо другачији концепт, другачије виђење, другачије опредељење. Али то што ви мислите једно, а ми мислимо друго, није аргумент само

изнети шта ко мисли, него због чега неко мисли овако а због чега други мисли онако.

Није нам јасно, такође – у овом члану сте написали, ево и у образложењу, да је образовање за рад, колико траје, и стручно оспособљавање у складу са прописаним, односно одобреним програмом – ко тај програм одобрава и где је тај програм прописан. Нити је негде прописан, нити овде стоји ко га одобрава.

Дакле, мора да постоји нека веза између сваког члана закона да би закон био једна целина која може заиста да се примењује.

И даље стојимо на становништву да би било најбоље, с обзиром на оволики број амандмана и ограничено време за расправу, да ви ово лепо повучете, да уредите и стилски, и језички, и граматички и наравно суштински, што је најважније, па да се онда још једанпут лепо састанемо и поразговарамо, али појединачно о сваком предлогу закона, да би пре свега јавност Србије могла да чује ставове свих који учествују у раду овог парламента, наравно и представника Владе.

Јер, некако се један део расправе намерно и свесно организује тако да се претвара у реплике, повреде Пословника итд., у чему СРС не жели да учествује на тај начин. Ми не желимо да трошимо време улудо, него да расправљамо конкретно. То и радимо, али, некако, као да смо једини у овој сали који желе да на озбиљан начин расправљају о Предлогу закона. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Министар има реч.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само ради појашњења, вероватно су ови који сричу ове одговоре то можда неспретно урадили јер је објашњење овог члана 27. у члану 65. Значи, остали облици јесу везани за образовање одраслих, које спада у шири систем овде, образовање уз рад; зато се зову остали облици. Наравно да то доноси Савет за средње стручно образовање.

Постоје она три закона која се доносе у Скупштини следећег месеца, измене и допуне закона о предшколском, основном и средњем образовању, где је то детаљно уређено. Али требало је да образложење, слажем се с вама, иде логичније и буде јасније. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 27. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Изволите, реч има Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Да бих оставио више времена овом америчком пореском бегунцу од закона, одустаћу од даљег образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због ефикасности у раду одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 28. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Реч има Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Из истог разлога одустаћу од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због ефикасности у раду одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Амандман којим се после члана 28. додаје нови члан 28а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

САША РАДУЛОВИЋ: Мало пре сте ми прескочили 27а, али шта да радимо, то је такав манир.

Тако је, господине Красићу, о бесплатним уџбеницима.

Ово је јако важно питање за све грађане Републике Србије. Владајућа већина очигледно је остала без одговора, тако да ћуте, па је комуникација са грађанима Србије. Нажалост, то је тако.

Министар сигурно зна да су ове ствари овакве у свету, да деца добијају уџбенике, да се ограничава максималан број деце по одељењу на двадесет, да не може бити више од двадесет ученика по одељењу. Министар зна, такође, да групе које воде васпитачи у предшколским установама не треба да имају преко петнаесторо деце. Међутим, нажалост, не одлучује о овоме, односно Влада не жели да подржи предлог да се уџбеници набаве за сву децу. Прича да нема пара није тачна. Новца у буџету има, само се троши на ствари на које не би требало да се троши, а не на ствари које су важне за све родитеље у Србији, за сву децу у Србији.

Деца наше дијаспоре која су у Северној Америци, у ЕУ добијају уџбенике када дођу у школу, само деца у Србији имају овај накарадан систем да се по детету месечно плаћа 10.000–17.000 динара, и то плаћају породице које имају примања од 57.000 динара.

Значи, ово је могуће платити. Српска напредна странка очигледно то не жели да уради. Добра вест за грађане Београда је да иду београдски избори па ћемо моћи ово да применимо, решење из овог предлога. И без републичке власти Београд ће моћи да плати уџбенике за сву децу у основним и средњим школама, јер то кошта мање него јарболи и фонтане. Значи, ове ствари су оствариве, могуће их је урадити. У Српској напредној странци само причају како им је стало до деце, до наталитета, а када је потребно донети једну меру која заиста помаже родитељству и родитељима

у ношењу финансијских трошкова онда су неми и ћуте на ове предлоге. На изборима у Београду грађани ће моћи да одлуче другачије. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 29. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић.

Реч има Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Не знам да ли је, даме и господо, математика била обавезан предмет у БиХ тих година када је амерички порески бегунац, бегунац од закона, завршавао основну школу, али изгледа да није била. Јер, да је тог предмета било, морао би знати, и као електричар, и као основац и као амерички бегунац, из обавезних предмета, а амандман је на обавезне предмете, о њему говорим, да сва та права која он емитује тренутно, а која је ускраћивао када је био министар... Када је био министар тражио је да школарина буде скупља. А пошто му тај део тела више није у фотељи, сада тражи да буде бесплатно.

Пошто смо се њега решили, на срећу, више није министар привреде, верујем да кроз повећану привредну активност можемо да остваримо једног дана и та права, али, наравно, да он не буде никад више министар привреде јер, једноставно, човек не уме да рачуна. Треба да буде свестан чињенице да само кроз повећану привредну активност могу да се плате емитована права: прво зарадиш новац, оно што привреда испоручи, тај новац узмеш и утрошиш. Онда не само да школство може да буде бесплатно већ и опрема и рачунари, све што он тражи а кошта триста милиона евра. Дотле новац треба да иде у инвестиције, управо да би се подигла привредна активност, да будемо и у образовању моћнији, и војно моћнији и политички моћнији. Зато је најпрече подићи инвестиције, нове технологије, нова радна места итд. Међутим, он је био министар привреде и то не зна. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Не, ви више немате времена, има само Душан Павловић.

(Саша Радуловић: Реплика.)

Марко Атлагић, као подносилац амандмана.

(Саша Радуловић: Реплика и Пословник.)

Како сте ви насилни! Прво, ако ћемо истине ради, Зукорлић се јавио пре вас па се не буни.

(Татјана Мацура: Пословник.)

Изволите. Само ви реците. Као подносилац, па да водим седницу.

МАРКО АТЛАГИЋ: Због ефикасности у раду одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

(Татјана Мацура: Пословник.)

Мени каже „Срам вас било“ неко ко виче на мене данима, невероватно!

Муамер Зукорлић, повреда Пословника.

Извините што сте чекали.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Повређени су чланови 106. и 107, заиста не могу а да не реагујем. Дакле, достојанство Народне скупштине се не вређа само када неко вулгарно псује, вређа или се свађа. Овај дом и људи који седе овде се цели дан вређају понављањем ове реченице, испирањем мозга о бесплатним уџбеницима. Ово је за мене увреда, коју просто не могу да истрпим. Наравно, и сви они јадни грађани који гледају овај пренос.

Захтевам од председнице Народне скупштине да реагује на ово. Ово је удар на елементарну интелигенцију и достојанство. Није могуће да се у оквиру сваког амандмана може говорити о једној таквој демагошкој флоскули о бесплатним уџбеницима, у сваком амандману. То је увреда за Народну скупштину, скрнављење Народне скупштине и вређање елементарне интелигенције и достојанства грађана. Зато вас молим да реагујете.

А шта желимо у смислу јефтиних или бесплатних уџбеника, људи, то сви знају. Само да нађемо како и када. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, у праву сте. Два дана покушавам посланицима да објасним да морају да говоре по амандманима, њих то не интересује. Мени је најтеже. Додуше, мањина то ради, али толико су агресивни да кваре атмосферу.

Реците, Татјана Маџура. Изволите.

ТАТЈАНА МАЏУРА: Желим да укажем на повреду Пословника члан 103. став 1: „Народни посланик има право да усмено укаже на повреду у поступању председника Народне скупштине, ако сматра да није у складу са одредбама овог пословника, а учињена је на седници Народне скупштине која је у току, и то непосредно по учињеној повреди.“ Покушала сам то малопре, међутим, ви мене поново, по старом добром обичају нисте видели, као што редовно не видите Посланичку групу Доста је било.

Оно што сам малопре хтела да кажем јесте да је народни посланик... Верујем да нисте пажљиво слушали, јер да сте пажљиво слушали чули бисте да у образложењу амандмана који је поднео посланик Маријан Ристичевић нема ни једне једине речи о томе шта у том наводном амандману пише. Ово је константно понављање једног те истог манира, а то је да се време које је предвиђено за образлагање амандмана користи како би се људи, који су притом и колеге у Народној скупштини, вређали по личном основу.

Молим вас да даље обратите пажњу на то како звуче излагања посланика Маријана Ристичевића и професора Марка Атлагића, пошто се углавном ниједан од њих двојице још ниједном у данашњем дану није обратио у Скупштини на тему амандмана. Чак, нисам сигурна да би Маријан Ристичевић могао да понови о чему се ради...

ПРЕДСЕДНИК: Само седите.

(Татјана Мацура: Зашто сте ме прекинули?)

Не вреди, то не може, то је забрањено Пословником. Не стоји вам. Седите, немојте вређати посланике. Не стоји вам, стварно.

Значи, покушавам... Ако могу да толеришем Сашу Радуловића да два дана не прича ни о једном амандману осим о првом који је поднео и да прича о чему год хоће – доста је било, доста, свима – онда то морам да дозволим и другим посланицима.

Врло сте осетљиви када посланици имају да кажу нешто што се вама не свиђа. Шта да вам радим, можда нисте за Парламент.

На члан 29. амандман је поднела народна посланица Весна Марјановић.

Није ту.

На члан 29. амандман је поднео посланик Саша Радуловић.

Да чујемо образложење амандмана јер је то тражила посланица Татјана Мацура. Изволите, стриктно о амандману.

САША РАДУЛОВИЋ: Да прочитам амандман: „Образовање је право детета. Услов за коришћење овог права је да је дете држављанин Републике Србије. Република Србија је обавезна да обезбеди средства којима ће се сваком детету обезбедити предшколско образовање у потпуности плаћено из буџета без икакве обавезе партиципације...“

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, промашили сте амандман и морам да вас прекинем, по Пословнику.

САША РАДУЛОВИЋ: Ово је текст амандмана.

ПРЕДСЕДНИК: У Предлогу закона о основама система образовања и васпитања...

САША РАДУЛОВИЋ: Члан двадесет и ... Прихваћен је амандман, не можете на овакав начин насилно да мењате амандман.

ПРЕДСЕДНИК: Није прихваћен, погрешили сте.

САША РАДУЛОВИЋ: Нисам погрешιο, члан 29а. Лепо пише.

ПРЕДСЕДНИК: Не, нисмо дошли до тога.

САША РАДУЛОВИЋ: Прочитали сте 29а.

ПРЕДСЕДНИК: Не, нисам прочитала.

САША РАДУЛОВИЋ: Прочитали сте. Имате стенограм. У стенограму, прочитали сте, госпођо.

ПРЕДСЕДНИК: Не, нисам. Пазите мало. Жао ми је, лепо је признати да сте промашили тему. Промашили сте амандман. Разумем вас у том жару, али није 29а.

На члан 29. амандман су заједно поднели посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Изволите.

Ви сте се јавили као подносилац? Извињавам се. Изволите, Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, председнице.

Стално потенцирамо васпитну улогу школе и сви посланици говоре о томе како треба да је нагласимо, а у оним земљама у којима је васпитна улога школе изузетно значајна и изражена и у којима се негује показало се да управо ваннаставне активности имају велики потенцијал да се васпитна улога школе оствари. Притом се мисли на спортске и друге активности, на неке хуманитарне активности, филантропске, различите активности које деца имају у школи и ван школе у заједници у којој живе, еколошке акције и тако даље. Показало се да такве активности имају велики васпитни потенцијал и да су управо то активности које треба и децу ван школе да науче и васпитају, ако ћемо ту васпитну улогу школе да узмемо као нешто што треба да јача.

Наравно да се од наставника који имају плату 36.000 динара, са тенденцијом смањења сваки пут када се паре потроше на фонтане и јарболе „Београда на води“, „Ер Србије“ и друге ваше мегаломанске пројекте, очекује да у те ваннаставне, ваншколске активности децу воде, вероватно, волонтерски. Због тога предлажемо да све те ваннаставне активности за које се доказало да имају велики васпитни потенцијал улазе у радно време наставника. Мислимо да ће само тако имати шансу да заживе, да ће једино тако имати шансу да буду функционалне, јер све друго је нереално очекивати од ионако потплаћених наставника. Нереално је од њих очекивати да и у своје слободно време воде децу, организују те активности и због тога захтевамо да оне улазе у радно време наставника.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Мислим да је општепознато јавности просветној да су сви до сада плаћени по овој обавези, јер радна листа наставника и 40-часовна радна недеља наставника траје деценијама, и то улази на један другачији начин. Постоји типска идеална недеља, када су деца на настави, и онда се она узима према броју наставних недеља. Онда имате онај нетипски број недеља до 44, од 32 или 34, зависи колико траје школска година, када се све ово обрачунава као онај сезонски посао. Тада није урађен, али се води у листи. И, имате оно време до 52 недеље за

годишњи одмор. Тако да је ово апсолутно садржано и у годишњој и у свим другим видовима.

Овде је била намера да се за децу – а не за наставнике, јер се они преклапају једни с другима, свако има свој распоред – установи шта су те остале активности и програми, не само предмети. Ми смо издвојили програме. Јер ако имате и целодневну наставу и ако се тежи, и по Стратегији, да се иде на целодневни боравак, онда имате, рецимо, активности које трају двадесет минута, тридесет минута, можда и сат времена, ако су неке вежбе итд. Тако да је то била намера.

Наравно да смо са синдикатима ово прошли и заједно видели. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли имате тај амандман да ми дате? Нико не може да пронађе тај амандман.

Даћу вам реч. Немам ништа против. Завршено је на 29, пише 30, нема ништа на 29а.

(Народни посланик Саша Радуловић прилази председници Маји Гојковић, са материјалом, и говори: Дајте, молим вас, немојте да обмањујете грађане, ево прочитајте.)

Немојте ви да обмањујете.

(Саша Радуловић: Ево, то је ваш документ. Прочитајте.)

Мој документ? Нисам ја поднела амандман.

(Саша Радуловић: Амандман 29а.)

Молим посланика Сашу Радуловића да ме не малтретира.

Повуците се назад. Изричем вам опомену због овог понашања. Доста је било оваквог простаклука и насиља над председником Парламента. Срам вас било! Срам вас било!

Донесите ми амандман који сте поднели и дали на писарници, и немојте да се дерњате и хвалишете својим примитивизмом овде. Ово није слика Парламента Републике Србије, ово је слика само вас.

До краја расправе донесите поднети амандман 29а, добићете реч. Немојте ми претити. Показали сте ми папир откуцан од стране Службе; дајте ми амандман који сте поднели да бисте добили реч.

Имамо још пар стотина амандмана, што сте лењи тако? Сиђите и донесите. Имате сто секретарица, нека вам неко донесе.

(Саша Радуловић: Колико секретарица?)

Које плаћају грађани Србије, истине ради. Грађани Србије плаћају ваше секретаре који раде овде у Парламенту. Толико о вашој демагогији.

На члан 30. амандмане, у истоветном тексту, поднели су посланици Маријан Ристичевић и Марко Атлагић, са исправком.

Имате шансу још пар сати да донесете амандман да бисте га образложили, ако умете.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, с обзиром на количину нервозе која допире оданде и да могу бити опет у ризику да ме вређају и пљују, одустаћу од образлагања.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштована председнице, уступам време посланици „никад им доста није било“, како би стекла додатно васпитање које јој недостаје. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман 28а смо нашли, нађите 29а из писарнице поднет, да бисте добили реч. Да ли је вама то тешко?

(Саша Радуловић: Први пут у историји се ово дешава.)

Замолите асистента, кога плаћају грађани Србије из свог пореза, да оде до писарнице и донесе ваш амандман да бисте добили реч. Грађани Србије га плаћају, зарађује на основу грађана Србије да би „Доста је било“ имао асистента, који би требало да сиђе одгоре до писарнице, а не само да упада у Парламент, као прошле Нове године, па да свира са вама гитару о трошку грађана Србије. Толико о демагогији вашој.

На члан 30. амандман су заједно поднели посланици Посланичке групе Двери.

Реч има народни посланик Драган Весовић.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Господине министре, члан 30. говори о надлежности Министарства, а амандман смо поднели на став 2. тачку 7). Наиме, тачка 7) каже – Министарство остварује међународну сарадњу на плану развоја система образовања и васпитања, анализу и преношење страних искустава и европских програма и достигнућа.

Малопре смо добили уверење од вас да је закон озбиљно писан од великог броја правника, а чули смо и неке оптужбе, за које не верујем да су истините, да је закон преписан. Молим вас, објасните ми шта значи „страна искуства и европски програми“. Могу да схватим да је за Европу нешто што је ван ње страно, али за земљу Србију страно је и ЕУ и, како кажете, друга страна искуства. Зато је наш амандман био да се избаци реч „европских“ и да остане „преношење страних искустава и програма“.

Не знам зашто је то одбијено, јер ако ми не објасните шта је разлика између страних искустава и европских програма, остаћу у убеђењу да је ово само пука жеља за додворавањем Европској унији и једном путу Србије ка Европској унији, о којој, иначе, имам мишљење какво имам. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 30. додаје нови члан 30а поднео је посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Амандман гласи: „Образовање је право сваког детета. Услов за коришћење овог права је да је дете држављанин Републике Србије. Република Србија је обавезна да обезбеди средства којим ће се сваком детету обезбедити предшколско образовање“, значи, вртиће, „у потпуности плаћено из буџета, без икакве обавезе партиципације родитеља детета. Република Србија је дужна да обезбеди средства за опрему за предшколско, основно и средње образовање за све кориснике из става 1. и 2. овог члана, и то посебно али не и искључиво за уџбенике, свеске, оловке и рачунаре“, значи, да се сви уџбеници набаве о трошку буџета.

Република Србија је дужна да обезбеди превоз за све ученике од куће до школе и назад у потпуности из буџета Републике Србије, без икакве партиципације родитеља корисника. Ово значи да буџет Републике Србије, не локалне самоуправе, треба да обезбеди ова средства; да обезбеди средства за исхрану све деце (ужину, воће и поврће); да одељење у основним школама може да има максимално двадесет ученика; да у предшколским установама један васпитач може да води групу од максимално петнаесторо деце.

Ове ствари су у интересу свих родитеља у Србији, ово може да се плати из буџета. Трошак је 0,23% буџета Републике Србије, новца има и то је мање него пола субвенције које добија „Ер Србија“ сваке године за неспособно вођење тог предузећа. Према томе, ово може да се плати. Владајућа већина не жели о овоме ни да расправља. Видите какве представе праве да би избегли разговор о ономе што је важно за све родитеље.

Приче је доста, и преко главе. На дела, господо. Амандман којим би се набавили уџбеници за сву децу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Тако је. Само ви донесите 29а из писарнице.

Реч има народни посланик Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Даме и господо народни посланици, уважени министри, предлажем да се не прихвати овај амандман из оних разлога које је Влада навела у образложењу. Неким народским језиком можемо рећи да тренутно немамо новца за тако нешто. Иако овде већ сатима слушамо истоветну причу, по сваком амандману, од претходног говорника, са истоветним образложењем, и не знам докле ћемо слушати, једино што имам да кажем, а што би било смислено, то је да сто пута поновљена лаж неће постати истина зато што је сто пута поновљена.

Желим и вама, госпођо председавајућа да сугеришем, ако је могуће, мада сте и сами предузели неке мере у том смислу, да обратите пажњу када крене да излази из онога што је тема амандмана и пореди нас са неким другим земљама или да прича неке разне бесмислице, да просто реагујете и узмете му реч. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хоћу. Толико пута смо је споменули да ће нам се јавити и Меланија Трамп.

Реч има народни посланик Соња Павловић.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Господо посланици, како владајуће већине тако и опозиције, ја бих вас замолила следеће... Причамо о амандманима и расипамо време бескрајно; пред нама су два, како их сви називају, кровна закона и нећемо успети да завршимо ни први, а камоли да дођемо до другог. Пошто сам човек из праксе, покушаћу нешто да вам кажем. Шта значи кровни закон, нешто што су сви овде употребљавали? То значи следеће: не само да је он на врху, јер кућа се рачуна од крова а зида се од темеља. Значи, ако тај кров не поставимо како треба, цаба нама цела кућа, јер темељи ће нам бити нестабилни. Тренутно се то дешава.

Значи, молила бих министра, молила бих све посланике... И, поручујем грађанима Србије да овде није било неке емпатије према мигрантима, коју су без милости користили посланици владајуће опозиције, већ само разводњавања и трошења амандманског времена. Такође, молила бих посланике опозиције да имају разумевања за грађане Србије, ако им желе добро, ја се надам да им желе добро, као и сви ми, јер амандмани су пре свега амандмани опозиције – дајте својим колегама шансу да зарад тог образовања, зарад оба закона, доспемо што више амандмана да обрадимо и да образложимо грађанима Србије зашто овај закон такав какав јесте није добар за грађане Србије. Хвала вам најлепше.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. На члан 37. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, кад сам чуо претходног говорника, термин „владајућа опозиција“, решио сам да не образлажем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 31. амандман је поднео народни посланик Горан Чабради.

На члан 31. амандман је поднео народни посланик Душан Милисављевић.

На члан 31. амандман је поднео народни посланик Томислав Жигманов.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч?

На члан 31. амандман је поднела народни посланик Весна Марјановић.

На члан 31. амандман је поднео народни посланик Душан Павловић.

Реч има народни посланик Душан Павловић.

Изволите.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Захваљујем.

Поднео сам амандман на члан 31. у који додајем још једно овлашћење школске управе, по коме она води евиденцију о изреченим казнама суспензија ученика и о стручном педагошко-психолошком раду ученика за време трајања удаљавања са наставе.

Ово је, иначе, део „Алексиног закона“ који је неколико година кружио по овој скупштини и добио пуно обећања од представника СНС, поготово председнице Парламента из прошлог сазива, који, нажалост, није нашао своје место у овом закону. Дакле, ја сам предложио неколико чланова који се односе на инкорпорацију „Алексиног закона“ у овај закон, који су сви одбијени.

Послушајте, молим вас, образложење Владе због чега је, рецимо, овај амандман о суспензији ученика насилника одбијен. Каже овако: „Амандман се не прихвата, јер није у складу са концепцијом Предлога закона у погледу надлежности школске управе.“ Дакле, отприлике кажемо – ми одбијамо овај амандман зато што ми одбијамо овај амандман.

Каква је онда концепција школске управе? Не желите да прихватите ниједан амандман у вези са сузбијањем или превенцијом вршњачког насиља и кажете – то није наша концепција. Дакле, ваша концепција је – вршњачко насиље је онда у реду, све док се не деси нека јако, јако компликована и заоштрена ситуација да дете погине. Онда ћете да реагујете?

Мислим да је ово погрешно. Молим вас да размотрите поново све амандмане који су везани за инкорпорацију „Алексиног закона“ у овај закон.

ПРЕДСЕДНИК: На амандман којим се после члана 31. додаје нови члан 31а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Александра Чабраја, Зоран Живковић, Соња Павловић и Јован Јовановић.

Реч има народни посланик Александра Чабраја.

АЛЕКСАНДРА ЧАБРАЈА: Поштоване колеге народни посланици, још једном ћу апеловати да рационално трошимо ово време јер га због обједињене дискусије имамо јако мало, а плашим се да многа битна питања нећемо стићи уопште ни да поменемо.

Ово је једно од јако битних питања. Реч је о Националном просветном савету. Променама које доноси овај закон може се догодити... Много је промењен састав Националног просветног савета, промењене су надлежности Националног просветног савета. Овакав какав је, Национални просветни савет готово да нема никакву сврху постојања, јер о свему одлучује Министарство.

Желела бих да скренем пажњу на то да са променама које овај закон доноси (ево, можда ће министар да нам каже нешто више о томе, надам се да ће ме разуверити) постоји опасност да се у овако изабраном Националном просветном савету не нађе ниједан професор државног универзитета, односно факултета у Србији.

Ево, само кратко, желимо да уштедим што више времена. Очекујемо одговор министра. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 32. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, у вези са чланом 32. имамо национални просветни савет за образовање одраслих. У вези с тим, послали бисмо једног професора који је малопре говорио, који је написао отприлике овако – да му се јавно извину... Каже се – да му се јавно извине. Па бих тог професора послао на образовање одраслих. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 32. амандман је поднела народни посланик Весна Марјановић.

На члан 32. амандман је поднео народни посланик Владимир Ђурић.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Поштована председавајућа, поштовани господине министре са сарадницима, поштоване колеге посланици и грађани Србије, ово је сада серија чланова закона о основама система образовања којима се регулише надлежност, састав, начин избора и обавезе извештавања Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих. То су национална стручна тела, која ће по овом концепту закона мање-више

бити потпуно развлашћена. Дакле, начин њиховог избора је промењен, промењена је структура њиховог чланства, обавеза извештавања.

Ми смо конкретно амандманом на члан 32. предложили да се Националном просветном савету врати обавеза коју он има по постојећем закону, а то је да једном годишње извештаје о свом раду доставља Народној скупштини Републике Србије, поред обавезе која је предвиђена новим законским решењем да квартално извештава и Министарство.

Поред тога, ради постизања какве-такве независности у раду Националног просветног савета, тражили смо да накнаде за њихов рад као и до сада, као у постојећем закону, утврђује Народна скупштина, а не Министарство, јер, наравно, ко утврђује накнаде, тај има и моћ контролисања.

Поред тога, тражили смо и да Национални просветни савет и Савет за стручно образовање и образовање одраслих пораде на транспарентности у свом раду и јавност о свом раду упознају путем достављања информација на својим интернет страницама.

Сматрам да су ова тела веома значајна, да концепт закона којим се комплетна стручна јавност искључује из вођења образовног система у Србији заправо представља урушавање демократије. А када се надлежност укида Народној скупштини, онда то додатно представља и деградирање Народне скупштине као највишег законодавног тела у овој земљи. Апелујем на јавност да озбиљно узме у разматрање шта се, заправо, овим концептом закона са Националним просветним саветом ради, јер иста ствар се ради и са установама које су надлежне за високо образовање, а то су Национални савет за високо образовање и Национално акредитационо тело, које ће такође по закону о високом образовању бити потпуно стављено у руке и контролу извршне власти, то јест Владе. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Ради јавности, да прочитам допис из писарнице: „Народни посланик Саша Радуловић није поднео амандман којим предлаже да се после члана 29. дода нови члан 29а, већ је поднео само амандман на члан 29“, потпис радника из писарнице. Хвала. Молим да сачувате то.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Ми не желимо, господине Шарчевићу, да Национални просветни савет вама подноси извештај о раду, него желимо да Национални просветни савет Скупштини подноси извештај о раду зато што не желимо да Национални просветни савет бирате ви, него желимо да то ради Скупштина

Србије. Када ми бирамо овде Национални просветни савет, онда ми о томе овде разговарамо, онда на Одбору разговарамо о томе, гледамо да ли кандидати испуњавају услове, па овде разменимо мишљење о томе ко су све кандидати, ко треба да буде изабран; то гледају грађани, па и они имају контролу око тога ко је изабран у Национални просветни савет.

Ваша је намера, господине Шарчевићу, да ви седнете у свој кабинет, погледате по списку који вам је неко доставио, изаберете кога хоћете у Национални просветни савет и онда се на томе прича заврши. Национални просветни савет за свој рад одговара само вама који сте га бирали. У међувремену, како видимо из чланова који следе, о чему ћемо исто тако разговарати, развластили сте тај Национални просветни савет који сте изабрали, па ћете сада ви да доносите и планове и програме рада, да бирате и одобравате уџбенике итд. Много вам је, господине Шарчевићу.

Ви сте рекли да не могу ја да судим да ли сте ви Доситеј Обрадовић или нисте. Мало је трагично да тако о себи мислите, али то је сада већ ствар вашег доживљаја себе, у то не можемо улазити.

Међутим, вероватно треба да будемо срећни што са Националним просветним саветом не радите оно што кроз амандмане одбора радите са Националним саветом за високо образовање, где вас је наш колега, бивши муфтија, наговорио, натерао или убедио – не знам, вероватно ћете нам једном објаснити какви су били његови аргументи да вас примора или убеди – да прихватите амандмане којима ће његов универзитет који десет година не може да се акредитује коначно добити акредитацију.

У Националном савету за високо образовање ви чак можете апсолутно по сопственом избору да бирате чланове. Чак нема никога ко вам те чланове предлаже, него ви процените ко су истакнути стручњаци, без икаквих критеријума, икаквих правила. Претпостављам да ће то бити стручњаци који ће се сложити да муфтијин универзитет може да се акредитује. Борићемо се са вама и око Националног просветног савета и око Националног савета за високо образовање, јер не можете, господине Шарчевићу, о таквим стварима да одлучујете, не може Национални просветни савет вама да подноси извештај и не можете ви да га бирате.

ПРЕДСЕДНИК: Имате секунд, Гордана. Да ли можете нешто за једну секунду да нам кажете?

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Није паметно, министре, никад не бирати боље од себе.

ПРЕДСЕДНИК: То су већ четири. Хвала.

На члан 32. амандман је поднела Бранка Стаменковић.

Амандман којим се после члана 32. додаје нови члан 32а поднео је Саша Радуловић.

На члан 33. амандман су заједно поднели посланици Посланичке групе Двери.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Иван Костић.

ИВАН КОСТИЋ: Поштовани грађани, уважени министре, Српски покрет Двери дао је један амандман на члан 33. по питању састава Националног просветног савета, који има 35 чланова. Наш је предлог био да у Национални просветни савет треба да уђе по један представник српских образовних институција из региона и расејања.

Образложење које сте нам дали јесте да се „амандман не прихвата, јер није у складу са концептом Предлога закона у погледу састава и избора чланова Националног просветног савета“.

Не знам зашто од 35 чланова Националног просветног савета по један представник није могао бити из институција из расејања и региона које имају ауторитет. Као што знате, имамо случајеве да су угрожена права очувања језика у државама региона. То нису људи који су отишли, господине министре, у иностранство и улазе у њихов образовни систем, то су људи који су чланови српске заједнице, који су аутохтони на тим просторима. Да наведем само пример Црне Горе, где се 46% грађана изјашњава да су српског порекла – немају право да изучавају ћирилицу у основним школама. Такође бих вам навео пример једног озбиљног друштва из Беча, Српског културног друштва „Просвета“, које је основано 1902. године, у чијем чланству су изузетно образовани људи који се баве просветом и образовањем. Зашто од 35 чланова није могао по један да буде из тих институција? Знамо да само у региону има два милиона представника српског народа, а, процењује се, у целом свету четири милиона. Значи, то су две трећине.

Ово образложење апсолутно нема смисла.

А у складу је са државном стратегијом коју промовише Влада Републике Србије по питању културног обједињавања Срба из целог света, поготово из региона, где се планира да се донесе декларација о интегрисању првенствено на образовном и културном пољу између Срба у региону, првенствено Срба из Србије и Републике Српске. Ако држава Србија води такву политику, зашто ви нисте били претеча по питању примењивања те политике у овом закону, а имате могућности да то урадите сада? Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман је поднео Владимир Ђурић.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Дакле, ово је један од чланова закона о основама система образовања, којим се регулише начин избора чланова Националног просветног савета. Ми смо овим амандманом покушали да спасемо Национални просветни савет, који ће новим законом у суштини бити сведен на једно саветодавно тело које више ништа утврђивати и доносити неће, које ће Министарству давати своја мишљења, која ће бити необавезујућа, која министар може да одбије или усвоји. Верујемо да ће их одбијати.

Дакле, тражили смо амандманом да се надлежност за избор чланова Националног просветног савета врати под окриље Народне скупштине. Тражили смо да чланови Националног просветног савета и даље буду бирани на мандат од шест, а не на четири године.

Зашто су ове две ствари важне? Најпре, већ је речено неколико пута у расправи, када чланове неког независног стручног или регулаторног тела бира Влада, онда министар у свом кабинету узме, направи неки списак себи пожељних или подобних људи и од њих формира то неко независно стручно или регулаторно тело. Када то тело бира Народна скупштина, онда се о кандидатима за чланство у том телу јавно расправља. Расправља се на пленарној седници која се преноси на националној телевизији, расправља се на одборима, који се на сајту Народне скупштине могу гледати и у директним преносима и у одложеним снимцима, у потпуности, и јавност има прилику да буде обавештена о каквим кандидатима се ради.

Зашто је важно да мандат оваквих независних стручних и регулаторних тела траје шест, а не четири године? Зато што имамо непоклапање трајања мандата таквих тела и мандата трајања извршне власти, па се онда мора десити да део свог мандата имате некога кога вам је изабрала претходна скупштина, у претходном сазиву, у ком ви нисте били власт него опозиција, па онда морате две или пет година да трпите, рецимо, Сашу Јанковића пре него што изаберете заштитника правоверних грађана ваше „партоисповести“. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман је поднела Бранка Стаменковић.

На члан 33. амандман је поднео Душан Павловић.

На члан 33. амандман је поднео Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, ради ефикаснијег рада ја ћу одустати од образложења, уз извињење, јер нисам знао својевремено, када сам гурао господина Липковског, да ће се уместо раду посветити нечем другом. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман су заједно поднели посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Ненад Константиновић.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, министре, дакле, причали смо о овоме и у расправи у начелу, Министарство и министар овим предлогом закона хоће да Национални просветни савет ставе под своју капу и под своју команду. То раде тако што министар практично бира, односно Влада именује, на његов предлог, чланове Националног просветног савета.

Досадашње решење је да се Национални просветни савет бира у Скупштини. Зашто се бира у Скупштини? Зато да би имао ауторитет грађана Србије. У Скупштини Србије седе представници грађана. Скупштина Србије је била та која је бирала Национални просветни савет као најважније тело у систему образовања, као тело које треба да одлучује о најважнијим питањима из области образовања, јер смо ми сматрали да то треба да раде стручњаци, а не министар. Сада министар каже – ја ћу, практично, да именујем Национални просветни савет, то ће да уради Влада, Скупштина нема никакве везе са тим. Све се ставља под капу и под руку министра – од директора школе, које ће да бира министар, до Националног просветног савета.

С друге стране, мењају се и надлежности Националног просветног савета. Ми смо дубоко против оваквог решења и тражимо да се врати решење које је у садашњем закону. Детаљно смо то описали у амандману. Мислим да можете да прихватите овај амандман, да би требало да га прихватите јер то су сви посланици који су учествовали у расправи у начелу од вас тражили. Да ли је могуће да сви греше, а да сте једино ви паметни? Да ли је могуће да родитељи који не шаљу децу у школу месец дана греше, само је Министарство паметно јер треба да се смени директор?

Позивам вас још једном да размислите и да усвојите овај амандман. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандмане, у истоветном тексту, поднели су Милан Лапчевић и заједно Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Реч има народни посланик Дејан Шулкић.

ДЕЈАН ШУЛКИЋ: Захваљујем.

Члан 33. Предлога закона регулише структуру Националног просветног савета. Предлагач закона је предвидео смањење са 43 члана на 35 чланова Националног просветног савета.

Министар је у начелној расправи као један од разлога за смањење броја чланова Националног просветног савета којима се руководио навео

препоруку или налог Државне ревизорске институције. То свакако не може да буде разлог, та уштеда може да се обезбеди на неки други начин. Ви сте, министре, с обзиром на ваше компетенције, на моје изненађење, смањили број представника академика, редовних професора универзитета, представника универзитета у Србији; све остале структуре су мање-више заступљене, с тим што сте повећали број представника репрезентативних синдиката са један на четири у односу на претходно законско решење. То је исто чудно, да стављате број репрезентативних синдиката, када је то променљива категорија, дакле, може да их буде више али може да их буде и мање; мислим да то не треба да буде дефинисано законом.

Даље, у склопу свеукупног преузимања надлежности овим законом, које Влада преузима са нижих нивоа, ако тако могу да кажем, од установа и локалних нивоа, у овом члану је предвиђено и преузимање надлежности са виших нивоа, о чему је доста речи овде изговорено. Дакле, уместо Народне скупштине која би бирала Национални просветни савет, то сада треба да ради Влада Републике Србије.

У ставу 12. овог члана Предлога закона предвиђено је да министар може поднети захтев за разрешење члана Националног просветног савета уколико он не испуњава своју дужност. Неким чланом предвиђено је да се доноси пословник о раду; ваљда ће тим пословником бити детаљније предвиђено шта су дужности.

Мислим да Влада и министар, поред свих обавеза, а посебно с обзиром на стање у Србији, заиста имају пречих послова него да прате на тај начин рад чланова Националног просветног савета. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман су заједно поднели Александар Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Реч има народна посланица Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Опет иста ствар. Не можете, министре, да именујете чланове Националног просветног савета. Не можете, зато што је ваша жеља да их именујете инспирисана искључиво жељом да их контролишете. То сте показали када сте сменили председника Националног просветног савета, против ког сам ја иначе одувек била и говорила да је срамота да тај човек икада буде председник Националног просветног савета. Ваша странка га је хвалила и говорила да је најбољи човек за ту функцију. Тог момента када се побунио против овог закона, када се Национални савет побунио против овог закона, ви сте га сменили.

Друга ствар, у једном од ставова при крају овог члана каже се ко не може да буде члан Националног просветног савета, па каже: „лице које је

именовано, изабрано или постављено на функцију у државном органу, органу територијалне аутономије, односно локалне самоуправе, лице изабрано у орган политичке странке или орган ...“

Предлажемо да се овда дода ограничење – у претходне три године. Јер функционери ваше странке, господине Шарчевићу, имају чудновату моћ, супермоћ да оног момента кад их треба изабрати на неке функције за које им закони забрањују да се налазе на њима замрзну чланство у странци, замрзну функцију на којој су, па одједном нису ни функционери ни чланови странака. И онда, као да се то што су у странци и то што су политички обојени не важи. Е па важи се, и код Гашића и код Јоргованке Табаковић, то су особе које се налазе на функцијама за које им закон забрањује да се налазе на њима уколико су чланови странке.

Хајде да ставимо да у претходне три године тај није могао бити на функцији у странци, па ћете нам показати да заиста имате жељу да то буде деполитизовано. Немојте, то је Српска напредна странка изумела, тај институт замрзавања функција, да би се они који по закону не могу да буду на тим функцијама на њима нашли. Прихватите амандман да то буде у претходне три године, немојте да се тако нагло замрзавају људи, јер ко зна ко ће вам остати у странци.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман, са исправком, заједно су поднели Наташа Вучковић и Драгољуб Мићуновић.

На члан 33. амандман су заједно поднели народни посланици Дубравко Бојић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ми смо поднели амандман пре свега да бисмо скренули пажњу.

Господине министре, направили сте проблем са математиком на другој децимали у овом ставу где кажете: „Влада половину чланова, односно“, како рекосте овде, „18 ...“.

Половина од 35 није 18. Ви имате врсне математичаре у Српској напредној странци, они знају колико је два плус два.

Господине министре, пошто сте ви тазе на овој функцији, да вам објасним једну ствар: једини ко је одговоран или највише одговоран за извршење закона јесте Влада Републике Србије, и органи државне управе. Они извршавају законе. Образовање, избор и именовање неког органа је тзв. извршна функција. Ми смо од 2006. године имали системску грешку да је неко нама гурао да Народна скупштина бира ове и овакве органе. То је била грешка. Национални просветни савет, без обзира на број, да ли ће то бити председник и 34 члана, и треба да буде у надлежности Владе. Зашто? Зато што је извршна функција, извршавање закона.

Међутим, када сте дефинисали Национални просветни савет, ви сте имали у виду три функције: даје мишљење, даје предлоге, учествује у... Значи, правите нешто што је имитација институције која нема зубе. Има саветодавну функцију. Према коме? Према Влади, јер је Влада њен творац на основу овог закона. О томе се ради.

Ми смо се ових дана слатко смејали образложењу ових ваших предлога закона, ту је свега и свачега било, па смо закључили да је 48 већи број од 60, у образложењу; па смо даље читали и дошли до врло интересантних ствари.

Видите, у јавној расправи, коју сте ви радили и непосредно и преко интернета, велики допринос, а ви се њима захваљујете, дала су удружења за заштиту животиња. Удружење за заштиту и права животиња „Клемпа“ Земун. Ево, ваше образложење. Значи, и њих сте питали о основама система образовања и васпитања! Добили сте, рецимо, мишљење овог друштва „Лабрис“ – организација за лезбијска људска права. Па су и неки народни посланици били укључени. Видим, ви сте све лепо написали овде, све сте их поменули, како је та јавна расправа изгледала и ко је како учествовао.

Ако следим логику ваших предлога закона, предлагача, ви у овом члану, када дефинишете састав Националног просветног савета, нисте рекли колико има жена. У оном другом закону, о високом образовању, за један сличан такав савет ви сте тачно прописали да Влада мора да води рачуна да половина тамо... Родна равноправност.

Министре, искористите свој ауторитет, ова два закона избаците из ове скупштинске процедуре, проширите ову расправу, да се чују сугестије и мишљења, и направите нове предлоге закона. Неће паре из ЕУ да побегну.

Господине министре, ми ћемо морати једног дана да дођемо на терен јединице за управљање пројектима јавног сектора. Божидар Ђелић је оптеретио Србију. Знате колико нас је задужио? Двеста милиона. Четиристо са другим изворима финансирања. Али, господине министре, паре се не троше преко државе, него преко д. о. о., деоничарског друштва. Оснивач тог друштва је Влада Републике Србије. Повадише очи ови универзитетски професори за оне центре тамо.

Пошто сигурно нећемо доћи на закон о високом образовању, с којим правом намећете обавезу да се финансира приватна иницијатива Александра Карађорђевића за онај центар што је направљен у Београду?

Водите рачуна, ово ће да „вози“ некако док буде пара са стране; када све ово буде требало народ из буџета да финансира, неће бити пара, ово неће моћи да функционише. То је наша основна примедба.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Ево, ако дозволите, ја бих претходнику рекао да је два плус два једнако један. Нека то проучи, па ћемо се видети на

следећој седници. А могу да му кажем да два плус два може бити нула и да не мисли да је само два плус два једнако четири. Толико за данас.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 33. амандман је поднела народна посланица Весна Марјановић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 33. амандман је поднео Милетић Михајловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

МИЛЕТИЋ МИХАЈЛОВИЋ: Поштовани господине министре, ја сам о овоме, додуше на брзину, причао и на Одбору за образовање.

Надам се да нећу бити досадан ако поново поновим свој амандман, који се односи на то да уместо Заједнице музичких и балетских школа у састав Националног просветног савета треба да уђе Удружење музичких и балетских педагога Србије.

На овај начин прати се законски оквир који даје простор струковним удружењима из области образовања да имају своје представнике. Додуше, и заједнице имају, тј. Заједница гимназија и Заједница стручних школа, али када је реч о стручњацима из одређених области онда се узимају, видели смо у свим примерима, удружења одређене врсте педагога. Поготово што је тако било и у досадашњем закону. Нема разлога да се то сада промени. Јер онда би по логици ствари, на пример, уместо Удружења хемичара, педагога из области хемије, могла да уђе Заједница хемијских школа. Такође, овде имамо удружење ликовних педагога, што је сасвим у реду.

По тој логици, исто би требало да буде Удружење музичких и балетских педагога, тим пре што оно обухвата педагоге из ове области и у предшколском, основном и средњем образовању, у музичким и балетским школама и у високошколским установама. Такође, ова удружења учествују и у креирању програма из музичке уметности и ништа природније и логичније нема него да то удружење буде уважавано и у саставу Националног просветног савета, као и остала удружења.

Одговор који је овде дат није адекватан. Није ми јасно због чега се то није прихватило. Нисам сигуран да сте ви обратили пажњу на ово. Захваљујем се на ономе што је била ваша пажња у тренутку када сам причао о овоме. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, колега Михајловићу.

На члан 33. амандман је поднела народна посланица Снежана Пауновић.

Изволите.

СНЕЖАНА ПАУНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени господине министре са сарадницима, колеге посланици, у вашем претходном излагању чула сам да ћете статус библиотекара, којих се тиче амандман који сам поднела, решити подзаконским актом, тако да у том смислу разумем став Владе и одустајем од дискусије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 33. амандман, са исправком, заједно су поднели народни посланици Никола Савић и Милорад Мирчић.

Реч има Никола Савић.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 33. Предлога закона о основама система образовања и васпитања. Као што видите, многе колеге из моје посланичке групе и других посланичких група поднеле су амандман на овај члан закона, што само по себи говори да се ради о једној изузетно важној материји. Сви знате да је у питању Национални просветни савет. Нећу говорити о начину на који се именује тај просветни савет, о томе је било доста речи; пре свега, рећи ћу о саставу Националног просветног савета.

Видели смо овде да постоји већи број асоцијација из којих се попуњава Национални просветни савет од 35 чланова. Мање-више заступљен је највећи број асоцијација које треба да чине овај савет. Међутим, амандманом сам интервенисао на крају овог става где се говори да из реда репрезентативних синдиката треба да буду четири члана овог просветног савета. Апсолутно сам убеђен да то није добро решење, да из реда синдиката треба да постоји мањи број чланова Националног просветног савета, јер не постоје јасни критеријуми који говоре о томе који је синдикат репрезентативан.

Имамо велики број образовно-васпитних установа које немају синдикалне организације и нису синдикално организоване. С друге стране, синдикати које данас имамо, не само у образовно-васпитним организацијама него и у већини других организација, не штите – не у довољној мери, него буквално уопште не штите – интересе запослених, него пре свега штите личне интересе. На тај начин штите интересе Владе.

Некадашњи синдикати, у комунистичко време, макар су водили рачуна о зимници, огреву итд. за најсиромашнији део колектива у којем раде. Данас ситуација није чак ни таква. Када су у питању школе, представници синдиката имају проценат увећања плате, а њихова је плата у неким школама чак већа и од плате директора па се дешава да је веће интересовање за место председника синдиката него за место директора школе, односно неке друге установе.

Као разлог за одбијање амандмана у образложењу сте навели да је решење које закон предлаже целисходније. Апсолутно и одговорно тврдим,

као човек који пуне 33 године непрекидно ради у образовању, да је решење које сам предложио целисходније. Све ове асоцијације које се таксативно наводе у овом закону имају по једног свог представника изузев Асоцијације универзитета Србије, а синдикатима, о којима сам рекао да не штите довољно интересе запослених, дају се четири места.

Господине министре, да ли сте размишљали о томе да, рецимо, Универзитет у Косовској Митровици треба да има обавезну проходност, да има једног члана Националног просветног савета? Из овога како је дато решење у овом закону заиста нисам могао то да видим. Зато апелујем на вас да још једном ово о чему сам говорио погледате и анализирате и евентуално исправите то, ако је могуће. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Савићу.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да одговорим на члан 33, а 32. и 34. ћу да повежем касније.

Број чланова је могао да буде неограничен колико је све представника хтело да уђе у њега, тако да ово није никакво почасно тело.

Један од разлога што иде на Владу јесте што се раније Национални просветни савет углавном бавио лобирањем за одређене струке. Ако смо сад струкама дали да се брину саме о стручном делу питања, улога синдиката јесте да се брину о запослености и осталом.

Наравно, у разговору са њима смо и те како истакли улогу, да они имају (то су сви запослени у просвети) јако много озбиљних кандидата, људи који су докторирали, магистрирали, врло уважавам, до тога да ће они дати добре представнике, али је то, ето, и тај социјални интерес, јер је раније у сазиву углавном то био интерес, да се не може изменити наставни план и програм зато што нека група тамо излобира и држи позицију. Тако да је тај баланс постојао.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Колега Савићу, изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Само кратко. Господине министре, верујем да сте ви дали све од себе да овај закон буде што бољи, међутим, гледано кроз састав Националног просветног савета, заиста, онај ко се бави овом материјом, односно чија је то делатност била током дужег временског периода, може закључити само једну ствар.

Овде имамо да Заједница средњих стручних школа даје одређен број својих представника у састав Националног просветног савета, што није спорно, међутим, не постоји ниједан механизам који обезбеђује да ће било који професор стручних предмета у основној или средњој школи обавезно

ући у Национални просветни савет. Ви сигурно имате боље податке, али, према мојој процени, од укупног броја свих просветних радника у основним и средњим школама најмање 30% чине професори стручних предмета, а овде не постоји ниједан механизам да ће такви људи постати чланови Националног просветног савета, јер из неке средње стручне школе може ући професор српског језика, професор физичког васпитања или било ког другог предмета. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 33. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета и Срето Перих.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Амандман којим се после члана 33. додаје нови члан 33а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

Реч има народни посланик Иван Костић.

Изволите.

ИВАН КОСТИЋ: Господине министре, мени је жао што нисам добио одговор по питању претходног члана и нашег амандмана. Сматрам да ћете узети у разматрање ту нашу сугестију, јер овим предлогом закона се цео културнообразовни простор своди на централну Србију, што апсолутно сматрам непотребним и погрешним, јер и Срби из Барање и Срби из Кумановске области припадају нашем образовном и просветном идентитету. Биће прилике да о томе причамо и у амандманима које смо предложили из овог закона.

Што се тиче члана 34, Српски покрет Двери сматра да одредбе које су важиле у претходном пропису треба да остану исте. Ви сте на овај начин развластили Национални просветни савет; он сада, по овом предлогу закона, само даје мишљење по питању Стратегије образовања. Сматрамо да ће се на овај начин урушити сам квалитет Стратегије образовања на свим нивоима, јер буквално се контролише све, од чистачице у јавним предузећима до највиших научних институција.

Овакав закон ће опет довести до тога да људи који имају ауторитет и интегритет по питању универзитетског образовања подносе оставке или бивају смењени, као што је смењен председник националног савета за просветно образовање, уважени академски професор Александар Липковски. Зато сматрамо да је предлог овог закона непотребан и да се политика ставља изнад струке.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 34. амандман је поднела народна посланица Бранка Стаменковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 34. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Штедећу време, хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Ненад Константиновић.

Изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, овим предлогом Српска напредна странка је у потпуности деградирала Национални просветни савет. Не само да Влада именује председника Националног просветног савета, док је то раније радила Скупштина, него је тај Национални просветни савет деградиран до краја тиме што су му одузете надлежности. Национални просветни савет више не одлучује о програмима који одређују шта се учи у основној школи, шта се учи у средњој школи. Сада о томе одлучује министар. Зато министар овим предлогом каже – Национални просветни савет ће бити саветодавно тело министра. Дакле, ништа се више не пита Национални просветни савет, него он саветује министра, а министар може да уважи тај савет или да не уважи савет. Ако не уважи, баш га брига, одлучи како хоће, без обзира на то што Национални просветни савет мисли, пише или предлаже.

Ми мислимо да овај концепт није добар. Наш концепт се у потпуности разликује од концепта Српске напредне странке по којем је министар и Министарство све, одлучује о свим питањима, одлучује о именованима директора, одлучује о именовању Националног просветног савета, одлучује о програмима, а нико из струке нема ауторитет, баш зато да би министар могао да ради све.

Молим вас, размислите још једном, да вратимо надлежности Националном просветном савету, телу у коме се налазе стручњаци. Не треба све да буде дневна политика, а у образовању не треба ништа да буде дневна политика.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 34. амандман је поднео народни посланик Владимир Ђурић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Дакле, настављамо расправу о серији чланова закона о основама система образовања који регулишу начин избора, чланство и надлежности Националног просветног савета.

Зашто ово није закон о основама система образовања, зашто ово слободно можемо назвати законом о контроли система образовања? Национални просветни савет, Национални савет за високо образовање, Национално акредитационо тело, све ће то бити стављено под контролу Владе кроз промену структуре чланства, кроз промену начина избора и кроз ослобађање од надлежности, које ће све бити пренете у руке Владе.

Ми смо амандманом тражили да се Националном просветном савету врате надлежности за утврђивање и доношење оних ствари које је у систему образовања то тело доносило по постојећем закону, а то је да Национални просветни савет, а не Министарство, на бази мишљења необавезујућег, доноси стандарде васпитања и образовања, предлоге програма завршних испита, основе програма предшколског васпитања и образовања, Национални оквир образовања и васпитања, део планова и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих за опште предмете и основе васпитног програма итд.

Дакле, ако не желите да Национални просветни савет ове ствари доноси, него желите да вам само даје необавезујуће мишљење, укините га! Шта ће вам Национални просветни савет? Распустите га и те људе запослите код себе у Министарству, ништа се променити неће. Нећемо више имати Национални просветни савет и то неће бити прва независна, стручна институција коју ћете покварити, упропастити.

Дужан сам грађанима рећи, Национални просветни савет у Србији постоји од 1880. године. Овим законом ово тело ће практично постати потпуно бесмислено, можете га потпуно распустити и вама подобне раднике задржати и запослити у Министарству. Успели сте да покварите стручну институцију која у овој земљи постоји од 1880. године! Дакле, и камен бисте покварили!

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ђурићу.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народна посланица Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем се.

Не знам, господине Шарчевићу, што сте ви са нама престали да разговарате. Нама је веома значајно да чујемо шта мислите о нашим амандманима пошто смо под утиском да нисте читали образложења која су ваши сарадници написали, зато што та образложења нама не показују због чега су решења која смо нудили неприхватљива за Владу.

Дакле, не само да ћете, други су рекли, бирати Национални просветни савет, ви ћете га потпуно развластити. Ви узимате на себе велики део надлежности Националног просветног савета. Ми у Демократској странци уверени смо да немате капацитета да доносите наставне планове и програме, немате капацитета да бирате и планирате уџбенике, немате капацитета све те ствари да радите. Нејасно је због чега себи дајете толико кредита да сте у стању то да радите. Овај закон о основама система образовања и васпитања служи томе да ви сву власт приграбите.

Закон о високом образовању, с друге стране, служи томе да они који десет година не могу да акредитују своје факултете сада то учине, уз ваш благослов. Требало је да нам кажете, када сте долазили у ову скупштину пре три дана, господине Шарчевићу, да ови закони служе томе.

Није требало да се претварате да спроводите неке реформе, требало је да кажете – законом о основама система образовања и васпитања ја ћу сву власт да приграбим себи, а законом о високом образовању омогућићу Муамеру Зукорлићу да акредитује свој факултет, који петнаест година не може да акредитује.

Било би поштеније да сте нам тако рекли, па да знамо да тако причамо, а не да Одбор у седам ујутру усваја неке амандмане којим се мења суштина закона које сте нам донели, који искључиво иду ка томе, прво, да ви ставите своју шапу на акредитацију и, друго, да се из процеса акредитације избаце сви који су до сада спречавали да Муамер Зукорлић акредитује свој универзитет.

Немојте да нас варате, господине Шарчевићу, ова скупштина не служи томе. Ово што сада покушавате да склоните од очију Скупштине, верујте, неће проћи незапажено. Или почните да разговарате са нама о овоме што предлажемо или да се разилазимо, јер овако ми да причамо, ви да ћутите, ово што овде пише да нема везе с тим што се дешава, заиста нема смисла.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Јерков.

Колега Зукорлићу, имате основа за реплику, два пута сте поменути у излагању колегинице Јерков.

Изволите.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Када неко нема политичку идеологију, методологију, идентитет, онда му треба противник. Наравно, мени није јасно зашто сам ја изабран за тог противника да бих некоме помогао да оствари нешто од тог свог идентитета. Дефинитивно, годину и по дана овај мој центлменски однос није дао никакве резултате, тако да ћу морати мало да „ударим по гасу“ и одговорим.

Дакле, нема никакве сумње да је у питању нешто за шта мени није јасно шта је позадина, али оно на шта се згрожавам јесте – чињеница је да је тај универзитет основао Зоран Ђинђић, председник странке којој припада госпођа Јерков, и није ми јасно до које мере иде то оцеубиство, да се последња и једина ствар, додуше у Санцаку, позитивна, којом се поносе ти грађани, тај универзитет, и оволико харангирање на тај универзитет да би се, ето, показало да се постоји. То ми заиста није јасно, и неће ми бити јасно. Жао ми је, ево, постоје овде неки сведоци, као што је госпођа Чомић, из тог времена, за разлику од госпође Јерков која је касније дошла, знамо одакле. Ми неки знамо и како, преко кога и преко чега, но то је све њена ствар. Заиста нема смисла вређати 2.500 студената, ударати на њихово достојанство, изазивати конфузију.

Замолио бих Демократску странку да престане са оцеубиством и да се не одриче дела Зорана Ђинђића.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Зукорлићу, у реплици сте поменули колегиницу Јерков и она има основа за реплику. Између осталог, поменули сте и Демократску странку, она јесте овлашћени представник по овој тачки дневног реда, тако да има основа за реплику. Али поменули сте и госпођу Чомић, тако да и једна и друга имају основа за реплику.

Изволите, колегинице Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Не знам да ли неко може да објасни колеги Зукорлићу да када факултет нема услова да буде акредитован не може да се акредитује. То је једна врло једноставна истина, не знам због чега он то не може да схвати. Претпостављам да не може да схвати због тога што је власник у сенци тог универзитета, што већ десет година на све начине покушава да изврши притисак на све који о акредитацији у овој земљи одлучују не би ли своје програме који не испуњавају ни један једини услов акредитовао. А сада је кроз господина Шарчевића нашао начин да коначно акредитује свој факултет тако што ће одлуке о акредитацији пребацивати мање-више на министра и из процеса акредитације склонити све оне који су се до сада противили томе.

Тврдити да би Зоран Ђинђић данас подржао акредитацију факултета који вара своје студенте, који не испуњава ниједан услов, који

производи лажне докторе наука који су једини предавачи на том факултету, који нема ни један једини услов за рад, и то мисле све надлежне институције у овој земљи, испод је сваког нивоа. Ко то каже заиста нема појма о чему прича.

Без обзира на то што међу нама постоје политичке разлике, молим колеге да мало размисле пре него што о било чему говоре и да не срамоте и себе и Народну скупштину и успомену на људе који су цео живот посветили борби против онога што данас представља Муамер Зукорлић и Влада која га подржава у његовим нечасним намерама да акредитује факултет који не може бити акредитован.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику има народна посланица Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Увек има људи који мисле да им се све може и да речник вербалног насиља и њихова воља да се са омаловажавањем, клеветањем, ружењем и лагањем опходе према свима, од жена преко мртвих људи... Тога увек има. Све што ти људи изговоре говори једино о њима.

Но овде није реч о карактеру говорника, који је склон вербалном насиљу (а верујем и сваком другом насиљу, доста је очито), овде је реч о сукобу интереса. Овде је реч о томе да је председник Одбора за образовање Народне скупштине у сукобу интереса, као народни посланик и као неко ко користи, злоупотребљава Народну скупштину за интересе свог универзитета. Да је на том месту било који ректор бивши, било ког другог универзитета, овде би било људи који не би ћутали. Дакле, ја нећу памтити ружне и срамотне речи човека који је навикао да се насиљем опходи према другима; ја ћу памтити ћутање мојих пријатеља који су допустили сукоб интереса и насиље над институцијом председника Одбора за образовање. То се памти. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реплика, народни посланик Муамер Зукорлић.

Изволите.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Што се насиља тиче, даме и господо, ми смо за време власти Демократске странке имали сваког месеца жандармерију у Новом Пазару. Та власт је насилно укинула изборну вољу Бошњака у Санцаку 2010. године на изборима за Национално веће. Да ви некоме држите лекцију о насиљу, то је једна велика, велика срамота. Можда можете обманути један већи део јавности у Србији, али грађане Санцака који су трпели ваше пендреке и ваше чизме не можете обманути. Према томе, замолио бих вас да у под гледате док се о томе говори.

Што се тиче још једног интереса, интереса који помињете, ово што ви заступате је голи интерес, јер у акредитационим телима седе људи које сте ви поставили. Новим законом и новим реизбором они ће вероватно изаћи са тих позиција, а то је једина власт која је вама остала, јер сте власт изгубили на изборима. И сада се борите за те остатке власти, корумпиране власти, олигархијске власти која још вама служи.

Ево, позивам све народне посланике који хоће да се увере у истину, организоваћемо превоз, будите гости, одвешћу вас не само на тај универзитет, него у све гараже, амбаре и разне импровизоване кућице на којима пише „акредитовани универзитет“, по гудурама санџачким. То је оно што је ваша част, то је оно што је ваш резултат и то може да добије акредитацију. Али оно што није хтело вама служити, оно што није хтело бити ваш гласачки сервис, због тога су нас кажњавали и кажњавају, и оно што неће пристати да буде део корупције у високом образовању заправо јесте тај универзитет, који је жртва таквог олигархијског односа, корупције, која је сада предложеним променама у овом закону угрожена.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Време, колега Зукорлићу.

Поменута је Демократска странка. Колегинице Јерков, као овлашћени представник имате право на реплику. Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Наравно да никоме овде не пада на памет да са Муамером Зукорлићем обилази десетине хиљада илегалних квадрата које је изградио по целом Новом Пазару и које голим насиљем успева да спречи од рушења.

Подсетићу на речи председника Републике Србије у време док је још био премијер. Тада је рекао да се не усуђује да руши илегалну градњу господина Зукорлића у Новом Пазару зато што никоме није у интересу крвопролиће и разбијање глава, који би могли да изазову међуетничке сукобе. Тада сам поставила посланичко питање, а ево можда да искористимо прилику када је колега Зукорлић ту, да нам одговори да ли је он претио крвопролићем када је речено да ће његови нелегални објекти, баш као и сви други нелегални објекти у Србији, у складу са законом бити срушени; да ли је рекао да ће полицију или друге који буду дошли то да раде неко напасти; да ли је рекао да ће полицију која буде дошла да обезбеђује тај посао неко напасти.

Или је Александар Вучић умислио да ће доћи до некаквог крвопролића уколико ти објекти буду срушени? То је био дужан да нам одговори и Александар Вучић. Ево сада је Муамер Зукорлић ту па нека одговори.

Не мисле никакви чланови Демократске странке да ваш универзитет, ниједан програм на њему, не испуњава услове; то су мислили

чланови Комисије за акредитацију. У другом степену то су мислили чланови Националног савета за високо образовање. То су мислили сви који у овој земљи одлучују о акредитацији, сви који се у овој земљи разумеју у образовање. Сада ће, на вашу срећу, о томе одлучивати министар Шарчевић који, чини се, о томе много не зна.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реплика на помињање председника Српске напредне странке. Изволите, реч има Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, све ово што смо чули мене подсећа на оно што је Пајтић својевремено рекао – да су сви Словаци који гласају за Александра Вучића и Српску напредну странку некакви словачки четници.

Истини за вољу, када је у питању Интернационални универзитет у Новом Пазару, чињеница је да је 2001. године Влада Зорана Ђинђића помогла формирање тог универзитета. Чињеница је да је покојни Зоран Ђинђић често био гост Интернационалног универзитета у Новом Пазару, али не само Зоран Ђинђић него све тадашње перјанице Демократске странке. Ево, ту је господин Зукорлић, нека ме исправи ако грешим. На том универзитету су били и држали предавање и Чедомир Јовановић, и Драган Шутановац и други високи функционери Демократске странке.

Оно што мени није јасно у целој овој причи о акредитацији Интернационалног универзитета у Новом Пазару јесте, прво, какве везе има СНС са свим тим. Какве везе има Александар Вучић са свим тим?

На крају крајева, није ми јасно како неко може, као народни посланик у Народној скупштини, да устане и каже – Интернационални универзитет у Новом Пазару не може да буде акредитован и тачка. Извините, а ко сте ви да то кажете? Или, ко сам ја да то кажем за било који универзитет? Ако испуњава услове, треба да буде акредитован; ако не испуњава услове, не треба да буде акредитован. Не знам чему оволика бука, чему оволики бес, чему оволика мржња поводом једне ствари која је правно потпуно регулисана.

Немојте, молим вас, да у ово увлачите СНС и Александра Вучића. Једино што желимо у Рашкој области и Новом Пазару, то је мир, слога и добросуседски односи Срба и Бошњака.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Мартиновићу.

Колегинице Јерков, имате основа за реплику, али сте у свом излагању поставили одређена питања колеги Зукорлићу, обратили сте му се директно, тако да најпре њему морам да омогућим додатна два минута.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: У праву сте, колега Мартиновићу, заиста мржња, ја другачије то не могу да разумем, мржња која на све стране удара, не знам зашто, али покушавам да схватим и кроз ову расправу.

Што се тиче крвопролића, изјава председника на ту тему је заправо била као закључак онога што се десило 2010. године када је ваша власт послала 1.500 специјалаца да бију народ, када је заиста дошло до сукоба и великих проблема. Оно што је урадио председник Вучић, тада премијер, у тој изјави, у том ставу, била је заправо брига о грађанима, о безбедности. Нико није претио, нико није најављивао и немате потребе тиме манипулисати.

Што се тиче дивље градње, недавни извештај званичних власти, Градске управе у Новом Пазару јесте да је број дивље изграђених објеката у Новом Пазару прешао 20.000. Један већи део је изграђен за време ваше власти, због корупције и свега што се дешавало тамо. Ја, господо, немам ни један једини метар, ово не говорим због вас већ због јавности Србије, ни један једини метар дивље изграђеног објеката који се тиче мене и мог приватног власништва. Исламска заједница има извесне такве објекте због тога што им ваша власт и ваши компањони нису давали дозволу. То је једина истина. Нема потребе тиме манипулисати.

Али заиста није у реду што на овај начин вређате студенте Интернационалног универзитета у Новом Пазару, стигматизујете их. Ту студирају углавном Бошњаци, има и других нација и уместо да помогнете оно што јесте била идеја Зорана Ђинђића, да тај део ове земље добије своје образовање, ви заправо желите да срушите оно што је он направио.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, народна посланица Соња Павловић.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Повређен је члан 106: „Говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес.“

Када смо причали о крвним законима нисам схватила да они имају везе са дивљом градњом. Када смо рекли крвни, мислили смо у преносном смислу речи на законе о образовању. Заиста сам зачуђена да једини начин како ћемо данас доспети до високошколског образовања јесте због универзитета, приватног, у Новом Пазару.

Најлепше вас молим, уважени председавајући, да водите ову расправу како треба, да не скрећемо са теме. Нас не интересује шта је било пре десет година. Неко други се сад прихватио пројекта звани Србија, он потписује на том пројекту све. Не може се за све што није добро „вадити“ на оно што је било пре три, четири, пет или десет година.

Молим вас да се вратимо на дневни ред и молим вас, уважени председавајући, да нам помогнете у томе. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Павловић, у потпуности се слажем с вама да је јако важно да се вратимо на дневни ред, али овде је кроз дискусију колегинице Јерков, уколико сте пратили, покренуто неколико питања. Та питања захтевају одговор јер су конкретно поменути одређени посланици и одређене посланичке групе. Не би онда имало смисла, сходно члану 104, да онемогућим тим посланицима и представницима посланичких група право на реплику.

Право на реплику има, наравно, народна посланица Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: На крају је колега Зукорлић коначно дао поенту. Да, Зоран Ђинђић је тада отворио Универзитет у Новом Пазару желећи да тај део Србије живне, верујући да без доброг образовања у том делу Републике Србије, у Санцаку, неће бити будућности. Да је знао да петнаест година касније тај универзитет неће имати ниједан услов за рад... И то, како каже господин Мартиновић, не кажем ја, не судим ја, није да се он пријавио па да нико никада није одлучио, не, о томе су у више наврата одлучивале све надлежне институције у овој земљи и сваки пут је њихов одговор био исти – не, ниједан студијски програм, осим два или три, не испуњава услове да буде акредитован. Да је знао то, сасвим сигурно данас не би подржао рад тог универзитета.

Осамнаестог новембра 2016. године Александар Вучић изговара – да ли желите рат између муслимана и православаца у Новом Пазару, ја не желим. Цитирам: „Мислите да ће муфтија пустити да му неко тек тако сруши објекат без присутних пет хиљада људи? Па неће, и већ вам је то рекао. Ја не желим крвопролиће“.

Ја питам – ко би били тих пет хиљада људи који би бранили нелегалне објекте од органа Републике Србије који су надлежни за рушење нелегалних објеката? Важно је због тога што је очигледно да се овај универзитет одржава искључиво насиљем Муамера Зукорлића. Волела бих да не помињем Српску напредну странку, а мало му омогућавате да сада то насиље озакони и да коначно уради оно што му петнаест година не полази за руком.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику најпре Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Што се тиче дивље градње, о томе може много да вам исприча Маријан Ристичевић у вези с отварањем одељења Факултета техничких наука у Инђији, у време када је председник општине био Горан Јешић. Може и да вам покаже фотографије како изгледа

то фамозно одељење Факултета техничких наука у Новом Саду, које наравно никада није заживело.

Али ја у ствари хоћу да кажем нешто друго. Ви говорите о дивљој градњи, ви, чији је председник странке сазидао зграду на пашњаку прве класе на Врачару?! Ко вама даје право да било кога прозивате за дивљу градњу? То је једна ствар. Друга ствар, чему толика мржња, чему толика озлојеђеност, чему толика зла крв када говоримо о једном амандману који суштински, не суштински, него материјално, никакве везе нема ни са господином Зукорлићем, ни са Интернационалним универзитетом у Новом Пазару, ни са Српском напредном странком, ни са Александром Вучићем?

Разумем да сте ви из Демократске странке научили, и мислите да је то демократски, да је то европски, полицијском чизмом убити човека, као што сте то урадили са Ранком Панићем. Ми у Српској напредној странци сматрамо да то не треба да се ради, да је то нечовечно и да то не треба да се ради ни у Новом Пазару, ни у Београду, ни било где у Србији. Ако постоји неки проблем, њега треба решити дијалогом, на цивилизован и културан начин.

Само немојте ви да говорите о дивљој градњи, о некаквој претњи крвопролићем, јер за време владавине Српске напредне странке нико није страдао на улицама Београда, Новог Сада, Новог Пазара или било где у Србији. За време владавине Демократске странке људи су од 2000. до 2012. године...

(Гордана Чомић: Седморо људи је настрадало.)

Ви се, госпођо Чомић, упростојите, немојте да додајујете. Од 2000. до 2012. године на десетине људи у Србији је убијено.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала вам.

Право на реплику, Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господа народни посланици, колега Мартиновић и ја нисмо у истој посланичкој групи, а ја немам никакве везе са дивљом градњом у Инђији. Ја сам због дивље градње 2007. године смењен, и акредитације одељења Факултета техничких наука из Новог Сада. Декан је био господин Ћосић.

Наравно, имам и слике. Ово је зграда која није имала употребну дозволу, Трејдјуник центар. Ове инсталације које висе, ови груби радови, то је одељење Факултета техничких наука из Новог Сада. Није ни започето, од свега је био само пулт и отварање. Ово је акредитовано. Председник општине који је 2011. године ово отворио био је Горан Јешић, високи функционер странке бившег режима, да им не дамо право на реплику. Дакле, зграда није имала употребну дозволу, хиљаду квадрата је плаћено

2.300.000 евра. Гле чуда, на врху те зграде освануо је пентхаус у коме је живео председник општине Инђија. Има још посланика из Инђије који то могу да потврде. Дакле, 250 квадрата.

Зграда без грађевинске дозволе, без употребне дозволе, општина купује хиљаду квадрата. Акредитује се факултет који шест година није постојао, али су постојали виртуелни студенти који су ишли на прву, другу, трећу годину. Постоје виртуелни трошкови за овај факултет који није акредитован по прописима, у непостојећем простору, са непостојећом опремом, непостојећим професорима. Постоји, гле чуда, само пентхаус од 250 квадрата за председника општине Горана Јешића, високог функционера странке бившег режима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, Муамер Зукорлић.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Када је Влада Зорана Ђинђића донела одлуку о формирању Универзитета у Новом Пазару, исти они људи који задњих петнаест година седе у главним телима високог образовања били су против од првог дана, али он их тада, у свом маниру, није послушао. Онда су они искористили његов одлазак да се окоме на овај универзитет. Не само то, 2008. године 20.000 људи је на градском тргу скандирало на митингу вашој странци, вашем председнику који је износио обећања том народу везана за исламску заједницу и за универзитет. Пошто је добио гласове, и онда слагао и преварио тај народ, наравно, уследила је ситуација са насиљем о коме сам говорио. Али зато више тамо никада нити један једини глас нећете добити ви и ваша странка.

Разумем вас потпуно што плачете над остацима вашег режима по овим телима, ректорским, универзитетским и другим, високог образовања, на јаслама државе, који би да обезбеде своје привилегије и да се и даље обрачунавају са онима који нису њихови, са онима који неће да им буду слуге, са онима са којима не могу правити универзитетске тезге и трговине као што раде у другим случајевима.

Према томе, ту истину треба да знају грађани. Они је већ знају, али овим законским променама ће се довршити та ваша епоха и коначно укинути ваши остаци и, надам се, ова земља и високо образовање кренути својим путем. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Чини ми се да ви сада све радите покушавајући да некако од нас склоните и замаглите суштину, а суштина је овде врло једноставна: Интернационални универзитет у Новом Пазару, чији је оснивач Муамер Зукорлић, већ десет година, откако постоји поступак акредитације,

покушава да акредитује своје програме и сви надлежни органи, Комисија за акредитацију и, у другом степену, чланови Националног савета за високо образовање, одбијају те његове захтеве због тога што према њиховим, веома прецизним студијама, које сам на овим седницама већ читала, из многих разлога таксативно набројаних, програми који се спроводе на том универзитету не испуњавају услове који су потребни да би студијски програми добили акредитацију. Они су изложени – ко је причао са њима, сигурно о томе нешто зна – многобројним притисцима од стране господина Зукорлића, који покушава на све начине да их приволи да ипак акредитују његове програме, иако према њиховим студијама они не испуњавају чак ни основне услове. Међутим, то му не полази за руком.

У међувремену му Влада – мислим да господин Шарчевић тада још у њој није био – издаје једно чудновато решење којим закључује да његов универзитет има дозволу да ради, има дозволу да издаје јавне исправе, упркос томе што све надлежне институције сматрају да не испуњава услове за акредитацију.

Суштина је даље у томе да је сада господин Зукорлић, злоупотребивши своју функцију у Одбору, приволео министра Шарчевића да прихвати амандмане којим ће му коначно поћи за руком да акредитује свој универзитет. То је цела прича.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Јахја Фехратовић, по Пословнику.

Изволите.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Хвала.

Позивам се на члан 107, достојанство. Мени је лично овде угрожено достојанство јер сам ја професор тог универзитета. Просто, ово што је колегиница говорила, све су ноторне лажи и неистине.

Интернационални универзитет је у неколико наврата добио акредитацију за одређене студијске програме. Интернационални универзитет има најбоље услове за рад и најбоље студенте. Заправо, ти студенти су се, док су слушали ову расправу, мени јављали и говорили да позовемо колегиницу Јерков да дође у Нови Пазар или да им договоримо неки састанак са њом овде у Скупштини како би јој појаснили, и видело се заиста шта су они.

Дакле, све ово што је конструисано ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Фехратовићу, али ви сада већ реплицирате.

Разумео сам вашу сугестију када је у питању повреда Пословника. Сматрам да нисам повредио Пословник због тога што се ова дебата води

већ више десетина минута и свако је имао прилику да изнесе аргументе. Завршите, изволите.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Дозволили сте колегиници да каже да Интернационални универзитет вара своје студенте, и да износи лажи. Дакле, то је чиста увреда прво мене као професора, а онда свих осталих професора и, наравно, свих студената и њихових породица. Молим да више то не примењујете.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Само се јавите за реплику идући пут, никакав проблем.

Волео бих, ако је могуће, да се вратимо на амандман.

Госпођо Чомић, да ли ви желите реч?

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Било која клевета о било ком посланику Демократске странке, било која измишљотина о ...

(Александар Мартиновић: Како реплика када није овлашћени представник?)

Реплика на прозивање, директно обраћање.

У заносу и у жељи да се сметне с ума да је овде председник одбора Народне скупштине у дубоком сукобу интереса и да Агенција за борбу против корупције треба да реагује (да има владавине права, сви би јој се обратили), овде се занело, па су се бројали мртви и лагало о људима који имају своје име и презиме, као што су Горан Јешић, Драган Шутановац, да не спомињем Зорана Ђинђића.

Лажи које су изречене неће успети да уклоне чињеницу да је председник надлежног Одбора за образовање у сукобу интереса. Да било кога другог замислите на месту било ког другог одбора да као председник одбора, који је дужан да брани јавни интерес, спроводи свој лични интерес, из било којих разлога, не бисмо ћутали. Не бисмо ћутали. Нема тог, како год се звао, ко може да нам каже – ћутите на то што неко са јавне функције спроводи свој лични интерес. Јер то је тема. И никакво ружење, никакве клевете, никакве лажи, никакве претње, никакво вербално насиље неће избрисати да се то догодило, да је неко са јавне функције искористио јавну функцију за свој лични интерес. То је заједничка штета свима.

Ја ћу као опозиција, министре, бити на вашој страни када вас буду нападали други због истог овог што вам ја сада говорим, јер ће вам требати одбрана. Није паметно то што радите. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Даме и господа народни посланици, не знам шта је неистина у ономе што сам рекао, или у ономе што је рекао господин Маријан Ристичевић.

Неистина је да је 2001. године, у време ваше власти, убијен Момир Гавриловић? Да ли је то неистина? Да ли је неистина да је 2002. године убијен високи полицијски генерал, у ствари Бошко Буха? Да ли је то неистина? Да ли је неистина да је 2002. године убијен високи полицијски функционер Ненад Баточанин? Да ли је неистина да је 2003. године, за време ваше власти, убијен председник Владе Зоран Ђинђић?

Да ли је неистина да је Зоран Ђинђић као председник Владе подржао, и финансијски и политички и на сваки други могући начин, формирање Интернационалног универзитета у Новом Пазару? Да ли је неистина, то у ствари нисам ни рекао, заборавио сам да кажем (а ви ме, господине Зукорлићу, исправите ако грешим), да је госпођа Ружица Ђинђић и дан-данас почасни председник Савета Интернационалног универзитета у Новом Пазару? Да ли је то неистина? Да ли је неистина да је Горан Јешић добио пентхаус у згради у којој је требало да буде одељење Факултета техничких наука у Инђији, које никада није заживело и где није одржано ни једно једино предавање? Да ли је то неистина?

А онда ви говорите о неком богаћењу са јавне функције. Ако ми господин Маринковић буде дозволио, прочитаћу вам како се обогатио председник ваше странке. То пише, иначе, у пресуди, којом сте се хвалили али нисте читали образложење пресуде која се односи на Драгана Шутановца. Објасните ми како је могуће да неко као министар одбране стекне оволику имовину – то ћу касније да прочитам ако ми господин Маринковић буде дозволио – све ове силне станове, њиве, десетине хиљада евра у домаћим и страним банкама итд. Како је могуће да се то стекне од министарске плате?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Настављамо даље по амандманима.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Дејан Шулкић, Горица Гајић и Милан Лапчевић.

Реч има народни посланик Дејан Шулкић.

ДЕЈАН ШУЛКИЋ: Захваљујем.

Паралелно са преузимањем надлежности од стране Владе, како од нижих нивоа тако и од Народне скупштине, како сам малочас говорио, у члану 34. се врши, ако тако могу да кажем, „омекшавање“ надлежности Националног просветног савета тако што, уместо да утврђује правце развоја и квалитет образовања, стандарде, доноси основе програма, утврђује

предлоге програма, даје препоруке, Национални просветни савет само даје мишљење.

Ако пођемо од чињенице да Влада именује Национални просветни савет, да утврђује накнаду, да министар може да покрене процедуру и, претпостављам, успешно спроведе разрешење члана Националног просветног савета, уз промену надлежности, могу да кажем да то, да не употребим неки пејоративни израз, у најмању руку, умањење значаја Националног просветног савета сигурно неће довести, министре, до испуњења, јер неће следити циљеве које сте ви прокламовали образлажући предлог овог закона, сигурно неће деловати мотивационо и подићи ниво ефикасности чланова Националног просветног савета. Штавише, обезвређивање и умањење значаја Националног просветног савета неће довести до ефикасности, осим уколико функционисање по систему субординације или можда одговарајућа накнада за рад чланова Националног просветног савета не подигне ниво ефикасности.

Ви сте у неколико наврата у току расправе истицали да не тежите злоупотреби ових надлежности, и то сте на један социјално неупадљив начин представили. Можда би се у то могло поверовати да нема случаја школе у Земуну, где ви можда нисте хтели да до тога дође, али до тога је ипак дошло. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Шулкићу.

Реч има народни посланик Мариника Тепић, повреда Пословника.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући. Сматрам да сте прво повредили одредбу Пословника, односно члан 103, када ми нисте дали право на рекламирање Пословника непосредно по учињеној повреди, а добро сте ме видели...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немојте сада, ви се враћате. Немате право на то, молим вас. Ми смо наставили да радимо по амандманима. Ја водим седницу, немојте се љутити, молим вас. Немојте сада подсећати шта је било пре шест-седам минута.

Амандман којим се после члана 34. додаје нови члан 34а поднео је народни посланик ...

Извињавам се, реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Извињавам се, нисам се јавио раније јер имам право два минута, па сам чекао да заврше посланици.

Говорио сам, када сам говорио о јавној расправи, око целе приче и шта је концепт. Наравно да не можете довести у везу инспекцијски налаз и нешто што нема везе са НПС-ом и начином одлучивања. Поменуо сам да све ствари стоје на сајту Министарства. Значи, јавност у раду и пред овим

домом, пред Владом обавезује и овог министра и било ког другог да ради часно и да то буде доступно.

Говоримо о томе да је традиција на страни Србије, али да више национални просветни савет ни у једној земљи Европе, не само онима које су у ЕУ, говоримо и о Русији, нема овакав концепт. Ми смо изучавали то и дошли до концепта да је национални просветни савет свугде само саветодавно тело. Чуди ме да сви помињу развлашћивање. Па не може саветодавно тело да има власт. Извршну власт има Министарство, то је потпуно јасно. У многим земљама, да не читам поново, министар је председник националног просветног савета, што не говори да је он најпаметнији (ја то уопште не мислим о себи, па не мора нико да ми спочитава овде ту чињеницу), али он је дужан да зна ко је паметнији, да прави такве тимове и експертске групе. Не сме да буде лоби тело.

Цела наука је у томе да се само мења концепт. А јавност у раду и све друго даје за право да видимо да ли ће ово бити бољи концепт од онога који је много пута кочио многе процесе, од увођења информатике до многих других ствари.

Прављење националног оквира плана и програма – кажу напољу и курикулума, како год хоћете – ради се тимски. Постоје за то и заводи, и тимови у Министарству и тимови у НПС. Значи, та три тела морају да раде синхронизовано и јавност мора да зна шта они раде за добробит свих. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Амандман којим се после члана 34. додаје нови члан 34а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 35. амандман је поднела народни посланик Бранка Стаменковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 35. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић. Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

С обзиром на то да мој политички противник више не брани са оноликом страшћу бесплатне уџбенике итд., не понавља свој амандман, у циљу даље уштеде ја ћу да одустанем од одбране овог амандмана.

Али с обзиром на то да је речено да сам ја нешто слагао приликом претходног излагања (а овде има посланика из Инђије који су са супротне стране), нудим оставку на место народног посланика уколико сам било шта

слагао по питању одељења Техничког факултета из Новог Сада које је отворено у Инђији у простору који до дан-данас није ни омалтерисан, а камоли опремљен. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Размотрићемо. Хвала.

На члан 35. амандман је поднео мр Горан Чабради.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 35. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић, Дубравко Бојић, Зоран Красић и Срето Перић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Дубравко Бојић.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Овим чланом утврђени су број и структура чланова Савета за стручно образовање и образовање одраслих, који броји седамнаест чланова. Чини ми се да превагу у овом члану има негативно одређење ко све не може бити биран за члана овог савета, па сте навели: лице које је правоснажном судском пресудом осуђено за разна кривична дела (одузимање малолетног лица, примање и давање мита, насиље у породици...).

Наша примедба се односи на то што је у овом члану напуштена методологија присутна код других тела, на пример код Националног просветног савета, да се поред укупног броја и структуре чланова одређује из ког се реда, односно из које структуре или асоцијације именује колико чланова. Ми сматрамо да је боље решење да се у закону одмах утврди и број чланова по асоцијацијама.

Зато смо и предложили измену члана 35. у ставу 2, који треба да гласи: „Председника и чланове Савета за стручно образовање и образовање одраслих именује Влада, и то: 1) два члана из редова истакнутих представника Привредне коморе, 2) два члана из редова занатлија, 3) два члана из редова удружења послодаваца, 4) два члана из редова стручњака из области образовања одраслих, 5) два члана из редова привреде, 6) два члана из редова запошљавања, рада, социјалне и омладинске политике, 7) три члана из редова наставника из заједница стручних школа и 8) два члана из редова репрезентативних синдиката.“

Ми сматрамо, када је већ одређена структура овог тела, зашто се не би одредио и број чланова.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Бојићу.

На члан 35. амандман су заједно поднели народни посланици Наташа Јовановић, Вјерица Радета и Момчило Мандић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Наташа Јовановић.

Изволите.

НАТАША ЈОВАНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Господине министре, видели сте да смо хтели да се брише реч „репрезентативни“ (синдикат), јер то ништа не значи; политички основ да би неко представљао неки синдикат је увек склон манипулацији.

Оно што желим да кажем – замолићу вашег сарадника да вам се касније обрати јер је веома озбиљно питање које хоћу да вам упутим, пошто је реч о саставу Савета за стручно образовање и образовање одраслих – шта планирате, као министар просвете и Влада уопште, да учините да бисте урадили нешто на пољу функционалне писмености? Да објасним грађанима Србије шта то заправо значи: да је неко функционално писмен значи да уме правилно да чита, пише, да се изражава и да своје знање и оно што је прочитао практично примењује.

Како је могуће, господине министре, да овим законом нисте загребали скоро двадесет година уназад, од када су ове досманлије на власти, да учините нешто пошто је овде реч о људима којима је потребна основна квалификација?

Говорили сте у начелној расправи о људима који тек треба да стекну основно и било какво средње образовање, занатлијама. Толико пута је Вучић помињао те вариоце, али није то само један пример. Знате, много је основне квалификоване радне снаге коју је некада Србија имала, а коју сада нема. Или је има али није функционално употребљива.

Разумете у чему је највећи проблем? Ако имамо 1,3 милиона становника Србије који су неписмени, ако имамо једну трећину средњошколаца који не могу практично да примене своје знање (значи, учили су нешто, али не могу у пракси да то примене)... Имате такве случајеве и са стручним занимањима, рецимо, кувар четврте године средње школе у Крагујевцу не зна да скува ништа. Није крив тај ђак, систем није добро постављен. Шта ћете на том пољу да урадите? То је моје прво питање.

Друго питање је – како ћете онда да се борите као министар просвете, јер сте говорили о томе да ће огледна и друге врсте наставе, излети итд. да се организују у школама у Србији, у селима где су људи остали да живе? Рецимо, моја мајка је ишла у школу у селу Чумић код Крагујевца, за коју сте вероватно чули, која је стара скоро триста година; у време када је она ишла у ту основну школу, после Другог светског рата, то је била једна од огледних школа у Србији. Хајде да учинимо да таквих школа у селима Србије буде много.

Дакле, молим вас да до краја ове расправе нешто кажете на ову тему, јер мислим да је то важно. Видите, имамо квалификоване раднике. То су ови радници из „Гоше“. Они три године не примају плату. Значи, они су

стекли знање и знају да раде. Послодавац и Влада су их пустили низ воду, као и ове у Стаклари који су пре неки дан остали без посла, јер је лично Томислав Николић муљао у тој приватизацији и извесни послодавац из Бугарске је дошао, није поштовао оно што је обећао и сада су људи остали на улици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, госпођо Јовановић.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја ћу само кратко. Ово друго што сте поставили као питање, сачекаћемо да урадимо мрежу школа и да видимо укупно тему, значи, захтева дуже елаборирање. Обратићу се јавности поводом тога, бићете упознати.

Ово прво што сте рекли, већином сте у праву. Ми радимо на томе интензивно, а у овом дому ћемо бити у октобру, када долазе измене и допуне закона о предшколском, основном и средњем образовању и дуалном, где ће бити јако занимљивих расправа јер се ово што ви помињете дешава управо кроз те процесе.

А било ком послодавцу у овој држави, домаћем, страном или када почнете властити бизнис, потребно је да имате одређену врсту праксе, чак, наравно, и студентске праксе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

На члан 35. амандмане су, у истоветном тексту, поднели заједно народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Драган Весовић.

Изволите.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Господине министре, ради се о саставу Савета за стручно образовање, који има седамнаест чланова. Тих седамнаест чланова, заједно са председником, груписано је из неких осам сфера (ту су занатлије, привредници, коморе) и ни за кога од њих није предвиђен број изузев за представнике репрезентативних синдиката. Каже се – два представника репрезентативних синдиката.

Наш амандман је био да се реч „два“ обрише, јер нам није јасан критеријум зашто ту баш два, а тамо није предвиђено. На пример, шта ћемо да радимо ако имамо четири репрезентативна синдиката? Иначе, амандман је формулисан у сарадњи са Унијом синдиката просветних радника Србије.

Они су нам то питање поставили, зашто баш два, зашто не три, зашто не четири, зашто само ту два, а не на другом месту два.

Драго ми је да сте опет почели да комуницирате са народним посланицима, што сте иначе у великом делу ове седнице и радили. Нисам малопре добио одговор шта су нам то стране, а шта су европске земље. Остајем збуњен малопређашњом констатацијом. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 35. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Александра Чабраја, Зоран Живковић, Соња Павловић и Јован Јовановић.

Реч има народна посланица Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Наш амандман се такође тиче састава Савета за стручно образовање и образовање одраслих и дела који говори о два представника репрезентативних синдиката.

Такође сматрамо да овај број не треба ограничавати, већ да сви репрезентативни синдикати, односно њихови представници треба да се нађу у овом телу. Треба да напоменем да је досадашњи састав овог савета био истоветан као у овом члану, али – ви врло добро то знате, или верујем да знате ако већ ми као народни посланици знамо – то није било добро решење, јер се нису знали ни критеријуми, ни мерила, ни било који услови на који начин су се бирала та два представника репрезентативних синдиката.

Тренутни правни оквир вама не даје овлашћење да арбитражете међу синдикатима, као што је, на пример, случај у спорту, па Закон о спорту министру спорта даје надлежност да арбитража, односно да међу више гранских синдиката у спорту, дакле у гранама спорта, одлучи који је тај један, јер само један грански савез може бити репрезентативан. То није случај у вашем сектору. Стога ми сматрамо да не треба ограничавати број представника репрезентативних синдиката. Или је један или их је више. Ако их је више, онда треба сви да имају своје представнике. Кажем, досадашње решење, истоветно овоме, показало се као лоше и сматрамо да треба променити ту праксу.

Уједно, дозволите ми, председавајући, да искористим прилику да вама поставим питање. С обзиром на то да је амандманско време ограничено и да по Пословнику оно траје десет сати за образлагање амандмана, оправдано сумњам да ћемо доћи до тренутка када ћемо ући у расправу о другом закону, изузетно важном, о високом образовању. Молим вас да пред свима нама овде кажете колико је времена амандманског остало за расправу да бисмо знали да евентуално одустанемо од расправе за неке

амандмане и да, што би жаргонски рекли, не „улупамо“ све време у овај закон а да овај други остане ван расправе. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам пуно. Немојте да одустајете.

Идемо даље.

На члан 35. амандман је поднео народни посланик Владимир Ђурић.

Изволите, колега.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Ми смо предложили промену дужине трајања мандата чланова Савета за стручно образовање и образовање одраслих, да мандат не траје четири године, него шест година, слично као што смо предложили да дужина трајања мандата чланова Националног просветног савета буде, као по постојећем закону, шест, а не четири године како је новим законом предложено.

Сматрамо да је то изузетно важно не само када су у питању ове две образовне институције, него генерално када су у питању сва независна регулаторна тела, Агенција за борбу против корупције, Заштитник грађана итд., јер трајање мандата које је дуже од трајања мандата законодавне и пре свега извршне власти може позитивно утицати на независност у раду ових институција. Тако ће се морати десити да ћете један део свог мандата имати чланове независних регулаторних и стручних тела који су бирани од стране претходног сазива Народне скупштине, рецимо.

Наравно, овим законом уопште није ни предвиђено да било кога у стручним телима у српском образовању бира Народна скупштина, као што смо имали по постојећем закону, него је просто решено да све то бира министар. Немојте нам само рећи да је све то у духу са европском праксом, јер неће бити први пут да се испостави да није тако. Рецимо, ми у извештајима Европске уније о напретку у Поглављу 23 добијамо критику да нисмо довољно развили капацитет независних надзорних и регулаторних тела. Према томе, ускраћивање мандата независним стручним телима, ускраћивање надлежности није у духу са европском праксом и зато смо и тражили да њихов мандат траје шест, а не четири године. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 35. амандман су заједно поднели народни посланици Дејан Шулкић, Горица Гајић и Милан Лапчевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Амандман којим се после члана 35. додаје нови члан 35а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

Реч има народни посланик мр Иван Костић.

ИВАН КОСТИЋ: Суштина амандмана који је поднела Посланичка група Двери је иста као код члана 34 – да је постојеће законско решење боље.

Зато смо у амандману на члан 36. предложили да остане да Савет за стручно образовање предлаже министру конкретне мере, а не, као што сте ви ставили у Предлогу закона, да Савет даје мишљење. Поставља се питање који је смисао овог Савета за стручно образовање; он је без икаквих надлежности и, у суштини, треба само да потврди оно што Министарство достави.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја могу кад заврши амандман два минута; извињавам се, нисам могао малопре, ево сад да вам одговорим на пар питања.

Улога тела које се зове Савет јесте да саветује. Ако га не требате, онда не треба ни тражити савет, ако сте најпапетнији. Ја не мислим да сам најпапетнији, и те како ми требају савети. И те како у тим телима треба да седе људи који ће знати шта и како да саветују.

Када говоримо о европским и ваневропским земљама, наравно да имамо узор и у Канади, Кини, многим другим земљама, што је било малопре питање. Не знам шта је још треће било.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 36. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Пошто је мој политички ривал очигледно отишао да свира у оркестру „Благо глувима“, ја ћу одустати од образложења.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 36. амандман је поднео народни посланик Владимир Ђурић.

Изволите, колега.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Још један од амандмана који се тичу надлежности стручних образовних тела: Националног просветног савета, Стручног савета за образовање одраслих и стручно образовање, Националног савета за високо образовање, Националног акредитационог тела. Дакле, предложеним законом ова тела свешће се на саветодавне

органа који ће Министарству давати необавезујућа мишљења; та тела више ништа неће утврђивати и доносити.

Ми смо амандманом тражили да се овим телима врате надлежности које су она имала по постојећем закону. Сматрамо да је Савет за стручно образовање и образовање одраслих компетентнији од Министарства да уместо министра доноси посебне стандарде постигнућа за средње стручно образовање, додатне стандарде квалитета рада стручних школа и школа за образовање одраслих, планове и програме за опште предмете, програме специјалистичких испита, мајсторских испита, завршних испита образовања за рад итд. Дакле, све су то ствари које ће сада бити стављене у надлежност Министарства.

Један од разлога због којих се можда владајућој већини жури да се ова расправа брже приведи крају, не знам шта је, можда би требало министра што пре ослободити обавезе да седи у овој сали, јер оног дана када овај закон буде усвојен министар ће имати огроман посао. Он ће морати да донесе преко педесет подзаконских аката за годину дана. То је пет-шест дана по законском акту. То је лавовски посао. Треба именовати две хиљаде директора школа, треба именовати све чланове националних савета. То је просто невероватна количина посла! Немогуће је да је у европском духу концентрација толике количине моћи у рукама извршне власти.

Ово није закон о основама образовног система у Србији, ово је закон о контроли система образовања, јер образовањем неће управљати стручна тела, него Влада. Дакле, ово је закон којим ће Влада управљати системом образовања у Републици Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ђурићу.

По амандману, реч има народни посланик Ђорђе Вукадиновић.

ЂОРЂЕ ВУКАДИНОВИЋ: Било је више прилика за ту врсту интервенције, али само да се придружим на овом месту и оном што је предложио колега Ђурић. Иначе, интенција низа амандмана, колико смо стигли до сада да их обрадимо, иде у правцу скретања пажње министру, односно предлагачу да то са саветима просто није до краја у реду.

Ја се донекле разликујем од мојих колега утолико што мени не смета да министар одлучује. Ја волим да се зна, на крају крајева, чија је реч последња. Слажем се и са тим да Савет саветује, као што смо данас више пута чули од министра. Да, Савет треба да саветује. Последња је одлука на извршној власти, на министру, па знамо кога хвалимо а кога кудимо.

Значи, мени то не смета, господине министре, али мислим да је страшна и фатална грешка да се чланови савета, од овог највишег,

Националног просветног па до ових других, не бирају у Скупштини. Мислим да је то медвеђа услуга тим људима.

Није проблем само то што ће њихова надлежност бити саветодавна, и треба да буде саветодавна, била је и досад само су имали већа овлашћења, него је проблем и просто ми није јасно зашто се на то ишло. Ево, питам вас, одговорите ми директно ако можете – зашто? Даје се већи дигнитет и тим телима и тим људима ако их бира Скупштина. Овако су они, на неки начин, хтели – не хтели, само владини чиновници или чиновници министра. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Вукадиновићу.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић, Дубравко Бојић, Зоран Красић, Вјерица Радета и Милорад Мирчић.

Реч има народни посланик Никола Савић.

Изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 36. овога закона. Овај члан се односи на овај помињани Савет за стручно образовање и образовање одраслих, односно на надлежности овога савета. Ако погледамо овај закон, видећемо да се овде таксативно наводе надлежности тог савета.

Ја сам својим амандманом могао интервенисати на сваки став овог члана, сваку тачку и сваку подтачку, али сам то учинио само у ставу 1. тачки 4), подтачки (1), где сам тражио да се на крају ове реченице дода: „уз претходно прибављено мишљење заједница средњих стручних школа“.

То нисам радио без разлога, видимо да се овај савет бави и питањима образовних профила и питањима ученика. Пошто сте ви, министре, имали прилике да кроз своју богату просветну каријеру прођете све структуре, од основне школе до министра, сигурно знате шта је у питању и о чему се ради. Наиме, данас се деца и родитељи, када су у питању образовни профили, пре свега одлучују према називу образовног профила, а не према његовој суштини. Ако је нешто лепо, звучно, они се уписују тамо, док неки профили за којима се данас указује, после дужег времена, потреба, немају такво интересовање.

Кроз своју дугогодишњу праксу имао сам великих проблема говорећи и ученицима и родитељима и својим пријатељима који имају децу, кад ме консултују где да упишу децу, шта треба да раде. Међутим, касно сам схватио да је у питању звучност занимања. Има тако звучних занимања, где се скоро ниједан ученик није успео запослити после средње школе. А ако је неко и имао среће да се запосли са тим занимањем, то је неко ко је нашао везу да се запосли, па је ишао на преквалификацију или доквалификацију. Тако да о томе треба водити рачуна.

Овде је било речи и о уџбеницима. Ја ћу да кажем само пар реченица о томе. Нећу говорити са аспекта да ли треба да буду бесплатни или не, о томе су говориле колеге из Доста је било, то је ствар која за мене не представља тему овог тренутка. Али када су у питању уџбеници за средње стручне школе, верујте, тамо имамо свега и свачега. Тамо има не само правописних, штампарских и техничких грешака – тога има свугде, видели смо да се и овде у 14 амандмана поткрала штампарска грешка – има материјалних грешака. Зато треба да поведете рачуна коме, како и под којим условима се поверавају послови писања уџбеника, поготово за средње стручне школе, где сам имао прилике да наилазим на материјалне грешке, нешто што нема везе са реалношћу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Савићу.

Министар има реч.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Колега Савићу, само ћу кратко да вам одговорим, ако може. Знате и сами да је проблем уџбеника за средње стручне школе мали тираж, мали број пријављених аутора и мали број рецензената. То је озбиљна тема којом морамо суштински да се позабавимо.

Ово што сте рекли, слажем се да некада сам назив, звучност неког занимања више привлачи него нешто што може да донесе неку бољу праксу. Ми се трудимо, ове године смо у Ваљеву успели да у Техничкој школи направимо један модел који раде Словенци – не само да буду монтери беле технике, него да уђемо да радимо обновљиве изворе енергије кроз технолошке процесе. Правимо центре изврности. Ту је, рецимо, врло добра машинска и геолошка струка; када кажете да он може да има обезбеђен посао, малу привреду и одличан напредак, значи, ако га назовете само звучније, биће лепше. У Словенији и неким земљама се то ради, већ је далеко отишло. Ту нам треба много посла, слажем се с вама. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Амандман којим се после члана 36. додаје нови члан 36а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Михаило Јокић.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Овде смо већ дуго и напорно је, па бих замолио Сашу Радуловића да се врати у салу. Јер када је он ту, много је интересантније, много нам лепше и брже пролази време. Толико од мене.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Јокићу.

На члан 37. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић, Дубравко Бојић, Зоран Красић, Вјерица Радета, Милорад Мирчић и Срето Перић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ово је Предлог закона о основама система образовања и васпитања.

Ова одредба члана 37. која има намеру да регулише шта су то секторска већа просто не треба да буде у овом предлогу закона.

Морам да вам скренем пажњу да став 1. и став 2. овог члана међусобно не комуницирају. У ставу 2. кажете да ће све то да се реши посебним законом. Па, када будете решавали тим посебним законом, решићете и питање секторских већа.

Не знам зашто вам је било потребно да овај члан уграђујете. У овом закону треба да буде есенција нечега што је заједничко за све облике и све врсте образовања. Ово не представља интегративно ткиво за све облике образовања и није му место у овом предлогу закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, уважени колега Красићу.

На члан 37. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо, ја ћу штедети време, упркос чињеници да се музичар из оркестра „Благо глумима“ вратио. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Саша Радуловић, по Пословнику.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Члан 107, достојанство Народне скупштине. Не бисте смели да дозволите овакве увреде, заиста је потпуно бесмислено. Грађани гледају, и ово не би смело да се дешава. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега. Нисам успео да препознам било кога у овој сали из речи господина Ристичевића, тако да сматрам да нисам повредио Пословник. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни? (Да.)

Хвала вам.

Амандман којим се после члана 37. додаје нови члан 37а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч?

Изволите, колега Радуловићу.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Захваљујем се колеги из Српске напредне странке који ме је управо позвао у салу, па да му испуним жељу.

Члан се односи на образовање као право детета. Грађани ово треба да чују, јако је важно. За нашу дијаспору, за децу која су побегла из земље, која се школују у иностранству, уџбеници су бесплатни. Замислите, и у Русији. Па, ако вам се не свиђа што су уџбеници бесплатни у Америци, Канади, земљама ЕУ, ето барем због тога што су и у Русији. Начин на који то функционише јесте: држава купи уџбенике, родитељи доведу дете у школу, тамо добије комплет уџбеника, користи га годину дана и онда после тога пренесе на наредну генерацију; ти уџбеници се мењају, рецимо, сваке четири године.

Наравно, поставља се питање да ли ми ово можемо да платимо, пошто знамо да грађани Републике Србије јако тешко живе, породице имају јако мало средстава, 57.000 динара су примања просечне породице у Србији, уџбеници коштају од 10.000 до 17.000 динара по ученику. Онда можете да замислите колики је то терет за породице, замислите још друго дете, треће дете, људи узимају кредите да би платили уџбенике.

Овим амандманом предвиђамо да Република Србија купи уџбенике за сву децу из свих основних и средњих школа у Србији. То је 560.000 ђака у свим основним школама, 260.000 ђака у свим средњим школама. Да би се набавили ови уџбеници, то кошта 0,23% буџета Републике Србије. То је дупло мање него субвенција која се даје „Ер Србији“, десет пута мање него субвенције које се дају страним инвеститорима, ових 10.000 евра и ко зна колико по радном месту. Ваљда су нам важнија наша деца.

Српска напредна странка би могла да усвоји овај амандман. Свађају се међу собом да ли им се допада ово или им се не допада ово, причају пет година, ништа не раде за родитеље у Србији. Коначно је дошло време – са речи на дела, усвојте овај амандман. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На наслов изнад члана и члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Љиљана Михајловић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ми смо овај амандман поднели да бисмо вам скренули пажњу на суштински недостатак овог предлога закона.

Предлагач мора да зна, по дефиницији мора да зна, предлагач је Влада Републике Србије и Влада мора да зна да има свој Закон о државној управи. Посебне организације, и ту вам не споримо, добро је што посебну организацију, а то је завод, оснивате овим законом, то није никакав проблем, међутим, мораћете да схватите једну ствар: када се законом формирају министарства, онда се тим истим законом формирају и органи у саставу министарстава. Када се законом формира посебна организација,

онда се не улази у унутрашњу структуру те посебне организације. А ми имамо у наставку сијасет чланова који говоре о структури завода, једног или другог, као посебне организације, са центрима као ужим целинама.

Господине Шарчевићу, боље да слушате мене него што обраћате пажњу на ове који вас погрешно саветују.

Господине Шарчевићу, ево, погледајте члан 41, имате тамо један центар, па каже – послове из става 1. итд.; значи центар обавља као поверени посао. То не може да стоји у овом закону. Зашто? Немогуће је да посебна организација буде истовремено и ималац јавних овлашћења. Имаоци јавних овлашћења су неки други, који нису у државној власти: аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, јавно предузеће и нека друга јавна служба. Али посебна организација по дефиницији ради послове државне управе! Не можете ви нас да натерате да овим законом преносимо њима оно што органски њима припада. Ја вам кажем, ово је неко писао ногама, не рукама. Он не зна да постоји Закон о државној управи!

Када причамо о заводима, причамо о посебној организацији. Ово мора да буде у складу са Законом о државној управи, што ви кажете „кровни“. Па темељени закон за државну управу. Неко вас је преварио о кровним законима. Какав је то кровни закон ако нема темеља? Џаба ти кров ако ти је крив темељ. Ја не знам ко вам је писао ово. Какви су ови преводиоци? О чему се овде ради?

Ви мислите да подзаконским актима можете ово да исправите? Па не можете. И, забрањено вам је да исправљате, јер и подзаконски акти имају своју садржину и своју суштину, зна се шта подзаконским актима треба да се регулише.

Вратите овај закон да се елементарно среди. Ја сам запрепашћен како је ово могло да прође у Секретаријату за законодавство! Где су они гледали? Или је у питању била велика брзина, долазе еври из иностранства. Не знам друге разлоге за ово.

Ми подржавамо идеју да држава преузме пуну одговорност за многе ствари у образовању и да се као алтернатива дозволи приватно образовање. Никакав проблем није, али, молим вас, средите овај акт. Видите и сами, кад би се озбиљно разматрало ово од члана до члана, овај закон не би требало да има више од сто чланова, ако је закон о основама система.

Овде се изгубила садржина и суштина. Овим законом треба да се регулише начин остваривања права на образовање. И шта још треба да се уреди? Отприлике, основе услова за све оне који се баве образовањем. А овде се изашло из тих оквира, овде постоји нешто што је колоквијално, постоји неки слободан превод, постоји оно „фајн“ итд., итд.

Онај ко вам је писао овај предлог закона технички и суштински не испуњава оно што сте написали овде као Свето писмо образовања, а то је тзв. компетенција – способност, знање, вештина, искуство. Од члана до члана видимо да су радили некомпетентни људи, нити имају знања, нити имају искуства, нити имају неку вештину. О томе се ради. Ево, овај ваш члан и ови следећи чланови, да неко прочита на правном факултету, професор Управног права би га оборио на испиту. Морао би да га обори.

Значи, не може нека брзина да иде науштрб квалитета једног закона. О томе вам причам. Има ту добрих идеја, које треба подржати; и то подржављење образовног процеса, наравно, треба да се преузме, и ту имате нашу подршку, али дајте средите овај документ. Средите да на нешто личи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Красићу.

На члан 38. амандман је поднела народни посланик Бранка Стаменковић.

Да ли неко жели реч?

На члан 38. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч?

Господине Ристичевићу, изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, поштовани председавајући, своје време за образлагање уступам економском експерту који за два дана није успео да научи један амандман. Мој папагај је већ научио два. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да дам један кратак одговор. Ово што се односи на заводе, њихов рад, стоји овако од 2003. године у свим законима. Значи, ништа битно није мењано, само су прецизиране одређене надлежности. Можда сте ви генерално у праву да то може и боље, али то нешто није ни дирано. Не постоји начин где да се сместе заводи и њихов рад.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић и Срето Перић.

Реч има народни посланик Никола Савић.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 38. закона о основама система образовања и васпитања. Овај амандман односи се на заводе који се помињу у закону. Амандманом сам тражио да се у првом ставу овог члана брише тачка 2). Тачка 2) односи се на Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Због чега сам то тражио? Једноставно, имамо прегломазну администрацију. Овде је министар поменуо да се овде није ништа мењало од 2003. године. Тачно је, ја сам и 2009. године био посланик у овој скупштини, када је доношен онај, да кажем општи закон и први свеобухватни закон о основама система образовања. И тада сам поднео сличан амандман.

Видимо, Министарство, у реду, то је ствар без које се не може. Имамо и два некаква савета, која смо прогурали, можемо и то некако да схватимо. Али идемо, Завод, па после Завода имамо центре, имамо разне врсте тих центара; па онда даље, ако се спуштамо по вертикали ниже, имамо буквално неограничен број разних тимова. Наравно, да не прескочим исто врло важну карику, а то су школске управе, па све до школа и до оних који управљају школама. Када се све то узме, то је једна прегломазна администрација. И, што је најважније, нема синхронизације. Не постоји довољна синхронизација између свих тих институција.

Ако имамо у виду чињеницу да број ученика, нажалост, сваким даном све више опада, а видимо овде да администрација расте, мислим да је требало у овом погледу, господине министре, нешто учинити да се нешто од овога избаци. Јер, једноставно је немогуће и онима који прате образовање побројати све ове институције, док се дође до директора школе, односно надаље до онога који врши непосредни рад, до наставника. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Дејан Шулкић, Горица Гајић и Милан Лапчевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 38. амандман је поднео народни посланик Владимир Ђурић.

Колега Ђурићу, изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Амандман се односи на члан 38. закона којим се регулише избор, односно именовање директора Завода за унапређење образовања и васпитања и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања. Ево, грађани могу три пута да погађају како је законским предлогом предвиђено да добијемо директоре ових завода. Можете да погађате три секунде и погодићете сигурно – предвиђено је да их именује министар.

Ми смо амандманом предложили да директори буду бирани на јавном конкурс, да мандат не траје четири године, него пет година. Разлоге за то сам већ образлагао код претходних амандмана. Дакле, битно је да мандати трају дуже од мандата извршне и законодавне власти ради независности у раду. Тражили смо да на јавном конкурс критеријум буде

да лице које ће бити бирано за директора Завода има најмање десет година искуства у просвети на руководећим позицијама.

Амандман је одбијен зато што се, како каже, не уклапа у концепт закона. Ево, ово је прилика да се, концептом закона, уместо министарског или партијског именовања директора неког завода исти добије на јавном конкурс, са неким, законом прописаним, стручним референцама. Хајде, не мора имати десет година као што смо амандманом предложили, али нека има пет година искуства на руководећим позицијама у просвети или нешто слично.

Дакле, прописати просто само именује министар, без икаквих критеријума какве услове то лице мора да испуни да би могло бити именовано за директора, то је препуштање министру да дискреционо одлучи коме ће доделити партијску заслугу да постане директор неког завода, и то завода који ће бити задужен, рецимо, за унапређење образовања и васпитања. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ђурићу.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Мислим да врло тачно пише: „Радом завода руководи директор, кога именује Влада.“ Где ту пише „министар“? Пише „Влада“.

Друга ствар, ако смо малопре помињали да министар не може све да стигне, па има тела.

Неко се бунује што није један завод. Некад је био, пре више деценија, али не може квалитет да буде везан за унапређивање. Те ствари се раздвајају у целој европској пракси, и овде код нас од 2003. године. Ми овде суштински ништа нисмо мењали управо зато што та пракса треба да се ојача.

Испитни центри и све друго... Имате резултат мале матуре који је катастрофалан. Значи, ми тек треба да направимо озбиљне испитне центре где се то ради неутрално. Не видим ништа спорно овде. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Владимир Ђурић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Веома кратка реплика. Дакле океј, не пише да именује министар, пише да именује Влада. Ви сте као министар део те владе, своди се мање-више на исто. Овде је спорно то што нема јавног конкурса и што у Предлогу закона није наведена ни једна једина реч о томе какве стручне критеријуме треба да испуни лице које ће Влада именovati на место директора завода за унапређење образовања и васпитања наше деце.

Слажем се да су резултати образовања катастрофални. По компетенцијама, наша деца заостају пола до годину и по дана у односу на вршњаке у развијеним земљама, и то пре свега у кључним компетенцијама; дакле, то су компетенција за решавање проблема, математичка компетенција, читалачка компетенција, научна компетенција.

То је озбиљан проблем, али ми не видимо како ће то бити решено просто тиме што ћете без иједног јединог критеријума прописаног законом у Влади изабрати некога да буде именован за директора, без да закон, рецимо, каже – да има икс, ипсилон година стручног искуства у просвети на тим и тим позицијама, или тако нешто.

Дакле ово је, како бих рекао, поверење извршној власти на бланко. Када се да поверење извршној власти на бланко, то се обично заврши тако што функцију у јавном сектору или у некој јавној установи добије неко по основу партијске заслуге па имамо власника печењаре на месту директора кључног енергетског јавног предузећа и сличне ствари. То није нешто што је у европском духу, на који се ви као предлагач закона упорно позивате. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има Михаило Јокић.

Изволите.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Ово је врло неозбиљно. Ви не читате текст. Мало пре сте рекли министар, није министар него Влада, свеједно је да ли је министар, да ли је Влада итд. Морате читати текст.

Суштина свега овога јесте: вама смета што је министар и што је Влада зато што није ваш министар и ваша влада. Да је он ваш министар и да је ово ваша влада, све би то било океј.

Саша Радуловићу, ја сам вас прозвао, ви сте све време били у ходнику. Док вас нисам позвао, ви нисте дошли.

(Председавајући: Колега, обраћајте се мени, молим вас.)

То је срамота, плаћени сте да будете овде, а ви сте у ходнику. То није у реду.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Кратка реплика за директно обраћање.

Управо је сада владајућа већина показала како доживљава државу – као партијски плен. Уопште се не ради о томе да ми желимо да на место директора завода буде именован директор кога ће наша странка дати када дође у прилику. И уопште се не ради о томе да нама смета што наша странка није у прилици да именује директора било чега. Уопште се не ради о томе. Ми тражимо да у закону буду прописани стручни критеријуми на основу којих ће неко бити изабран за нешто, управо да би се ескивирала

могућност било које странке да на било коју јавну функцију поставља своје партијске заслужне кадрове. Само се о томе ради.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Повреда Пословника, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Члан 107, поштовани председавајући, достојанство Народне скупштине и нас који имамо политичке странке, који водимо политичке странке, који смо чланови политичких странака, који редовно подносимо извештаје Агенцији за борбу против корупције, јер то је наша обавеза. Ми који водимо странке, ми који смо се учланили у странке не можемо да примамо донације из иностранства, удружења то могу.

Малопре је говорник два пута рекао – њихова странка. Ако није повређено достојанство, ја ћу се извинити, али морају да ми кажу која је то њихова странка и како се зове. Колико ја знам, они су нека врста секте, удружење грађана. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Ристичевићу, није тема било која странка. Хвала. Да ли желите да се Народна скупштина изјасни? (Не.)

Хвала.

(Саша Радуловић: Пословник.)

Немате право на повреду Пословника.

(Саша Радуловић: Поменуо ме је именом и презименом.)

Не, немате право на повреду Пословника. Знам на шта мислите. Колега Јокић вас није увредио, он је само рекао да вас је видео негде у ходнику у Скупштини.

Молим вас, ево, господин Ђурић је добио два пута реплику, мислим да стварно не може демократскије и боље. Хвала.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Ненад Константиновић.

Изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, чланом 38. предвиђено је да ће директори Завода за унапређење образовања и васпитања и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, које именује Влада, бити лица која имају професионални углед и радно искуство у систему образовања и васпитања. Нажалост, „професионални углед“ не значи ништа, не знамо на којим пословима и у којој професији треба да буде тај неко ко треба да води најодговорније институције у области образовања, а не зна се из овога ни колико му је радно искуство потребно.

Ми смо предложили да се унесе у овај закон – а стварно нисте дали никакво образложење зашто одбијате овај амандман – да директори завода, најважнијих институција образовања, буду лица која имају завршен факултет, односно 240 бодова, да имају ниво мастер академских студија, мастер струковних студија и најмање седам година радног искуства у систему образовања, и то на пословима за које се захтева високо образовање.

Ви то не прихватате зато што Српска напредна странака вероватно не може да пронађе људе који су завршили факултет. У закону остављате могућност да Влада за најважније директоре ових завода именује људе који уопште немају било какву школу, јер овај члан не прописује потребу да уопште постоји било каква школска спрема. Дакле, без школе, свако ко је јуче запослен, у било којој образовној институцији, ако сте јуче запослили некога у школу, без икакве струке, може да буде изабран за директора.

Ми вам предлажемо да утврдимо критеријуме у закону за избор директора, и то није ништа лоше. Ви ћете бирати како сте смислили, бираће Влада, али дајте макар да ови људи имају факултет.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Константиновићу.

Младен Шарчевић, министар, има реч.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Хвала.

Овај закон ионако има много чланова и дебео је. Замислите да још пишемо систематизације у закону за сваку ствар! Па ваљда постоји и уређен статут и систематизација.

Три директора завода, досад су сви имали докторате на државним факултетима; и четврти исто. Тако да уопште није спорно да ће се бирати врло стручно лице, које има професионални углед и остало. Нема хиљаду завода него два, и они су присутни у јавности.

Ово је врло лако решиво. Просто, не мислимо да треба да стоји цела систематизација у закону.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Реч има народни посланик Ненад Константиновић.

Изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Министре, нема основа да ми вама верујемо на реч. Ја сам рекао када само расправљали у начелу, промениће се министар, доћи ће неко други. Не можемо ми да верујемо да ће министар имати добре намере, па ће поново бити неки доктор наука на том месту.

Нема разлога да то не пише. Није то систематизација, то је исти тај члан, исти тај став који има три реда више, у закону који има преко двеста чланова. Дакле, нема новог члана, неће бити оптерећен закон, само

тражимо да се зна за директора завода да макар има факултет четворогодишњи, да макар има 240 бодова. Није то нека велика квалификација, чак не тражимо да буде доктор наука. Седам година да је радио у систему образовања, да не буде неко ко је неискусан а партијски подобан, да дође на то место. То хоћемо да спречимо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Константиновићу.

Реч има Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Имам један предлог, господине министре, у вези с овим што је рекао претходни говорник. Било би најбоље да за директора тог завода именујете Бориса Тадића. Он испуњава све услове које је навео господин Константиновић: завршио је факултет, био је психолог у некој основној школи, мислим, дуже од седам година; сада је у пензији, досадно му је, држи неке конференције за новинаре, а новинари безобразни, неће да дођу, вероватно ништа паметно не могу да чују, пије капучино, соли нам памет сваког дана о томе како треба да водимо унутрашњу и спољну политику. Човеку је вероватно много досадно. По ономе што је рекао претходни колега, рекао бих да испуњава услове за директора завода, па вас молим, ево, а није члан СНС-а, размислите о мом предлогу и иницијативи да директор завода буде господин Борис Тадић.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има Александра Јерков.

(Ненад Константиновић: Реплика.)

Изволите, господине Константиновићу. Апсолутно га није увредио, али изволите.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Захваљујем се.

Ово је манир. Расправљамо озбиљно о једном члану, расправљамо о компетенцијама за директора. Министар се не понаша тако како се ви понашате. Ваш једини одговор је увреда, ви вређате чланове и припаднике других политичких странака. Има много људи ван Српске напредне странке који испуњавају услове да буду на месту директора. Немојте нас вређати, пробајте да се суздржите од вређања, расправљамо о врло важним стварима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има Александар Мартиновић.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Не знам зашто је увреда рећи да је човек завршио факултет.

(Ненад Константиновић: Рекли сте да не ради ништа.)

Па тренутно не ради ништа, у пензији је, колико знам. Потпуно је легитимно да је човек у пензији. Мислим да има седам година радног искуства, јер пре него што је постао председник Републике, односно пре

него што је постао савезни министар за телекомуникације, мислим да је био психолог, односно предавао је психологију у некој основној школи. Је ли тако, господине Шарчевићу? Значи, човек апсолутно испуњава све услове да буде директор завода.

Не знам зашто ви вашег председника странке доживљавате тако неозбиљно па кажете – увреда је кад предложите Бориса Тадића за директора завода. Зашто? Човек испуњава све услове које сте ви предвидели вашим амандманом да буде директор завода. Испуњава још један важан услов на коме инсистирате, а то је да није члан (Је ли тако, господине Атлагићу?) Српске напредне странке. Значи, испуњава човек све услове.

Молим вас, господине Шарчевићу, немојте да именујете никог из Српске напредне странке. Именујте господина Бориса Тадића, молим вас још једанпут.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Бар смо сада видели да ће господин Шарчевић именовати онога за кога га Мартиновић моли да га именује.

Заиста, чудно је, господине Шарчевићу, што ви не желите да пропишете да та особа макар треба да има факултет. Стварно, овако изгледа доста неозбиљно да нема ни једног јединог услова за тог човека. Овде пише само да треба да ради у образовном систему и да има професионални углед. То значи да некакав домар у школи који, што да не, има известан професионални углед...

Не може да се јави господин Шарчевић зато што је већ говорио. Видим да му говорите да може да се јави. Не може да се јави, већ је говорио по овом амандману. Просто, Пословник му не дозвољава.

Размислите о томе да се усвоји. Можемо радити исправку амандмана све до момента док не дође на гласање. Ако је пуно мастера, ако је пуно бодова прописано, дајте макар факултет да има, да стварно не могу људи... Не именујете ви, именује Влада, а, немојте замерити, са овом владом баш немамо нека позитивна искуства када су именовања у питању.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Бранимир Ранчић.

БРАНИМИР РАНЧИЋ: Захваљујем.

Увреда да господин Тадић буде директор заиста није никаква увреда; он је човек психолог, завршио је факултет и у реду је. Увреда би била да господин Бранислав Лечић буде директор овог завода, зато што је у

Нишу показао велико невоспитање псујући за време трибине коју је Демократска странка имала на кеју у Нишу. Према томе ...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, молим, о амандману.

Узмите у обзир да је још оволико времена остало за расправу о важним законима.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Дубравко Бојић и Милорад Мирчић.

Амандман којим се после члана 38. додаје нови члан 38а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Данас цео дан и јуче цео дан понављам једну јако важну ствар. Надам се да ће на крају Влада схватити, има још времена до краја расправе, да је образовање право детета, да је потребно да набавимо уџбенике за сву децу свих основних и средњих школа у Србији, да је то огроман терет на леђима родитеља чија су просечна примања 57.000 динара, целе породице, да уџбеници коштају од 10.000 до 17.000 динара и кад неко има два или три детета у породици то је неподношљив трошак, да се људи задужују, узимају кредите у банкама да би могли деци да обезбеде уџбенике.

Наша деца која су због лоше власти у земљи заједно са својим родитељима побегла из земље у земљама Северне Америке и Европске уније добијају уџбенике од школа. Значи, доведете дете у школу и тамо добије комплет уџбеника. Уџбеници се преносе са генерације на генерацију, имају век трајања од четири године, негде и пет. Чак и Русија има такав систем. Данас је било интересантно излагање посланика Карића, који се противи томе да се уведу бесплатни уџбеници, односно да држава то плати, не знајући да се тако нешто дешава и у Русији. Добро, ако вам се не допада Северна Америка или ЕУ, ето барем због Русије прихватите амандман по коме би Република Србија за сву децу набавила уџбенике.

Провлачи се и теза да ово не можемо да платимо, да је прескупо. То је, наравно, потпуна неистина. Новца има у буџету, али се троши на ствари на које не би требало да се троши, баца се уместо да се троши на ствари које су свима битне, а то су наша деца.

Према томе, ако не усвоје овај амандман, треба да прекину све приче Владе и владајуће већине о томе како је наталитет проблем, пошто би то био најбољи подстицај за родитељство и помоћ свим родитељима и породицама у односу на удар на њихове буџете због уџбеника. Због тога позивам да се усвоји овај амандман.

ПРЕДСЕДНИК: Михаило Јокић.

МИХАИЛО ЈОКИЋ: Ја протестујем, именовани није рекао колико процената.

Заборавили сте проценат да кажете.

(Саша Радуловић: Реплика.)

ПРЕДСЕДНИК: Нема реплике.

На наслов изнад члана и члан 39. амандман су заједно поднели Ружица Николић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

Реч има Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Члан 39. односи се на Завод за унапређење образовања и васпитања као посебну организацију. Тај завод, по Закону о државној управи, треба да се бави превасходно стручним пословима и извршним пословима, али извршним у смислу извршења онога што је прописано и овим и другим законима. Када се погледа како се то дефинише, каже се да тај завод ради оно што раде три центра у саставу тог завода. И, на крају се каже да тај завод поред ова три центра може да има још посебних организација.

Мало пре смо чули да је представник Владе рекао – можда сте ви у праву, али ово је све преписано, то је било написано још 2003. године. Ако га је писао Гашо Кнежевић, није вам нека референца за квалитет одговарајуће норме. То је прва ствар.

Друга ствар која је врло важна јесте – ако се надлежности, делокруг рада, стручни послови, извршни послови које треба да ради овај завод као посебна организација, онда мора да се зна да је стандард да су то послови који представљају једну заокружену област. То је нешто на нивоу сектора када је у питању организација неког министарства. Међутим, ни тај критеријум није задовољен, не само у овом члану него и у следећим члановима.

Скрећем пажњу да све што ради Завод ради преко своја три центра. А шта се ту ради? Припрема стандарде – јесте стручан посао; припрема основе програма итд. – може; три, припрема и остварује; под четири, одобрава додатна наставна средства – могуће да су то стручни послови; пет, предлагање министру – нису стручни послови; учествовање у изради – вероватно стручни послови; покретање иницијативе – вероватно стручни послови. Али нема ниједног класичног извршног посла. Нема ниједног посла, а извршни је сигурно онај посао где треба да се донесе решење у управном поступку.

Онда долази „бисер“ на све то, то је последњи став, каже да те послове обавља као поверене послове. Па, то је немогуће, људи! Апсолутно немогуће да тако стоји написано у Предлогу закона.

Пошто је министар дошао – ово што сам рекао сигурно ће имати прилике да прочита негде – да вам скренем пажњу, господине Шарчевићу: на такмичењима из различитих области где треба да се манифестује знање наша деца освајају награде, освајају прва места. Они су прваци света и Европе зато што још није заживела дигитализација у Србији па морају „пешице“ да развијају вијуге и престижу конкуренцију са Запада, која је одавно изгубила у дигитализацији вијуге па је на добром путу не дигитализације него дебилизације. Избегните дебилизацију у образовном процесу.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 39. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

У циљу ефикасног рада, одустајем од образложења.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 39. амандман је поднела Бранка Стаменковић.

На члан 39. амандман је поднео Владимир Ђурић.

На члан 39. амандман су заједно поднели Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Амандман којим се после члана 39. додаје члан 39а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Амандман је поново за увођење бесплатних уџбеника. Све подсмехе и покушаје изругивања са овим амандманом ја ћу издржати, пошто је јако важно за грађане. Грађани знају колико их коштају уџбеници за децу, од десет до седамнаест хиљада динара. Кад једна породица има примања од 57.000 динара а треба да купи уџбенике, то је велики потрес за буџет, људи немају новца.

У свим уређеним земљама у свету ово постоји. Наша деца која су у дијаспори, која иду школу у Северној Америци, Европској унији, родитељи који су побегли из Србије, тамо добијају уџбенике. Доведете дете у школу и тамо добије цео комплет уџбеника, који се преноси са генерације на генерацију и цео трошак тиме се значајно смањује.

Укупан трошак за буџет Републике Србије за 560.000 ђака у основним школама и 260.000 ђака у свим средњим школама у Србији износи око 0,23% буџета Републике Србије. То је дупло мање него субвенције „Ер Србији“, које сваке године добија, које су преко 40 милиона евра.

Чак и у Русији деца добијају уџбенике када их доведете у школу.

У Србији су измислили тржиште уџбеника, преко којих се пљачкају родитељи. Ово можемо да променимо. Ја ово понављам зато што је једноставно додати одредбу, овај амандман у закон, ово је прави закон да садржи такву одредбу, да практично том одредбом решимо овај проблем за све родитеље. Било какво изругивање са овим, прављење вицева зато што понављам исту ствар, зато што је толико важна, заиста показује једно велико непоштовање према ситуацији у којој су родитељи, колико их све ово кошта и показује небригу и за децу и за питање наталитета, које је велико питање у Србији. Ово је најбољи начин да помогнемо наталитет, да се реше неки трошкови који су заиста важни за сву децу. Због тога захтевамо да се овакав амандман или сличан, измењен понуди, односно да се промени закон. Уџбеници морају бити бесплатни за све. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Александар Мартиновић.

Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Најбољи начин да се помогне деци и родитељима јесте оно што је данас урадио председник Републике Србије Александар Вучић у Шапцу када је отворио нову јапанску инвестицију, Јазаки (Да ли је тако, Блажо?), која ће да запосли 1.700 људи. То је велики дан за Шабац, за Мачвански округ, за целу Србију. Дакле, потребне су нам инвестиције, потребна су нам нова радна места. Потребно је да родитељи те деце о којима говори Саша Радуловић буду запослени, да имају плате, да могу да обезбеде својој деци школовање, и основно и средње и високо.

Питао бих господина Радуловића колико је комплета уџбеника он купио туђој деци када је био стечајни управник, када је био ликвидатор, када је у предузећима као што су ДПП „Луне Миловановић“, „Мода“ Дебељача, „Мода“ Ковачица са сопственом компанијом закључивао уговоре о пружању књиговодствених услуга, зарадио велике паре. Колико је од тих великих пара издвојио да купи некој сиромашној деци у Београду, Новом Саду, Неготину, Краљеву, било где у Србији неку оловку, неки комплет уџбеника, свеске и тако даље? Није купио ниједан, бар колико ја знам; све је ставио у свој џеп, побегао у Америку. Замислите, господине Шарчевићу, пошло му је за руком нешто што ни Алу Капонеу није пошло за руком: преварио је читав амерички порески систем, остао дужан милион долара; вратио се у Србију да би нам солио памет о томе како, ето, треба да делимо бесплатне уџбенике.

Дакле, не демагогија, не празна прича; инвестиције, нова радна места, запослење, плата – то је оно што може да обезбеди будућност и родитељима и деци.

ПРЕДСЕДНИК: На наслов изнад члана и члан 40. амандман су заједно поднели посланици Мирослава Станковић Ђуричић, Миљан Дамјановић и Зоран Красић.

Да ли желите реч?

(Саша Радуловић: Реплика, реплика, реплика, реплика, реплика.)

Реч има народни посланик Мирослава Станковић Ђуричић.

МИРОСЛАВА СТАНКОВИЋ ЂУРИЧИЋ: Захваљујем, председавајућа.

Посланичка група СРС поднела је амандман на члан 40. Предложили смо брисање наслова изнад члана 40. и члана 40. Предлога закона.

Наиме, овим законом предлагете да за читав сет стручних послова, као што су припрема стандарда, припрема програма и планова наставе, оцењивање квалитета уџбеника, одобрење наставних средстава и други, препуштате надлежност Заводу, у оквиру Центра за развој програма и уџбеника. Поставља се питање која је улога Министарства у систему образовања и васпитања ако одговорност за ова важна питања доделите Центру. Друго, формирањем којекаквих органа и установа само се гомила број запослених и функционера у оквиру државне управе, и скида одговорност са Министарства за послове за које је надлежно.

Ми из Српске радикалне странке сматрамо да ово није добро решење и предлагемо да стручне послове ставите непосредно под окриље Министарства просвете. Амандманима који се односе на закон о основама система образовања и васпитања немогуће је поправити све недоречености, пропусте и колизије које садржи овај предлог закона.

Министре, на крају не могу а да се не осврнем на нешто што је заиста оставило јак утисак на мене ових дана, а то је начин на који одговарате новинарима када вам поставе за вас неугодна питања. Тако сте новинару на питање о дешавањима у Основној школи „Светозар Милетић“ у Земуну одговорили, цитирам: „Ма дај, бре!“ Министре, ако нисте способни да стојите иза својих одлука, онда је најбоље да поднесете, по хитном поступку, оставку. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Морате да знате у којој ситуацији се та прича десила: ја пратим заменика министра просвете Кине, а жена трчи за мном и вуцара ме да стане испред мене и њега. Шта бисте ви рекли? Просто не разумем зашто ја не могу тако да одговорим. Ја ћу увек тако да одговорим.

Друго, имате овде сталну дилему, многи, да ли треба да буде јако министарство или треба да буде слабо. Хајде да се договоримо да ли неки

послови треба да се раде тимски. Ја сам рекао да сам тимски играч и да се многе ствари раде тимски.

Наравно да нећу да одговорим никоме ако сам у неком послу и ако је тема оно што је мени концентрација на ту тему. А неко ко је нападан и покушава да дође иза леђа, постави такво питање, шта бисте му ви рекли?

ПРЕДСЕДНИК: На члан 40. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо, с обзиром на то да се ради о Заводу за унапређење образовања, одустаћу од образложења, јер шта год кажем овима преко се не допада. Ако не говорим, њима се не свиђа; ако говорим, опет им се не свиђа, тако да апсолутно не знам... Своје време уступам колеги који после четрдесет пута није успео да научи свој амандман напамет. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Е, то не може.

На члан 40. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

На члан 40. амандман је поднео посланик Владимир Ђурић.

Амандман којим се после члана 40. додаје члан 40а поднео је посланик Саша Радуловић.

Реч има народни посланик Саша Радуловић.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандман је поново о бесплатним уџбеницима. Ја ћу издржати све увреде и све покушаје блаћења, све лажи које се говоре, само да би на крају родитељи добили ове уџбенике, односно да би деца могла да их добију, јер оптерећење куповине уџбеника за породице је огромно, 57.000 динара је терет... Односно, то су просечна примања домаћинства у Србији. За те паре треба да купују деци уџбенике, од десет до седамнаест хиљада динара је комплет. Ако су породице са два или три детета, то је немогућа мисија, па морају да се задужују у банкама, Србија је јединствена по овоме у свету, да би купили уџбенике за децу!

Никада никоме ништа нисам украо. Сва ова јефтина прича може да иде на мене, али усвојите ово за уџбенике. Родитељи вас гледају, слушају начин на који правите спрдњу од овако важне теме.

Значи, свака породица би требало да добије, свако дете, уџбенике плаћене из буџета. То је доступно свим нашим малишанима који су побегли из земље у дијаспору заједно са својим родитељима, у Северној Америци, Европској унији, у Русији такође. Значи, у Русији деца, када дођу у школу, добију комплет уџбеника. Требало би да може и у Србији. То може да се плати. Потпуна је неистина да у буџету нема новца, у буџету има довољно

новца за то. Субвенције „Ер Србији“ су дупло веће, годишње, него што је потребно за уџбенике. То је само 0,23% буџета Републике Србије.

Ово би морало да буде приоритет. Ако говоримо о томе да је наталитет велики проблем, онда треба да омогућимо да родитељство буде са што мање потреса и што више помоћи од стране државе. Ово је најбољи начин да се то уради.

Иначе, амандманом такође предвиђамо да се обезбеди превоз за све ученике без трошка по родитеље; да ограничимо максималан број ученика по одељењу због квалитета итд.

Ово је јако важан амандман, ви наставите да правите шале на ово. Ово је озбиљно за родитеље, грађани вас гледају. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На наслов изнад члана и члан 41. амандман су заједно поднели посланици Марина Ристић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Налазимо се код члана 41. То је члан који је посвећен овом другом центру у оквиру овог завода. Оно што је карактеристично за све те центре и за овај завод јесте не само недореченост него и непрецизност.

Господине Шарчевићу, ми ћемо стварно бити суочени са још већим проблемом када стабилне финансије, или када наше финансије не буду у ситуацији да финансирају овај гломазан апарат, а образовање јесте гломазан апарат и мора да буде гломазан апарат.

Морам да вам скренем пажњу да ћемо вероватно бити у ситуацији да имамо све, а да немамо, у ствари, ништа. Имамо заводе, имамо центре, имамо школе, имамо образовне програме, имамо све и свашта, али ће да се изгуби и образовање и васпитање. Да вам објасним како: све што раде ови ваши центри заснива се на папиру као доказу, све мора папиролошки да се покрије, јер овај папир доказује то, овај папир доказује ово. А ја тврдим, најмање 50% тих података, што је наведено у тим папирима, у стварности не постоји.

Морам да вам скренем пажњу, овај закон и они посебни закони који долазе у складу с овим законом морају да гарантују одрживост образовања и квалитет знања и у Трговишту и у Београду, а ви сами знате који је проблем у мањим местима обезбедити кадар, просветни кадар за обављање наставе, да не причам о овим другим проблемима.

Молим вас, схватите једну ствар: ако једна јединица локалне самоуправе, због својих лоших капацитета, својим изворним средствима није у могућности да обезбеди финансијска средства за финансирање многих својих надлежности, немојте на њих да преносите никакве обавезе. Република Србија је гарант на свакој територији, а ми сада имамо ситуацију да сви перу руке па кажу – па, добро, ако немате тамо грејање, то је због

локалне самоуправе. Па није због локалне самоуправе! Погледајте само за првих шест месеци колико је пута Влада Републике Србије доносила закључке којима је интервенисала и уплаћивала из текуће буџетске резерве средства јединицама локалне самоуправе зато што недостају редовна средства. Локална самоуправа није у могућности, нема одакле да обезбеди средства за своје елементарне функције.

Водите рачуна, ако направите овако гломазан систем или наставите са овим гломазним системом, наноси се велика штета целом систему образовања.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само ради јавности да кажем, када погледате буџет Министарства просвете, науке и технолошког развоја, видите огромну цифру, која сва оде на плате. И када бисмо хтели нешто да радимо паметно, не бисмо имали пара.

Ови заводи никада нису бројали мање запослених него у моје време, ја сам тражио рационализацију свих њих. Цео завод, велики завод, како га зовемо у жаргону, то је Завод за унапређивање васпитања и образовања, има око осамдесет људи, а Завод за квалитет мање од тридесет. Лично сам незадовољан структуром досадашњег начина запошљавања, где су се све могуће рођачке и друге ситуације десиле. А када са тим заводима морате да радите силне наставне планове и програме, измене, онда раде на ивици одрживости. Тако да овде нема уштеде која већ није направљена. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 41. амандман је поднела народна посланица Бранка Стаменковић.

На члан 41. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, због наших грађана, Завод за унапређење би могао да дели уџбенике бесплатно, али наши грађани треба да знају да је у овом тренутку то неизводљиво.

Да „просвећено зло“, је л’ тако?, странка бившег режима, тако су је назвали други, не ја, заједно са стечајним управницима, а ја ћу то назвати „у заједничком злочиначком подухвату“, није отпустило 400.000 људи, а ова моја математика је исправна, Завод за унапређење би слободно могао да дели рачунаре и уџбенике. Четиристо хиљада личних доходака је око 180-200 милиона евра. Сто осамдесет милиона евра. Само ПДВ је тридесет два...

Када ја држим час математике, електричари ћуте.

Према томе, на 180.000.000 евра само је ПДВ 36.000.000, плус доприноси на плате. Колико би у фондовима и буџетима било више за

образовање, колико би привреда у друштвеном производу избацила више? Када узмете ту цифру, онда дођете лако до податка да би на годишњем нивоу то било преко 500.000.000 само од ПДВ-а. Онда би држава могла да набавља рачунаре, да купује уџбенике. Овако, они, „просвећено зло“, „у заједничком злочиначком подухвату“, бивши стечајни управници и странка бившег режима, допринели су да данас родитељи не могу да имају бесплатне уџбенике и рачунаре, јер су им они својом дрском, безобзирном пљачком онемогућили то право. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Нисам видела.

Реч има народни посланик Татјана Мацура.

Изволите.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Желим да укажем на повреду Пословника, члан 106. став 1: „Говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес“.

Ви сте малопре прозвали народног посланика Маријана Ристичевића како би образложио свој амандман, а он је у амандману на члан 41. након, сад ћу вам рећи тачно... један, два, три, четири... након четврте речи додао зарез. Уопште није говорио о амандману. То је манир свих његових амандмана. Ја сам прецизно анализирао све амандмане које је поднео и у сваком амандману, да би добио прилику да говори и злоупотреби време за расправу ...

(Председник: Јесте, он је посланик.)

Тако је. Да, додао је зарез. Немам ништа против тога што је додао зарез, када би тај амандман образлагао. Међутим, он упорно користи време за расправу о појединостима како би каљао људе на начин на који то ради цео дан. Значи, има право да сваки његов амандман има измену тако што ће додати зарез, али је, такође, његова обавеза да тај амандман образложи, а не да говори било шта што му падне на памет.

ПРЕДСЕДНИК: Има право да говори и о вашем председнику посланичке групе, бави се политиком.

Добро, ево ја ћу га цензурисати убудуће, а вас нећу.

Значи, кад пише „брише се“, то је у реду, а кад неко стави зарез, то није у реду? Хвала на вашем схватању. Тако је. Само ви изволите са вашим амандманима, 250 посланика има право да подноси амандмане.

На члан 41. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

На члан 41. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић, Дубравко Бојић и Срето Перић.

Реч има народни посланик Никола Савић.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 41. овог закона. Овај амандман је у духу мојих претходних амандмана, односно амандмана на члан 38. који се односи на Завод за стручно образовање и образовање одраслих. Разлика је само у томе што је сада у питању не Завод него Центар за стручно образовање и образовање одраслих. Све оно што сам рекао у амандману који се односио на Завод важи и за Центар за стручно образовање и образовање одраслих.

Наиме, позната је чињеница, нажалост, да се број ученика у нашим школама све више смањује, али ту тенденцију не прати смањење администрације. Напротив, администрација се на неки начин, чини ми се, све више увећава. Знамо да постоје разноразни центри, школске управе итд., па имамо и управе за образовање на нивоу јединица локалне самоуправе (то је још једна институција). Међу свим тим институцијама нема довољно синхронизације, тако да сматрам да треба смањити број ових центара, завода...

Амандманом сам тражио да се брише тачка 14) која каже шта ради, између осталог, овај центар – пружа помоћ у координацији социјалног дијалога и партнерства на различитим нивоима планирања, развоја и остваривања стручног образовања и образовања одраслих. По мени, ова одредница не значи ништа, нејасна је сама по себи, а самим тим је и неприменљива у пракси.

Ако имамо у виду члан 35. овог закона, где се каже да чланове овог завода чине и стручњаци из области стручног образовања, мислим да је та одредница некако неспретно речена; у средњим стручним школама не постоје „стручњаци за стручно образовање“, једноставно, то су професори, односно наставници стручних предмета у стручним школама. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 41. додаје члан 41а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Амандман је о бесплатним уџбеницима за сву децу, о томе да је образовање право детета, да породице у Србији јако лоше живе, да имају јако мала примања (57.000 динара), да уџбеници коштају од 10.000 до 17.000 динара, па ако породица има два или три детета имају немогућу мисију да набаве уџбенике. Родитељи често узимају кредите од банака да би купили уџбенике, што је јединствено у свету. Читава индустрија која је направљена око уџбеника служи за пљачкање родитеља. Томе би требало стати на крај.

Треба применити решења која постоје у уређеном свету, у Северној Америци, Европској унији, чак и Боцвана и Русија имају систем у коме деца

добијају уџбенике у школи; родитељи доведу децу у школу, у школи добијају комплет уџбеника о трошку буџета. Тиме су у великој мери растерећени родитељи.

Ово је могуће платити. Сви који говоре да у буџету нема новца за ово обмањују грађане Србије. У основним школама је 560.000 ђака, 260.000 ђака је у средњим школама. Да би се набавили уџбеници за све њих, довољно је 0,23% буџета Републике Србије. То је дупло мање него субвенција коју добија „Ер Србија“. То је десет пута мање него субвенције које се дају страним инвеститорима, који овде отварају места за јефтину радну снагу. Значи, ово је могуће урадити.

Ако је Влада заиста забринута за наталитет, ако је владајућа већина забринута за наталитет – требало би да буду – ово је најбољи могући начин да подстакнемо родитељство, да помогнемо породицама и да наша деца, као ови наши малишани који су побегли из земље са својим родитељима па у тим земљама, укључујући Русију, добијају уџбенике, имају исту прилику.

Влада има прилику да покаже да јој је стало до наше деце и да пређе са речи на дела. Никакве увреде ме неће спречити да наставим да инсистирам на овоме. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Ја сам рекао, господине министре, ако се сећате, да овај човек који предлаже да се купи 560.000 рачунара неће имати храбрости да каже колико то кошта. Знате из ког разлога? Из истог разлога из ког не уме да објасни зашто је онда давао субвенције „Ер Србији“ 2013. године када је био министар – јер нема појма ни о чему.

ПРЕДСЕДНИК: Наравно да не.

На наслов изнад члана и члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици Немања Шаровић, Филип Стојановић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Надам се да сте запамтили да је просечна плата 57.000 и да уџбеници коштају између 10.000 и 17.000. Ако сте то, господине Шарчевићу, запамтили, идемо даље. Значи, признали сте да сте запамтили? Нема потребе да се понавља? Добро, идемо даље.

Члан 42. односи се на Центар за професионални развој запослених у образовању.

Господине Шарчевићу, у неким нашим одељењима, седми, осми разред основе школе, а, зашто да се не каже, и у неким средњим школама, просветни радници се, када треба да уђу у учионицу, припремају као за гладијаторску борбу. Смејте се ви, али тако је. Имам комшије који имају те муке, кажу – када треба да дођем у III/3, хватам се за главу. Ту су мобилни,

ту су ракете, ту је ово, ту је оно. Не сме ниједна дисциплинска мера, нити да се каже „одложи мобилни, не играј се“, „изађи напоље пошто не слушаш“, „позови родитеље“. Поготово „позови родитеље“. Ако каже „позови родитеље“, онда ће отац и мајка да нападну просветног радника с којим правом он њиховог миљеника упозорава да треба да учи.

Ако већ правите тај центар за усавршавање, обавештавање и образовање просветних радника, онда морате да уведете и борилачке вештине. Смејте се ви, смејте. Када једно друштво изгуби тај систем вредности, онда систем вредности који просветни радници покушавају да наметну деци која су ученици и која по дефиницији не знају, сазревају, треба да сазнају, то је немогућа мисија.

Зашто је немогућа мисија? Па, ево, господине Шарчевићу, погледајте рекламе – немам посао, немам девојку, хајде да упишем *IT* академију *Comtrade* па ћу да решим питање и посла и девојке. Хајде, прошетајте се главним улицама наших места: прва ствар коју ћете помислити јесте да сте у иностранству, да ли је Италија, да ли је Енглеска, да ли је Немачка – нема нашег назива. Прођите цео Београд, ако нађете у једној улици да пише „крчма“, у три ако пише „ресторан“.

Значи, ако се у друштву систем вредности не промовише на сваком месту, немојте да очекујете од просветних радника да могу нешто значајније да направе.

Е сад, како се у овом центру вреднује њихов квалитет и како се утиче на квалитет, да и просветни радници стичу нова знања како би могли да преносе та знања ученицима? Опет се налазимо на терену папира. Један папир као доказ да је прошао обуку, да је узео приручник, да је савладао то градиво, да ли га је просветни инспектор обишао или га није обишао...

ПРЕДСЕДНИК: Потрошили сте време; нема више група ваша, ни овлашћени.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Господине посланиче, са вама бих се сложио око 90% овога што причате. Тешко је радити у просвети. Данас смо о свему причали сем о томе.

Наравно да се деца понашају према укупном друштвеном амбијенту у коме живе, али ми смо зато на много места ставили шта све мора да се уради по том питању и појачали дисциплинске мере и одговорности. Правилници о понашању, где ви цитирате неке елементе, врло су пооштрени, почев од употребе мобилног на часу до много чега. Тиме и сам закон, одговорност родитеља и свих других на неки начин поново стављамо у жижу.

Овај закон има за потребу да заштити управо колеге које раде у просвети, које се сусрећу са бахатим понашањем појединих ученика и њихових родитеља који заступају такво понашање, тако да ћемо, и уз сарадњу са другим министарствима, имати врло низак праг толеранције и разумевања за овакве ствари. Наравно, нешто што се поквари не може се преко ноћи поправити, на овоме треба много дуже да се ради. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 42. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господа народни посланици, с обзиром на то да они које сам ја назвао „удружени злочиначки подухват“ одбијају суве чињенице и то називају увредом, морам да кажем да овај Завод за образовање, посебно Центар за професионални развој запослених, треба једном мом колеги да објасни да је 400.000 личних доходака у овом тренутку вредно око 180.000.000 евра. Када запослени понесу кући тих 180.000.000 евра, они, за разлику од њихових великих тајкуна који су на неким Девичанским Острвима итд., тај новац потроше у земљи. То је најбоље распоређен новац. За тих 180.000.000 евра они би потрошили... ПДВ би месечно износио 36.000.000 евра. Толико би се слило само од ПДВ-а у касу државе, а то је 432.000.000 евра годишње. Одатле бисмо лако могли да издвојимо триста милиона и да платимо рачунаре, уџбенике, униформе, превоз, храну, шта год хоћемо, допунски да платимо оно што данас немамо. Ми то данас немамо.

Такође, они кукају због пензија. Али тих 400.000 на годишњем нивоу оштете разне фондове доприносима на плате 1.200.000. Сад замислите да имамо 480.000.000 евра, колико би припало ПИО фонду, колико бисмо могли годишње да увећамо пензије да није било тог „удруженог злочиначког подухвата“, „просвећеног зла“, странке бившег режима и стечајних управника. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

По Пословнику, народни посланик Душан Павловић.

Изволите.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Госпођо председнице, члан 106, посланик може говорити само о тачки дневног реда. Ја бих хтео само да вас подсетим да је ваша дужност да водите рачуна о томе да се Пословник поштује.

Пошто посланик није говорио о амандману који је предложио, ја ћу да вам кажем шта је предложио. Дакле, он је предложио потпуно исти текст

члана, само што је у првој реченици после речи „образовања“ додао зарез. Додуше, то је зарез на погрешном месту, али...

ПРЕДСЕДНИК: Немате права на дискусију, нити на реплику.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Има права он на дискусију, ја говорим о његовој повреди Пословника.

ПРЕДСЕДНИК: Не може он да повреди Пословник.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Може, управо је повредио. Ви треба да га спречите да то ради.

ПРЕДСЕДНИК: Не могу да га спречим, он говори о свом амандману.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Он је само зарез додао, а није уопште говорио о зарезу.

ПРЕДСЕДНИК: Није додао, амандман гласи... Погледајте колики је текст.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Гледам ја, нашао сам зарез у првој реченици, после речи „образовања“ додат је зарез. Он мора да образложи због чега је додао тај зарез.

ПРЕДСЕДНИК: Добро је што сте то рекли.

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: А ви треба да пратите да ли он то ради.

За време док он прича, причате и ви, малопре сам вас гледао. Ви треба да водите рачуна о реду на седници.

ПРЕДСЕДНИК: Да ли је то проблем?

ДУШАН ПАВЛОВИЋ: Јесте проблем, пошто сте ви надлежни за то.

ПРЕДСЕДНИК: Исто реците посланику поред њега да је предложио неколико стотина једнаких амандмана. Потпуно бесмислено, по вашем ставу. Посланик подноси амандмане како ви хоћете.

Ја мислим да посланици имају право да предложи амандмане какве год желе, ако одбори кажу да је то у складу са Уставом. Ми ту не можемо ништа.

Пустите ви то, нисте баш прави пример за ово.

На члан 42. амандман, са исправком, заједно су поднели посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Амандман којим се после члана 42. додаје члан 42а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Члан 42а. Тај члан каже да је образовање право сваког детета. Разумем да посланици владајуће већине не желе то да слушају, али грађани желе да знају.

Имамо овде прилику да омогућимо бесплатне уџбенике за сву децу у свим основним и средњим школама у Србији, да растеретимо родитеље тог огромног трошка, за који врло често узимају кредите у банкама. То је заиста потпуни апсурд, узимате кредите у банкама да бисте платили деци уџбенике. Они коштају, комплет, од десет до седамнаест хиљада динара. Просечна примања породице, домаћинства у Србији су око 57.000 динара. Очигледно је да је практично немогуће за породице да носе овај трошак па морају да узимају и кредите.

Ако су владајућа већина и Влада заиста заинтересоване за питање наталитета и помоћ родитељству, ово је најбољи начин да се то уради.

Такође, амандманом смо предвидели да предшколско образовање буде доступно свој деци без партиципације родитеља и да то такође буде трошак буџета Републике Србије. Ово је начин да помогнемо родитељству, да помогнемо младим паровима да се одлуче да имају децу, они који желе да имају децу.

Такође, амандманом предвиђамо да превоз за сву децу буде плаћен од куће до школе и назад. Ово је посебно важно у руралним срединама, удаљеним селима, где би држава морала да преузме тај трошак. Да локалне самоуправе носе тај трошак, једноставно није реално, они немају довољно новца за то. У свим земљама уређеног света где су заједно са својим родитељима побегла наша деца у дијаспору, у Северну Америку, Европску унију, па и Русију, нажалост и у Боцвану, и тамо добијају уџбенике само у Србији не.

Значи, доста је празне приче, доста је флоскула, блата, напада, хајде да урадимо нешто за родитеље. Родитељи вас гледају. Урадимо нешто што је добро за нашу децу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има Ненад Константиновић.

Изволите, имате три минута.

НЕНАД КОНСТАНТИНОВИЋ: Захваљујем.

Социјалдемократска странка Србије подржава амандмане који иду у правцу обезбеђивања бесплатних уџбеника за децу. Сматрамо да је то апсолутно могуће остварити. Доказано је да је могуће остварити, јер бесплатни уџбеници јесу били у једном периоду.

Али оно што је важно да грађани знају, они који можда немају децу у првом разреду основне школе или немају уопште децу у школи, то је да ми не да немамо бесплатне уџбенике и бесплатно основно образовање, иако је то прописано у закону, него су родитељи суочени са тим да поред

уџбеника, свезака, додатних радних свезака, ужине, ручка, морају да плате и уређење учионица. У школама у Београду имамо ситуацију да је осветљење такво...

(Председник: Посланиче, нема везе са амандманом. Интересантно је, али какве везе има осветљење?)

Има везе са бесплатним уџбеницима. Ако држава да бесплатне уџбенике, онда ће родитељи лакше моћи да плате паркет у учионици, осветљење, кречење учионице, клупе и ормариће. То све кошта. Са тим се суочава сваки родитељ. Плаћамо обезбеђење у школама јер школа нема обезбеђење. Родитељи морају то да плате. То кошта 1.500 динара за шест месеци. Додатне радне свеске коштају хиљаду динара.

Колико кошта паркет, колико кошта кречење, колико кошта осветљење у учионици? Све то родитељи морају да плате за децу која иду у државну школу. Када све то плате, немају паре за уџбенике, које би могла држава да им обезбеди. Дакле, у ком правцу иду ови амандмани? Да се помогне и министру да се више пара обезбеди у буџету за образовање да би стварно основно школовање било бесплатно.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Стицајем околности, и сам сам некакав менаџер у образовању. Учио сам, па ми ишло добро.

Ако је цео буџет за просвету 1.400.000.000, од тога је бар 1.250.000.000 за плате, онда је заиста питање шта је ту бесплатно. Ми говоримо само о једном сегменту. Правио сам бизнис-планове, код мене установа плаћа све. Уџбеници су минорни део укупне цене плата и свега.

Тренутак у ком се налази држава, која има, мислим, тридесет пет милијарди евра БДП, јесте незавидан да би могло да се обећа више, али мислим да може у врло скорој перспективи свашта да се реши.

Овим предлогом закона, видећете касније, имамо решено питање ученичких компанија и ђачких задруга, преко којих мислимо да многе ствари које школе стичу као сопствене приходе... Не виде се, јер постоји претња да морају да уплате у буџет Републике Србије, па једно пријавим, три не пријавим. Ми ћемо то учинити видљивим. Значи, све школе које могу да обезбеде та средства... Управо и јесте питање да нема самовоље директора по овом питању, а има је колико хоћете.

Ако смо ове године радили 396 школа и уложили скоро четири милијарде динара за њихово обнављање, онда је у питању вишегодишње запуштено стање не само расвете, него и тоалета, спортских сала и свега, и треба једна цела ренесанса. Слажем се са вама да свака добробит, компанија, већи буџет, јесте нешто што просвети треба. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: На наслов изнад члана и члан 43. амандман су заједно поднели Дубравко Бојић, Миљан Дамјановић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ми само да наставимо, пошто је сада тема овај други завод, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. Наравно, исти они недостаци о којима сам причао раније присутни су и кад је у питању ова одредба која регулише ову посебну организацију. Међутим, цабе причамо о овим посебним организацијама уколико немамо у виду целину нашег образовног процеса.

Морам стварно да вас похвалим да сте кренули са нечим што се зове да држава преузме одговорност за образовање. Јер досад је то било недефинисано, држава се пита, селективно се пита, а овде сте јасно и гласно рекли, ви ћете да именујете директоре у неком поступку који је прописан, ви преузимате одговорност. Министарство је и до сада обезбеђивало средства за плате запослених у државном предшколском, осмогодишњем и средњем образовању, и то је добро. Треба још већу одговорност да преузмете. Наравно, средства су увек проблем и треба то премошћавати на разне начине.

Али морам да вам скренем пажњу, више бабица увек дају килаву децу. Ви нисте значајније променили надлежности. Ми чак нећемо доћи до оних школских управа као деташираних делова Министарства просвете који на терену обављају неке послове. Ту постоји простор да се направи нека уштеда.

Ово са привредним активностима школа заборавите, од тога нема ништа. Верујте, од тога нема ништа. Ту нећете моћи ништа да направите, јер то су и тако мала средства.

Ако бисте могли да централизујете јавне набавке и да директоре и запослене у школама привучете што више да буду у рангу државних службеника, не квазидржавних службеника него правих државних службеника, онда има помака за наше образовање. У овом тренутном, безваздушном простору лоше нам се пише.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 43. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, у овом амандману ја сам додао запету. То сам научио од професора Павићевића, који предаје, гле чуда, на Факултету политичких наука. Али, за разлику од овде присутног који такође предаје на Факултету политичких наука, господину Павићевићу се

никад није отело да каже да је образовање „доступно“ свима. Увек је говорио – доступно.

Овај Завод за вредновање квалитета образовања треба, сем основних и средњих школа, да посети мало и факултете, да виде који то професори нису ни за основну ни средњу школу, а камоли за факултет. Овде присутни факултет... Овде присутни професор на факултету, који је завршио факултет, из чије групе често кажу има факултет, завршио је факултет негде у Мађарској, два пута је употребио реч „зарез“. Дакле, ако он не зна српски језик, онда он за мене није професор универзитета, он је за мене професор на свеучилишту. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала лепо.

Дужан сам вам скренути пажњу на повреду Пословника по члану 106 – посланик може да говори само о теми.

Ви сте малопре разговарали са уваженим министром па вероватно нисте обратили пажњу, али амандман посланика Ристичевића, који он има пуно право да поднесе као народни посланик, састојао се у додатом зарезу. Ми смо чули све и свашта, али нисмо чули зашто посланик Ристичевић мисли да је баш тај зарез пресудан за квалитет законског решења у том члану. Дакле, следећи пут када буде образлагао своје амандмане молим вас да два минута посвети пажњу зарезу, а вас молим да га пажљиво саслушате да ли је причао о било чему другом осим о зарезу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Ништа вас не разумем. Кад сте рекли зарез, сад је објаснио зашто ставља зарез. Пажљиво сам га слушала, позвао се на професора Павићевића.

А зашто ви имате проблем са послаником Маријаном Ристичевићем? Ми имамо 1.200 амандмана; врло мало смо чули суштинско образложење.

Право на опструкцију има сваки посланик. То раде најчешће посланици опозиције, али раде и други. Научите се да стварно не можете само ви говорити, имају права и други посланици да стављају зарез, тачку, зарез. Постоји предмет Правно нормирање и оно би вам објаснило колико је Маријан Ристичевић у праву. Барем на државном факултету се то учило, на Соросу већ и није. Хвала.

Ако желите, гласаћемо. Немате права на моје образложење. Гласаћемо ако то желите. Ћутање је да не желите.

(Владимир Ђурић: Да.)

На члан 43. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

На члан 43. амандман су заједно поднели народни посланици Никола Савић, Вјерица Радета, Милорад Мирчић и Срето Перић.

На члан 43. амандман је поднела народна посланица Бранка Стаменковић.

Само се пријавите, па ћемо се вратити.

Реч има народни посланик Никола Савић.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, поднео сам амандман на члан 43. овог закона. Овај амандман се односи на Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања. Једним од својих претходних амандмана тражио сам да се укине овај завод. Да је усвојен мој амандман, сада вероватно не бих имао потребе да образлажем. Знајући како функционише ова влада, поднео сам амандман на овај члан, и то на једну његову тачку где сам тражио да се Центар за међународна национална испитивања и развојно-истраживачке послове укине. Макар, ако нећете да укинете цео Завод, да се укине овај центар, јер он у суштини ништа не значи и ничим се не бави. У образложењу због чега је одбијен амандман стоји да је одбијен зато што се концепцијски не уклапа у предложени закон, не уклапа се у концепцију закона.

Имајући у виду оно што је малочас говорио министар када су у питању ови заводи, да су ти заводи предимензионирани са бројем запослених, похвално је да је он учинио нешто по том питању и да је смањен број запослених. Чули смо, нажалост, једну чињеницу која не иде у прилог нашем образовању, а то је да тамо влада непотизам, да је било запошљавања рођака итд. Та чињеница не би била најстрашнија по себи, али обично непотизам прати и незнање. Знају они да су рођаци, али онај ко је запослио свог рођака зна да он није нешто много способан, да се не може исказати на неком другом месту и ставио га је тамо где је био у позицији.

Дакле, господине министре, сматрам да је требало да прихватите овај амандман, јер овај центар сам по себи ништа не значи.

ПРЕДСЕДНИК: Амандман којим се после члана 43. додаје члан 43а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Реч има народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: О бесплатним уџбеницима који су огроман терет за грађане Републике Србије. На просечна примања породице, господине Красићу, која су 57.000 динара родитељи морају да купују књиге за децу које су између 10.000 и 17.000 динара комплет. Ако неко има двоје или троје деце, види се простом рачуницом, то је практично немогућа мисија. Тај трошак би требало да носи буџет Републике Србије.

Ко год каже да то није могуће, да нема новца у буџету, једноставно, није тачно. За свих 560.000 ђака у основним школама и 260.000 ђака у средњим школама трошак уџбеника би био 0,23% буџета Републике Србије.

Ако погледамо, рецимо, само Београд, да се набаве уџбеници за сву децу у основним школама у Београду, то кошта око три милиона евра. То је мање него цена јарбола. Да се набаве уџбеници за сву децу средњих школа, то је мање од два милиона евра, мање од цене фонтане. Питање је да ли су нам важнији јарболи и фонтане или су нам важна наша деца.

Сва наша деца у дијаспори добијају књиге од школа у које иду. Побегла су са својим родитељима из земље зашто што је лоша владавина у Србији, имају јако лоше услове, лоше зараде, нема посла осим јефтиних радних места. У дијаспори добијају уџбенике од школа; доведете дете у школу, добије уџбенике. Не само северна Америка, ЕУ, него и Русија, а, чули смо данас у расправи, и Боцвана.

Значи, ово је могуће платити, али је питање зашто Влада ово не ради ако је заиста наталитет битан. Због чега су важнији јарболи и фонтане, него наша деца? За наталитет је битно да родитељима створимо услове да имају децу, сви они који желе да имају децу да могу да их имају, да имају економске услове да то остваре. Доста је било ће ово урадити у Београду ако Влада сада не усвоји овај амандман и ако не прихвати да се то ради за целу Републику Србију. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Сада бих, да седим као посланик, рекла – повреда Пословника, пошто амандман не одговара тексту Предлога закона за који се тражи да се мења. Потпуно две различите материје, везе нема са животом.

Молим посланике који су заинтересовани, да прочитају. Не знам како сте на Одбору то уопште пустили.

На наслов изнад члана и члан 44. амандман су заједно поднели народни посланици Марина Ристић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: То је члан 44. Када причамо о овим заводима и центрима, министре, све сте то могли да обједините и да радите у Министарству, и ништа се не би изгубило на квалитету, то морам да вам кажем. Чак би вам били ближе, били би вам при руци и не би могла да се дешава опструкција, која се вероватно дешава јер, по дефиницији, бирократија прави опструкцију, пошто они кажу да су „зимзелени“ а сви ми други смо „листопадни“, знате и сами.

Све наше амандмане који се односе на ове посебне организације треба у том смислу да тумачите. Значи, ово је изворно посао државне управе који треба да се ради у Министарству просвете.

Опет користим прилику да подсетим, послови државне управе у области образовања и просвете дешавају се на сваком квадратном милиметру Републике Србије, истог квалитета, под истим условима и на исти начин. Гледајте да у следећој етапи што више избаците локалну самоуправу у ономе што је државно школство. Оно где може локална самоуправа да се укључи у образовни процес јесу локалне специфичности из области географије, локалне историје и нечега што је плус, јер образовање у Србији је у истом положају као социјална политика. Сви који раде у социјалној политици јесу државни службеници. То што се преноси локалним самоуправама или што се јединицама локалне самоуправе дозвољава да из својих буџета дају нешто додатно, то је социјална заштита плус. А министарства гарантују за оно што је државна обавеза. Стварно се та нит изгубила у овом предлогу закона.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 44. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господа народни посланици, мој колега који је овде познат по тамбурању је цео дан, цело вече и претходни дан ударао, овог пута је причао о бесплатним уџбеницима; изгледа му тамбура боље лежи.

Морам још једном, јавности ради, да подсетим да све то мени личи као кад опљачкају човека па онда кукају на његову штету; као кад почине разбојништво па онда саосећају са оним над којим је почињено разбојништво.

Ако је неко отпустио 400.000 радника из привреде, а притом увећао јавни сектор, он је оштетио њих за плате 180.000.000 евра сваког месеца, али оштетио је и државу за 36.000.000 ПДВ-а сваког месеца, или 432.000.000 годишње; на доприносима пензионере и РФЗО, здравство, за болнице, школе, опљачкали су за додатних 1.200.000 евра годишње.

Зато ја то, због грађана, називам, по мени сасвим оправдано, удруженим злочиначким подухватом над тада незаштићеним народом од стране просвећеног зла, које је садржано у странци бившег режима и у стечајним управницима који су немилице харали и плљачкали људе и сада, тобож, они нуде бесплатне уџбенике. Хвала.

(Татјана Мацура: Повреда Пословника.)

ПРЕДСЕДНИК: Изволите, наравно.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Указујем на повреду Пословника, члан 106. став 1: „Говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води

претрес“. Као и сваки претходни пут, о додатом зарезу ни једна једина реч, што значи да претходни говорник није образложио свој амандман. Самим тим је прекршио још један члан Пословника, а то је 158. став 1, у коме се каже да, између осталог, својим амандманима посланици предлажу уношење нових одредаба, односно да они на неки начин доприносе да овај закон буде квалитетнији. Након што нисмо чули од посланика Маријана Ристичевића како је његов зарез допринео да овај закон који треба да усвојимо вечерас или за који дан...

ПРЕДСЕДНИК: Немате право на дискусију, само о повреди Пословника.

ТАТЈАНА МАЦУРА: О томе и говорим. Од њега нисмо чули, у своја два минута, колико је имао право да образлаже по Пословнику, није говорио о томе који допринос за квалитет овог закона има додати зарез, већ смо слушали о неким другим стварима. И као и сваки пут...

ПРЕДСЕДНИК: Јесте. Немате права да цензуришете.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Не цензуришем, али бисмо волели да чујемо то образложење које би посланик дао о томе какав...

ПРЕДСЕДНИК: Знам да имате пик на Маријана Ристичевића, зато што критикује.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Немојте да ме прекидате, ја бих да завршим мисао. Ја заиста не могу да прекидам вас док ви говорите па би било лепо да ви пустите мене.

ПРЕДСЕДНИК: Па, претпостављам, али не говорите о повреди Пословника.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Дакле, нисмо чули какав је допринос квалитету закона... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Морате да говорите о повреди Пословника.

Потпуно разумем вашу посланичку групу, ваш покрет, јер Маријан Ристичевић углавном критикује ваш посланички клуб. Он има на то право. Знам да вас то нервира и зато злоупотребљавате повреду Пословника. Имам право да вам одузmem два минута од вашег времена јер имате толико амандмана да имам право на то, али нећу.

Прочитаћу амандмане вашег председника...

То је образложење, немате право на то. Узећу вам два минута сигурно. Јер амандмани које је предложио не одговарају тексту предлога закона који тражи да се мења. Значи, то је спрдња са Парламентом. Нисам реаговала, а ви сада реагујете јер вас нервира посланик Маријан Ристичевић. Нема смисла, стварно.

Почећу да читам амандмане вашег председника и текст Предлога закона. Нема везе са животом једно с другим, а слушамо то читав дан.

Одузели сте право посланицима, због одузимања времена и причања једног те истог, да дискутују о другом важном закону. Ето, то је урадила ваша посланичка група.

(Владимир Ђурић: Промените Пословник.)

Промените га ви снагом ваших гласова.

Идемо даље.

На члан 44. амандман је поднео посланик Владимир Ђурић.

На члан 44. амандман су заједно поднели посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

На члан 44. амандман је поднела народни посланик Весна Марјановић.

На члан 44. амандман је поднела народни посланик Бранка Стаменковић.

Влада и Одбор за образовање, науку и технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Амандман којим се после члана 44. додаје члан 44а поднео је посланик Саша Радуловић.

На наслов изнад члана и члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Белачић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

Реч има Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ради се о овом Центру за испите. Ако сматрате да образовањем једне организационе јединице у оквиру Завода као посебне организације можете да обезбедите квалитет, сигурност, поузданост и све друге атрибуте за нешто што је квалитет, искуство каже да до сада није то баш тако обезбеђено.

Господине Шарчевићу, морам да вам скренем пажњу – овде се у расправи чуло све и свашта, и критике и похвале – права база за ово што ми зовемо образовање јесу државни универзитети, али они су база и за приватно образовање и за приватне факултете и високошколске установе, па када причате о квалитету или лошем квалитету у континуитету, онда имајте у виду ко им је био учитељ. А када видите ко им је био учитељ, онда отварајте очи када преузимате њихова стручна и компетентна сагледавања, јер они имају потребу ту да се уграде.

И, видите, унаказили су Предлог закона овим терминима. Ја сам само један користио – компетентност, али имате тамо свега и свачега што одудара и појмовно и логички од нечега што људи који живе овде могу да

схватате. У образовању имате много људи који се користе полустраним речима и прикривају суштинско незнање у овој области.

Како ћете ви да се искобелјате из овога, не знам, али и вама и сваком следећем желим пуно среће и нек вам бог помогне.

ПРЕДСЕДНИК: На наслов изнад члана 45. амандман је поднела Весна Марјановић.

На члан 45. амандман је поднео посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, врло кратко. Не додајем само запету; ко чита амандман, предлажем цео амандман. И ту запету коју видите као промену у целом тексту једног амандмана, за разлику од њиховог шефа, ја сам научио макар шта сам предложио.

Учио сам од најбољих. Мене није срамота да научим нешто од Павићевића. Други треба да уче од мене. А овде има и професора универзитета који то не знају. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

На члан 45. амандман су заједно поднели посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

На члан 45. амандман је поднела посланица Љупка Михајловска.

Изволите.

ЉУПКА МИХАЈЛОВСКА: Добро, поред тога што је важно да имамо бесплатне уџбенике за сву децу, важно је и да Центар за испите води рачуна да испити буду приступачни свој деци.

Поднела сам амандман у односу на овај члан да се поред ове тачке у ставу 1 – Центар учествује у планирању стратегије и методологије спровођења испита – дода да „прилагођава методологију спровођења испита за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и за ученике којима српски језик није матерњи“.

Амандман је одбијен, а у образложењу стоји да се иначе то подразумева и да Центар може да обавља, у оквиру својих стручних послова, и ово. Па може, али неће, у томе је проблем.

Због чега је важно да афирмативно говоримо о овим стварима? Зато што када кажете образовање је доступно сваком детету, ја вас питам да ли је свако дете и дете које не види, да ли је свако дете и дете које има дислексију, дисграфију, поремећај из спектра аутизма, дете ромске националне заједнице, дете које у неком тренутку преживљава развод родитеља итд. Наравно да није. Када кажемо „сваком“, најчешће мислимо на просечно дете. Самим тим, и када израђујемо методологију извођења испита, то се ради за просечну децу.

Дакле, важно је. Због тога постоје бројни други афирмативни закони. Не би постојали посебни закони за запошљавање одређених угрожених група, јер, као што знамо, и по Уставу свако има право на рад, али тај свако нпр. нисам ја, нису други људи из осетљивих друштвених група препознати. Врло је важно да овакве афирмативне ствари стоје у законима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, колегинице Михајловска.

Реч има Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Повреда Пословника. Да ли ми дозвољавате? Повреда Пословника, члан 162.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Изволите.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Не, ја не желим да дискутујем о амандману посланице Михајловске. Нисте ме добро разумели.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Добро. Хвала.

Амандман којим се после члана 45. додаје члан 45а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Желела сам, у ствари, да дискутујем о амандману који је поднео посланик Саша Радуловић и да скренем пажњу свим посланицима који су се можда уморили од мантре коју он изговара да обрате пажњу на то како изгледају амандмани.

Оно што мене заиста брине јесте да је Одбор за уставна питања и законодавство дозволио да на стотине оваквих амандмана прође у процедуру у Парламент и да имамо изигравање подношења амандмана од посланика Саше Радуловића.

Он опомиње Маријана Ристичевића данас неколико пута, и његова посланичка група, зашто је ставио зарезе у своје амандмане. Нису ништа схватили; он није урадио ништа другачије од њиховог посланика и хтео је да покаже како то изгледа када Саша Радуловић и посланици Посланичке групе Доста је било подносе амандмане.

У члану 162. нашег пословника пише: „На писање амандмана примењују се Јединствена методолошка правила за израду прописа.“ То, за оне неуре, значи да амандман мора да одговара тексту предлога закона на који се односи, да кажете који је циљ амандмана и како ви то исправљате амандман.

Молим вас да прочитате текст Предлога закона, на који он прича шта год хоће. Онда виче, вређа председавајућег, ко год ту седи, и прави некакву драму и представу пред грађанима како је он спречен у нечему. Он

само исмева овај свети дом и спречава посланике и опозиције и владајуће већине да говоре о тексту предлога закона, и једног и другог.

Ми скоро морамо, због Пословника, да завршимо са расправом, а он је сате и сате потрошио – на шта?

Имам права да расправљам о амандману.

Слушајте текст Предлога закона. Каже овако његов амандман, мантра ...

(Владимир Ђурић: Нема времена. Прошло је време.)

Моје време је дошло.

Повреду Пословника, молим вас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, Маја Гојковић.

Молим народне посланике да не добацују.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Добро, ја знам да они нису толерантни уопште. Знаш да ово боли, зато што је посланик Саша Радуловић писао макар шта.

Слушајте сад ово, повреда члана 162, ви га читајте – како један амандман треба да изгледа. Ето, ви господо из Доста је било, мало прочитајте, научите нешто. Немојте нама да држите лекције.

Значи, он је говорио нешто о уџбеницима читав дан. Па ми смо за време Тита морали да плаћамо уџбенике, наше маме и тате. Значи све време обмањује грађане Србије. А с друге стране пише овако, оно што он хоће, као, с бесплатним уџбеницима да исправи, каже – Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру Центра за националне испите обавља следеће стручне послове: израђује и одржава банке задатака за национална испитивања.

(Александра Јерков: Може време да се погледа? Ако се на нас односи време, односи се и на вас.)

Може време да се погледа, уважена посланице Александра Јерков, ако вам је то једини аргумент за глупости и будалаштине које смо ми дужни два дана да слушамо а грађани Србије су желели да чују озбиљну расправу о два озбиљна закона. Хвала вам.

(Душан Павловић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да не прекидате народну посланицу када говори и указује на повреду Пословника. Не видим шта је толики проблем да се добацује, зашто сте нервозни. Јесте можда мало касни, али ...

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Да, тражим, јер сматрам да је написано неколико стотина амандмана који уопште нису у складу са чланом 162. и да је повређено достојанство Парламента јер се неко на овај начин односи

према предлозима закона који одређују судбину запослених у школству, деце и родитеља ове деце. Тражим да се гласа.

(Владимир Ђурић: Повреда Пословника.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Повреда Пословника. Морате се договорити, Душан Павловић или Владимир Ђурић?

(Владимир Ђурић: Ја сам први тражио реплику.)

Владимир Ђурић, изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Члан 107, повреда достојанства Парламента. Не може нико, па ни Маја Гојковић као председница Скупштине, називати дискусију посланика глупостима и будалаштинама. Скарадно је то што радите.

(Председавајући: Обраћајте се мени, молим вас.)

Друго, њој сте продужили време. Имала је минут и 57 секунди од своје посланичке групе. Пустили сте је да прича два минута дуже. После сте јој ресетовали време, дали сте јој повреду Пословника, није рекла по ком члану. То је нешто што опозицији не дозвољавате, па немојте дозвољавати ни госпођи која је град Нови Сад задужила за триста милиона динара због АТП ... (Искључен микрофон.)

(Маја Гојковић: Повреда Пословника.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немојте, молим вас, да злоупотребљавате говорницу.

Повреда Пословника, Маја Гојковић.

Изволите.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Молим председавајућег, молим уважене колеге, немам ја проблем са тим што ће посланици да ме вређају зато што сам рекла да њихов председник посланичке групе не зна да напише амандман.

Члан 162. Па ви нисте ни стигли још до 162. да бисте знали да ли добро говорим или не говорим о повреди Пословника, члана 162. Засад смо се задржали на 27, 104, 106, 103.

Не зна да напише амандман, али зна да малтретира Парламент. И када му нешто кажете овде, зна да вређа посланика Мају Гојковић.

Хвала вам лепо, али нећете ми одузети право да кажем грађанима Србије како се односите према Парламенту и како се односите према новцу грађана Србије; трошите га данима, сатима, а сами знате шта је написано на овим папирима. Колико би се само уџбеника купило за ово време које ми овде трошимо на ове амандмане!

(Александра Јерков: Маринковићу, да ли је то повреда Пословника?)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Молим вас да не добацујете.

Мораћу да вас опоменем, немојте да добацујете. Хвала.

Сачекајте на образложење, немојте да сте нервозни.

Мени је жао што не могу ја да говорим из клупе, али, једноставно, ниједан амандман ни образложење није било у вези с оним што је предложено.

Идемо даље.

На наслов изнад члана и члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Дубравко Бојић, Миљан Дамјановић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Господине Маринковићу, ја ћу, изгледа, да добијем опкладу; рекао сам да ће расправа о ова два закона доћи до амандмана на члан 50. првог закона. То је концепција у којој сви учествују.

Да се вратимо, члан 46. говори о Центру за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове. Морам да вам скренем пажњу да сте овај центар замислили у оквиру Завода као посебне организације која се бави пословима државне управе. Наравно, ово сте наследили.

Али, господине Шарчевићу, запамтите, помоћи ће вам у будућем раду – некада, у златна времена, тачно се знало ко може да комуницира са иностранством. Онда је дошао министар Свилановић и рекао – нема никакве заштите, ми ћемо да комуницирамо факсом, и криптозаштита и сва тајна документа више не постоје, иде овако. Данас имате ситуацију у Србији да свака институција има посебну проходност према иностранству. Неки пут је то оправдано, а пуно пута је то оптерећено обавештајним и другим делатностима. Ако мени не верујете, прочитајте књигу „Викиликс ми јавља“ па ћете видети који су све гарагани из власти Републике Србије ишли на испирање мозга, на подношење извештаја, а имате и оне велике извештаје где се зацрни име шпијуна који ради за њих.

Када је у питању међународна сарадња, држите максимално под контролом, да вас не успавају причама о великим парама које долазе из ЕУ, од тога нема ништа. Чувајте образовни систем који одговара нама.

Одмах да отклоним једну велику заблуду коју сте имали прилике да чујете, да је онај ко је против „Болоње“ против наше деце. Није тачно! Наш образовни систем треба у том образовном академском смислу да буде напреднији, како би наша деца била способнија да приме специјалистичка и сва друга периферна знања, да би претекла сву другу децу. О томе се ради, то је главна ствар.

Водите рачуна да се и ово мало природне интелигенције што постоји не упропасти. И затворите овај прозор што ландара.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

На члан 46. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч?

Реч има Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, пошто се ситуација мало примирила, као мој допринос, одустајем од образлагања.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић и Маја Виденовић.

Да ли неко жели реч? (Не.) Хвала.

На члан 46. амандман је поднела народна посланица Бранка Стаменковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

Амандман којим се после члана 46. додаје члан 46а поднео је народни посланик Саша Радуловић.

Да ли неко жели реч?

Реч има Маја Гојковић.

Изволите.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Не, ја не желим реч, него желим повреду Пословника, члан 163, то је став 4. Не могу да поверујем да је надлежни одбор дозволио овакав амандман, јер тачно се, у складу са претходним чл. 161. и 162, говори како амандман треба да изгледа.

Заиста сматрам да сте као председник повредили Пословник зато што дозвољавате да амандман Саше Радуловића изгледа овако. Значи, ово је двестоти, тристоти амандман Саше Радуловића у коме је на текст Предлога закона, Центар за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове, поновио текст претходних двеста амандмана.

Значи, мене интересује, молим генералног секретара да обавести Парламент колико седнице овакве врсте после 18 часова коштају грађане Србије, да знамо колико бисмо уцбеника могли да купимо за новац који смо утрошили ових дана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Александра Јерков, по Пословнику.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Члан 103, господине председавајући, у ком пише да народни посланик може указати председавајућем на повреду у његовом поступању непосредно након што је повреда учињена, на седници на којој је учињена.

Маја Гојковић пребацује вама за нешто што се десило на Одбору пре два или три дана. То се није десило на овој седници сада. Осим тога, вас ословљава као да сте председник Скупштине. Она је председница Скупштине. По другим члановима нашег пословника, она није смела да стави на дневни ред акт који није припремљен у складу са Пословником.

Дакле, ако има било каквих пропуста, она је за њих крива. А сада не може на то да вам указује јер је до тих пропуста дошло пре два дана на седници Одбора, а не сада када она злоупотребљава право да на то указује, само због тога што је, очигледно, све дозвољено у овој скупштини.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Јерков, то што је председник Парламента не значи да као народна посланица не може и нема право да укаже на било какав пропуст и повреду Пословника. Нема потребе за дискриминацијом. Хвала.

Идемо даље.

Маја Гојковић.

(Татјана Мацура: По ком основу?)

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Пустите их нека вичу, нек ми не дају да говорим, није проблем уопште. Није проблем.

Сама посланица је рекла – по непосредно учињеној повреди. Непосредно учињена повреда је дискусија о амандману који није у складу са законом и не тражи да се измени члан закона на који се односи. Таквих двеста, триста амандмана. Дајте посланицима нека виде.

Није никакав проблем, него ме нисте питали, председавајући, да ли желим да се изјасним о повреди Пословника, а дали сте реч Александри Јерков. Ја знам да ме она не подноси, не подноси кад ја говорим, али ја говорим само истину.

Ово је бесмислених неколико стотина амандмана. Грађани Србије морају да знају истину. Грађани Србије морају да знају истину. То је понижавање Парламента, ми смо сви сведоци. Чекала сам, Саша Радуловић прича сатима и сатима, два дана, да покажем како изгледају његови амандмани, јер су Маријану Ристичевићу ови посланици прекопута рекли да нема права да ставља зарез а њихов председник ради ово.

Значи, Парламент се понижава и тражим да се гласа о томе. Нисте ви криви, али Парламент једном мора да гласа и о понашању посланика који вас наводе да урадите ово.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Повреда Пословника, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, 161, 162, 163. и 107, достојанство Народне скупштине.

Замислите, драге моје колеге... Скупштина никада не зна, посланици не знају да ли ће амандман бити изгласан или неће; то је исправка једног члана закона, тог члана. Сада замислите да неком срећом, боље рећи несрећом, ми усвојимо амандмане Саше Радуловића, да усвојимо 1, 2, на члан 3, на члан 4, на члан 5.

Амандмани методолошки морају да буду исправни. Уколико их усвојимо, морају да буду уграђени у закон. Ако се деси да дође до неке мале несугласице, онда Одбор својим амандманом то усклађује. Сада замислите да на сваки члан усвојимо амандман Саше Радуловића, то је право Скупштине – на шта би тај закон личио?

Зато мислим да је оправдана интервенција, а та повреда се дешава и сада непосредно, јер ми не можемо знати, ја нисам члан тог одбора, не можемо знати шта је Одбор претходно учинио. Сада видимо да председавајући то ставља у расправу у појединостима. Зато ја тврдим, и тражим да се о томе гласа, да је дошло до повреде Пословника овог тренутка, јер су методолошки неисправни амандмани пуштени у процедуру.

Уколико бисмо их усвојили, а право Скупштине је да усвоји све те амандмане, закон не би личио ни на шта, не би био спроводљив јер би био састављен од двеста идентичних чланова.

Надам се да су и ови факултетски образовани, професори с Факултета политичких наука, нешто научили. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има Маја Гојковић, повреда Пословника.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Захваљујем.

... Уваженог адвоката и посланика Константиновића, он је правник, он ће ме разумети.

Члан 164: „Предлагач закона, односно овлашћени представник предлагача закона и надлежни одбор разматрају амандмане који су поднети на предлог закона и предлажу Народној скупштини које амандмане да прихвати, а које да одбије“.

(Александра Јерков: Кад је ово учињено?)

Да, учињено је, госпођо Јерков. Цар је го. Чекали смо да прођу два дана да кажемо да је цар го.

Ја се захваљујем Влади Републике Србије...

Буком нећете застрашити никога. Захваљујем се вама, министре, што нисте прихватили ове амандмане јер бисте довели Парламент у страشان проблем. Ми бисмо усвојили три стотине амандмана који немају везе са животом, три стотине истих амандмана који немају везе са материјом коју наводно треба да исправе. Ми бисмо имали 300 пута амандман који гласи да деца имају право на образовање, што пише и у Уставу, и да у предшколским установама један васпитач може да води групу од максимално петнаесторо деце, неки пут напише двадесеторо деце. Али ви бисте онда избрисали нпр. шта значи и шта подразумева Центар за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове.

Хвала вам што сте одбили ове амандмане, али Одбор мора да води рачуна да не сме нико овако да се понаша, па ни Саша Радуловић. Ово је бесмисао, ово не сме да дозволи један парламент који држи до себе, да прича родитељима како ће добити бесплатне уџбенике, а у ствари се два дана поиграва са нама и са могућношћу да пишемо законе, да се као посланици одговорно понашамо, да предложемо амандмане који могу да поправе материју.

Хвала вам пуно. Тражим да се гласа, као опомена за оно што се десило у овом парламенту са овим законима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Љупка Михајловска, повреда Пословника.

Изволите, колегинице.

ЉУПКА МИХАЈЛОВСКА: Члан 32: „Потпредседници Народне скупштине помажу председнику Народне скупштине у вршењу послова из његовог делокруга.“

Верујем, господине Маринковићу, да је вама непријатно, из поштовања према вашим коалиционим партнерима, да објасните председници о чему се ради па ћу вам врло радо помоћи.

Ради се о томе да смо ми на почетку овог сазива покушавали да укажемо на мањкавости Пословника, али смо стално као аргумент добијали – па нисмо га ми донели, донели су га они пре нас.

Ми сада управо вашим средствима показујемо како изгледа када се лошим Пословником обесмишљава рад Народне скупштине Републике Србије.

Ако неке није јасно шта ми вечерас радимо... Ево, погледајте како се понаша председница Скупштине (имали сте, грађани, прилике да видите – маше папирима пред камером која је укључена. Дакле, ми овде само показујемо како ви над нама вршите насиље већ годину дана примењујући овај лош пословник, па смо само покушали и вама и

грађанима да објаснимо због чега је он бесмислен и због чега је потребно хитно га променити. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала, посланице. Хвала вам пуно, помогли сте, сами сте признали да сте хтели да изигравате овај парламент, да сте намерно писали на стотине амандмана са потпуно истим текстом, без обзира на текст Предлога закона.

Мени је дужност да водим рачуна о овом парламенту и како ће изгледати седнице. Посланичка група Доста је било направила је циркус од овог парламента. Циркус сте направили! Три стотине амандмана са истим текстом, који не одговарају уопште тексту Предлога закона нити члановима које желите да мењате! Ово је срамота за један парламент!

Мислим да смо доста данас радили. Мислим да смо грађанима Србије казали шта је права истина.

Видимо се сутра у 10 часова. Хвала вам пуно.

Тражим од генералног секретара да ми каже колико је коштало ово продужење седнице, да можемо грађанима Србије да кажемо колико би бесплатних уџбеника њихова деца могла да добију да није Саше Радуловића. Хвала вам пуно.

(Александра Јерков: Молим вас, престаните. Ви правите циркус.)

Престаћу, посланице Јерков, али нећете правити циркус од овог парламента. Ви сте водили две недеље Скупштину града Новог Сада, показали сте све што сте знали.

Прочитаћу вам сутра четиристо амандмана, да се смеју грађани Србије како се то чини.

Захваљујем вам.

(Седница је прекинута у 20.20 часова.)